

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GOŁUCHÓW

na lata

2016-2025

Misja Gminy Gołuchów:

**„Gmina Gołuchów – odkryj, poznaj
i pozostań”**

Gmina Gołuchów

Spis treści:

1. WSTĘP DO STRATEGII	7
1.1. Wprowadzenie	7
1.2. Metodologia opracowania	10
1.3. Obszar realizacji	12
2. DIAGNOZA GMINY GOŁUCHÓW	14
2.1. Historia Gminy Gołuchów	14
2.2. Ogólna charakterystyka Gminy	15
2.3. Charakterystyka społeczności	17
2.4. Infrastruktura techniczna	21
2.4.1. Sieć wodociągowa	21
2.4.2. Gospodarka ściekowa	22
2.4.3. Sieć gazowa	23
2.4.4. Ciepłownictwo	24
2.4.5. Gospodarka odpadami stałymi	24
2.4.6. Sieć energetyczna	25
2.4.7. Sieć telekomunikacyjna	25
2.4.8. Infrastruktura komunikacyjna	25
2.4.9. Internet, telewizja kablowa	27
2.4.10. Infrastruktura mieszkaniowa	28
2.5. Środowisko naturalne	29
2.5.1. Budowa geologiczna	29
2.5.2. Surowce mineralne	29
2.5.3. Gleby	29
2.5.4. Lasy	30
2.5.5. Wody	31
2.5.7. Środowisko przyrodnicze	33
2.6. Infrastruktura społeczna	34
2.6.1. Edukacja	34
2.6.2. Opieka zdrowotna	40
2.6.3. Pomoc społeczna	41
2.6.6. Turystyka	50
2.6.7. Rekreacja i sport	57
2.6.8. Baza gastronomiczno-noclegowa	61
2.7. Gospodarcze podstawy działalności Gminy Gołuchów	61
2.7.1. Aktywność gospodarcza	61
2.7.2. Sytuacja na rynku pracy	63

2.7.3. Rolnictwo	64
2.7.4. Działalność organizacyjna społeczeństwa	68
2.7.5. Współpraca zagraniczna	70
2.8. Środki unijne	71
2.9. Sytuacja finansowa Gminy	74
3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY GOŁUCHÓW NA LATA 2000-2015	80
4. BADANIA ANKIETOWE	83
5. OCENA STANU GMINY	91
6. ANALIZA SWOT DLA GMINY GOŁUCHÓW	93
6.1. Procedura analizy SWOT.....	93
6.2. Analiza SWOT	95
6.3. Pozycja strategiczna Gminy Gołuchów	106
7. KIERUNKI ROZWOJU GMINY GOŁUCHÓW	107
8. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	109
8.1. Cel strategiczny I	110
Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy.....	110
8.2. Cel strategiczny II.....	113
Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa	113
8.3. Cel strategiczny III.....	114
Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej	114
9. OCENA SPÓJNOŚCI CELÓW STRATEGICZNYCH Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU ..	117
10. FINANSOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY GOŁUCHÓW	123
11. WDRAŻANIE I MONITORING STRATEGII	125
11.1. Wdrażanie Strategii	125
11.2. Monitoring Strategii	126
Bibliografia	128
Spis tabel:	128
Spis fotografii:	130
Spis wykresów:	132

1. WSTĘP DO STRATEGII

1.1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy to dokument, który wskazuje kierunki działania dla zapewnienia stałego, racjonalnego i zrównoważonego rozwoju, przy jednoczesnym założeniu poprawiania warunków życia mieszkańców oraz tworzeniu przyjaznego otoczenia dla potencjalnych inwestorów.

W dążeniu do rozwoju bardzo ważne jest stworzenie swego rodzaju planu działań i długookresowych zamierzeń, wytyczających drogę, którą powinno się zmierzać. Strategia, jako generalny plan postępowania tworzy platformę współdziałania samorządu, partnerów gospodarczych i społecznych oraz wszystkich innych zainteresowanych podmiotów, w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom. Służy wszystkim, którzy chcą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków oraz w oparciu o nią budować własne plany. Dla zachowania aktualności strategii nie należy umieszczać w niej konkretnych zadań do wykonania. Są one, bowiem elementem wieloletnich programów inwestycyjnych, które podlegają bieżącej aktualizacji pod względem zadaniowym i finansowym. Strategia ma za zadanie wskazać jakie kierunki działania wybrać, by móc te precyzyjnie określone zadania wykonać.

Strategia wyznacza nie tylko kierunki polityki gospodarczej i społecznej gminy, określa również jej politykę przestrzenną. Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie, w tym formułowaniu kolejnych Wieloletnich Planów Inwestycyjnych. Podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z gminą lub lokalizacji własnych działań na terenie gminy. Stanowi również podstawę korzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej, każda jednostka samorządowa powinna opierać swoje działania inwestycyjne, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej na planie strategicznym. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, Strategia Rozwoju jest wskazywana, jako jeden z najważniejszych dokumentów w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego, przedstawiający kierunki rozwoju jednostki na najbliższe kilkanaście lat¹.

Strategia Gminy Gołuchów, obowiązująca do końca 2015 roku, została opracowana i przyjęta w roku 2000. Od tamtego czasu w otoczeniu Gminy dokonał się szereg zmian. Należało zatem przeprowadzić analizę przestrzeni w jakiej funkcjonuje Gmina, uwzględniając szanse i zagrożenia płynące z otoczenia oraz jej mocne i słabe strony.

¹<http://www.sist.org.pl>, 11.02.2016 r.

Dokonanie diagnozy stanu Gminy oraz potrzeba weryfikacji dokumentów jednostki samorządowej w odniesieniu do dokumentów europejskich, krajowych i regionalnych, stały się podstawą decyzji o przystąpieniu do opracowania nowej koncepcji rozwoju Gminy.

Opracowana Strategia przedstawia stan, do jakiego powinna dążyć Gmina w założonej perspektywie czasowej tj. do 2025 roku.

Istotną wartością nowej Strategii Rozwoju Gminy jest jej powiązanie z zamierzeniami strategicznymi Powiatu Pleszewskiego, Województwa Wielkopolskiego, a także Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Ważnym jest, aby określone cele Gminy, zarówno strategiczne jak i operacyjne, były zbieżne z kierunkami rozwoju wymienionych podmiotów zewnętrznych, przy uwzględnieniu szeroko rozumianej współpracy na szczeblu samorządów sąsiadujących.

W Strategii Rozwoju Gminy sprecyzowano ramy działania Samorządu. Dokument ujmuje najważniejsze dla Gminy kierunki rozwoju, z uwzględnieniem takich obszarów funkcjonowania Gminy jak: społeczny, gospodarczy i ekonomiczny.

Zakres i sposób realizacji Strategii w poszczególnych latach jej obowiązywania, uwzględnia kierunki rozwoju, opracowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę stanu obecnego Gminy w odniesieniu do uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Opracowana diagnoza pozwoliła określić podstawowe kierunki i mechanizmy rozwoju Gminy, a także potrzeby i warunki właściwego funkcjonowania społeczności lokalnej z nieodzownym uwzględnieniem zmian, jakie zostaną ujawnione w wyniku prowadzonego monitoringu.

Strategia Rozwoju Gminy Gołuchów określa misję, wizję, cele strategiczne i operacyjne, które będą weryfikowane w określonych przedziałach czasowych. Sprecyzowane cele wyznaczają ramy działań Gminy, które w przypadku istotnych zmian uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych, bądź jednych i drugich, mogą uzasadniać konieczność ich zaktualizowania. Dlatego też, osiągnięcie zamierzonych celów wymaga ciągłego monitoringu uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju Gminy.

Niezwykle ważnym elementem jest proces wdrażania Strategii. Wdrażanie Strategii wymaga uwzględnienia podmiotów odpowiedzialnych za realizację, źródła finansowania oraz wybrania stosownego terminu i tempa działań.

Realizacja Strategii Rozwoju pozwoli na dalszy, dynamiczny rozwój Gminy, postęp w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, a także na zwiększenie efektywności i wiarygodności wobec partnerów zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Zgodnie ze standardami Unii Europejskiej, istotnym elementem przygotowywania i realizacji Strategii jest zaangażowanie do tych prac przedstawicieli mieszkańców Gminy, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych oraz społecznych i instytucji funkcjonujących na terenie Gminy. Standard ten w zakresie przygotowania Strategii w przypadku Gminy Gołuchów, został spełniony. Trzeba bowiem pamiętać, że cele i realizowane na ich

podstawie działania, skierowane są nie tylko do samorządu lokalnego, ale również do mieszkańców, przedsiębiorców, instytucji oraz organizacji działających na jej terenie, którzy współpracując na rzecz wieloaspektowego rozwoju Gminy wypracują wspólne dobro.

Strategia Rozwoju Gminy Gołuchów obowiązująca do końca 2015 roku, przyjęta została Uchwałą Nr XX/165/2000 Rady Gminy Gołuchów z dnia 07 listopada 2000 roku.

Upływający termin obowiązywania tej Strategii to jedna z przyczyn przystąpienia do prac nad opracowaniem nowej Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016-2025. Opracowanie aktualnej Strategii wynika również z takich czynników jak:

- potrzeba podsumowania oraz oceny stanu realizacji dotychczasowej Strategii,
- uwzględnienie aktualnych uwarunkowań makroekonomicznych, przepisów prawnych oraz zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej,
- zaktualizowanie przez samorząd województwa Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r., która jest podstawą do przygotowania dokumentów dla pozyskiwania środków unijnych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2014-2020,
- wpisanie potrzeb rozwojowych Gminy Gołuchów zapisanych w nowej Strategii w kierunku finansowania zadań ze środków unijnych w perspektywie 2014-2020.

Do opracowania nowej Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów przystąpiono na podstawie Uchwały Nr IX/70/2015 Rady Gminy Gołuchów z dnia 30 czerwca 2015 roku.

Sprecyzowane cele strategiczne mogą zostać osiągnięte po uprzedniej realizacji poszczególnych celów operacyjnych, co z kolei uzależnione jest od możliwości finansowych Gminy. W Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów przyjęto, że czas potrzebny na realizację określonych zadań to 10 lat. Okres ten nie wyklucza jednak sytuacji, że zmienne otoczenie wymusi na Samorządzie konieczność aktualizacji Strategii.

Biorąc powyższe pod uwagę, przyjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania kolejnej Strategii Rozwoju dla Gminy Gołuchów na lata 2016-2025 znajduje swoje uzasadnienie.

Słowniczek ważniejszych pojęć:

- analiza SWOT – określa mocne i słabe strony Gminy, jej szanse i zagrożenia płynące z otoczenia,
- cele strategiczne – cele główne, które mają zostać osiągnięte, przy założeniu realizacji kierunków przyjętych w Strategii,
- cele operacyjne – cele pośrednie, przyjęte dla osiągnięcia celów głównych,
- wizja – wyobrażenie, obraz przyszłego stanu Gminy,
- misja – syntetyczny opis sposobu postępowania w celu realizacji wizji Gminy,
- subregion kaliski – teren obejmujący powiaty: jarociński, kaliski, kępiński, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski oraz miasto Kalisz.

1.2. Metodologia opracowania

Opracowanie dokumentu było możliwe dzięki współpracy samorządu Gminy Gołuchów, wyznaczonych pracowników Urzędu Gminy, powołanej przez Wójta Gminy Rady Programowej oraz zewnętrznego zespołu specjalistów.

W założeniu budowy Strategii przyjęto zasadę angażowania do prac osób kompetentnych, aktywnie uczestniczących w życiu Gminy. Prace rozpoczęto od zebrania danych niezbędnych do opracowania diagnozy obecnej sytuacji Gminy Gołuchów oraz określenia uwarunkowań rozwoju na podstawie danych dostarczonych przez pracowników Urzędu Gminy, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz innych dostępnych informacji.

Dokonano także oceny stanu Gminy, na podstawie opinii pracowników samorządowych oraz jednostek podległych Gminie.

Istotnym elementem okazały się również badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy Gołuchów, które pozwoliły na analizę uwarunkowań funkcjonowania Gminy. Kwestionariusz ankietowy został opracowany na potrzeby budowy Strategii i wypełniony przez losowo wybranych mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonych badań ankietowych, wywiadu oraz analizy dokumentów określono istniejące zasoby i scharakteryzowano otoczenie Gminy, zidentyfikowano oczekiwania i wyobrażenie o przyszłości Gminy Gołuchów. Do prac wykorzystano m.in. informacje z przeprowadzonych konsultacji oraz uzyskane na spotkaniach Rady Programowej powołanej w związku z przystąpieniem do opracowania Strategii Gminy.

W efekcie przeprowadzonych czynności diagnostycznych określone zostały ważne obszary problemowe oraz preferencje rozwojowe wynikające z istniejących uwarunkowań. Wykonana diagnoza stanu obecnego, przeprowadzone badania ankietowe i uzyskane opinie, zostały wykorzystane przy opracowaniu analizy SWOT, która pozwoliła ustalić słabe i mocne strony Gminy Gołuchów oraz szanse i zagrożenia, płynące z jej otoczenia.

Rada Programowa została powołana Zarządzeniem Nr 82/2015 z dnia 10.08.2015 roku Wójta Gminy Gołuchów w sprawie powołania Rady Programowej na potrzeby opracowania i opiniowania "Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016-2025".

Skład osobowy Rady Programowej przedstawiano w tabeli nr 1.

W Zarządzeniu określono zadania Rady Programowej. Do zadań tych należy:

- zatwierdzenie opracowanych, strategicznych rozstrzygnięć zawartych w dokumencie Strategia Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016-2025,
- zatwierdzenie projektu Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016-2025 do konsultacji społecznych oraz po konsultacjach społecznych.

Członkowie Rady Programowej brali udział w organizowanych spotkaniach konsultacyjnych oraz opiniowali przygotowane i prezentowane materiały i informacje w trakcie opracowywania dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016-2025.

Tabela 1. Skład Rady Programowej

Źródło: Zarządzenie Nr 82/2015 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 10.08.2015 roku

Imię i Nazwisko	Stanowisko
Marek Zdunek	Wójt Gminy Gołuchów
Tatiana Stefaniak	Przedstawiciel Samorządu Gminy
Zdzisław Gorzeliński	Przedstawiciel Samorządu Gminy
Jan Sobczak	Przedstawiciel Rady Gminy Gołuchów
Anna Margiela	Przedstawiciel Urzędu Gminy
Łukasz Grześkiewicz	Przedstawiciel Urzędu Gminy
Barbara Solecka	Przedstawiciel Urzędu Gminy
Krystyna Kubiak	Przedstawiciel Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół
Marcin Ferenc	Przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Andrzej Mastalerek	Przedstawiciel Zakładu Usług Komunalnych
Paweł Mencil	Przedstawiciel Gołuchowskiego Ośrodka Turystyki i Sportu
Patrycja Walerowicz-Wojtkowiak	Przedstawiciel Gołuchowskiego Centrum Kultury „ZAMEK”
Anna Miklaszewska	Przedstawiciel Rady Gminy Gołuchów
Tomasz Karoń	Przedstawiciel Rady Gminy Gołuchów
Paulina Vogt-Wawrzyniak	Przedstawiciel Oddziału Muzeum Narodowego
Barbara Czołnik	Przedstawiciel Ośrodka Kultury Leśnej
Elżbieta Kłakulak	Przedstawiciel Biblioteki Publicznej Gminy Gołuchów
Krzysztof Świerek	Przedstawiciel Ośrodka Doradztwa Rolniczego
Bogumił Jędrzejak	Przedstawiciel Grupy Producentckiej Hodowli Trzody Chlewnej
Mirosław Maruszewski	Przedstawiciel Stowarzyszenia „Mieszkańcom Gminy Gołuchów”
Irena Darowna	Przedstawiciel Stowarzyszenia „Senior XXI”
Marian Walczak	Przedstawiciel Uniwersytetu Trzeciego Wieku
Aurelia Szkudlarska	Przedstawiciel Stowarzyszenia „Szansa”
Irena Skowrońska	Przedstawiciel Polskiego Związku Emerytów
Weronika Talaga	Przedstawiciel Młodzieżowej Rady Gminy Gołuchów
Anna Jańczak	Przedstawiciel służby zdrowia
Michał Szadkowski	Przedstawiciel służby zdrowia
Zenon Moczydłowski	Przedstawiciel Ochotniczej Straży Pożarnej
Adam Dymny	Przedstawiciel Ludowego Klubu Sportowego
Jarosław Ślusarz	Przedstawiciel środowiska sportowego
Bogdan Bogacz	Przedstawiciel przedsiębiorców
Józef Banasiak	Przedstawiciel przedsiębiorców
Karolina Szczepańska	Przedstawiciel przedsiębiorców

Po dokonaniu oceny aktualnej sytuacji Gminy Gołuchów, kolejnym krokiem było opracowanie misji oraz wizji Gminy. Opracowana misja i wizja oraz propozycja celów strategicznych i operacyjnych były następnie przedmiotem rozważań z pracownikami Urzędu

Gminy oraz Radą Programową w trakcie prezentacji wstępnych założeń Strategii. W końcowym etapie prac nad Strategią opracowano system wdrażania i monitoringu.

W ramach opracowywania zrealizowano następujące zadania:

- zespół specjalistów zaproponował władzom Gminy oraz Radzie Programowej metodologię opracowania Strategii oraz wnioskował o udostępnienie materiałów i opracowań niezbędnych do przygotowania Strategii,
- w oparciu o materiały dotyczące realizacji Strategii Rozwoju na lata 2000-2015, przygotował wstępną ocenę aktualnego stanu Gminy,
- sporządzona została analiza SWOT, która pozwoliła sprecyzować wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwojowe,
- zaproponowano koncepcję celów strategicznych do Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016-2025,
- przystąpiono do całościowego opracowania Strategii,
- przygotowany projekt Strategii przedstawiony został Radzie Programowej do konsultacji i akceptacji,
- po zatwierdzeniu projektu Strategii przez Radę, przekazano projekt do konsultacji społecznych,
- po uwzględnieniu uwag, otrzymanych w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, Strategia przedstawiona została ponownie Radzie Programowej w celu ustalenia ostatecznej koncepcji projektu, po czym przekazana została Radnym Rady Gminy Gołuchów na posiedzenie Komisji, w celu zapoznania się i podjęcia stosownej uchwały podczas Sesji Rady Gminy Gołuchów.

1.3. Obszar realizacji

Strategia wskazuje, kto jest podmiotem, a co jest przedmiotem tworzonego dokumentu.

Podmiotem opracowania są przede wszystkim mieszkańcy Gminy Gołuchów, w tym przedsiębiorcy, rolnicy, turyści oraz różne organizacje, zrzeszenia, itp.

Zaspokajanie potrzeb tej wspólnoty będzie możliwe poprzez realizację przez samorząd lokalny i wszystkich, którzy chcą mu w tym pomóc, opracowanych na podstawie zabranych informacji, celów strategicznych i operacyjnych.

Przedmiotem opracowania jest natomiast obszar całej Gminy Gołuchów w określonych ustawowo granicach administracyjnych wraz z:

- infrastrukturą techniczną tj. drogami, gospodarką wodno-ściekową, zaopatrzeniem w energię elektryczną, gaz, itp.;

- infrastrukturą społeczną tj. edukacją, pomocą społeczną, kulturą, sportem, rekreacją, itp.;
- rolnictwem, podmiotami gospodarczymi, organizacjami pozarządowymi itp.;
- administracją samorządową, instytucjami publicznymi;
- jednostkami pomocniczymi.

2. DIAGNOZA GMINY GOŁUCHÓW

2.1. Historia Gminy Gołuchów

Najstarsze ślady bytowania ludności na terenie obecnej gminy Gołuchów sięgają późnego paleolitu (10 000-8200 przed Ch.) i znaleziono je w Cerminku. Z Turska pochodzą znaleziska z mezolitu, a z neolitu m.in. w Kucharkach, Karsach, Tursku, Krzywosądowie. Od czasów Bolesława Chrobrego tereny te należały zapewne do kasztelanii kaliskiej, a od końca XII w. były w obrębie księstwa kaliskiego. Już w XII wieku pojawiły się w źródłach pisanych wzmianki o pierwszych miejscowościach na terenie obecnej gminy Gołuchów. Dotyczą one Krzywosądowa, Kościelnej Wsi (*Ecclesia s. Laurenti*) oraz Kuchar. Z kolei XIII-wieczną metrykę ma Tursko (1271 r.), a z XIV wieku pierwsze informacje dotyczą: Jedlca (1309 r.), Popówka (1309 r.), Gołuchowa (1348 r.), Kajewa (1357 r.), Szkudli (1370 r.), Wszółowa (1396 r.), Bogusławia (1396 r.) i Kucharek (1398 r.). Natomiast w XV w. na pisanych kartach dziejów tych terenów pojawiły się: Czerminiek (1403 r.), Pojednica (1405 r.), Macew (1410 r.), Karsy (1414 r.), Cieśle (1416 r.) i Przekupów (1449 r.). Około poł. XIV w. należały one do powiatu kaliskiego, który był w obrębie województwa kaliskiego do 1793 r. Następnie znalazły się one w prowincji Prusy Południowe i w zaborze pruskim, a od 1807 r. w Księstwie Warszawskim. Z kolei od 1815 roku zdecydowana większość terenów obecnej gminy Gołuchów był w Wielkim Księstwie Poznańskim, w zaborze pruskim, i od 1818 r. znajdowała się w składzie powiatu pleszewskiego. Natomiast Kościelna Wieś i Borczysko były od 1815 roku w zaborze rosyjskim. Stan ten trwał do odrodzenia Polski w 1918 r. Po likwidacji komisariatów obwodowych w 1928 roku utworzono wójtostwa obwodowe i wsie z terenu obecnej gminy Gołuchów – a należące wówczas do powiatu pleszewskiego – znalazły się w składzie wójtostwa w Brzeziu oraz w Krzywosądowie. Od 1932 roku weszły one w obręb powiatu jarocińskiego, a Kościelna Wieś i Borczysko należały nadal do powiatu kaliskiego. W 1933 roku utworzono gminę Gołuchów, która istniała do 1954 roku. W tym roku powołano Gromadzkie Rady Narodowe i wsie z terenu obecnej gminy Gołuchów weszły w skład GRN w: Gołuchowie, Kucharkach (zlikwidowanej w 1970 r.), Tursku (zlikwidowanej w 1959 r.), Kościelnej Wsi oraz Kuczkowie (zlikwidowanej w 1961 r.). Gromady zostały rozwiązane w końcu 1972 r. i od 1973 r. ponownie zaczęła istnieć gmina Gołuchów. Kościelna Wieś i Borczysko weszły wówczas w obręb gminy Dobrzec (należącej do powiatu kaliskiego), która została rozwiązana w 1976 roku i te dwie wsie zostało przyłączone do gminy Gołuchów. Ta gmina w latach 1975-1998 należała do województwa kaliskiego, a od 1999 roku wchodzi w skład województwa wielkopolskiego i powiatu pleszewskiego².

² Opis historii Gminy Gołuchów opracowany przez Stanisława Małyszko.

2.2. Ogólna charakterystyka Gminy

Gmina Gołuchów położona jest w środkowo-południowej części województwa wielkopolskiego, które jest drugim co do wielkości i trzecim pod względem liczby ludności, regionem w Polsce. Województwo składa się z 4 miast na prawach powiatu, 31 powiatów i 226 gmin.

Gmina leży w tzw. „podwójnym trójkącie” miejscowości mających wpływ i znaczenie dla jej rozwoju. „Mały Trójkąt” wyznaczają pobliskie miasta powiatowe: Pleszew, Kalisz i Ostrów Wielkopolski, natomiast „Duży Trójkąt”, wyznaczają stolice regionów: Poznań, Wrocław i Łódź. Układ ten można zaobserwować na mapie 1.

Znaczenie strategiczne ma również przynależność Gminy Gołuchów do Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, szczególnie w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Aglomeracja Kalisko-Ostrowska położona jest w części południowo-wschodniej Wielkopolski i pełni rolę regionalnego ośrodka o znaczeniu ponadregionalnym i krajowym.

Gmina należy do powiatu pleszewskiego, który położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego i sąsiaduje z powiatem kaliskim, jarocińskim, ostrowskim, konińskim, krotoszyńskim, wrzesińskim, słupeckim oraz miastem Kalisz. W skład powiatu wchodzi gminy miejsko-wiejskie: Chocz, Dobrzyca i Pleszew oraz gminy wiejskie: Czermin, Gizałki, Gołuchów.

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Gołuchów na mapie Polski

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2. Gmina Gołuchów i Powiat Pleszewski na mapie województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne

Mapa 3. Gminy sąsiadujące z Gminą Gołuchów

Źródło: opracowanie własne

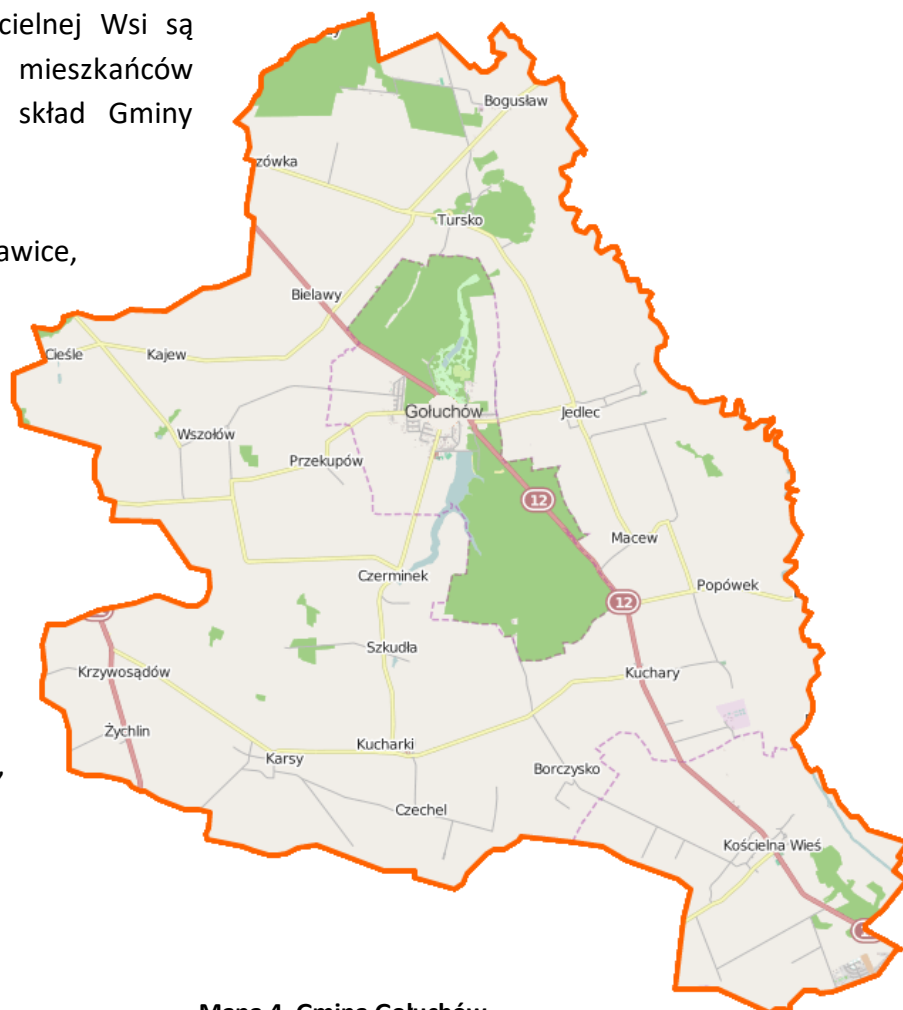
Gmina Gołuchów od zachodu i północy graniczy z Gminą Pleszew, od wschodu z Gminą Blizanów, natomiast od południa z miastem Kalisz oraz z gminami: Nowe Skalmierzyce i Ostrów Wielkopolski. Jest drugą co do wielkości gminą w powiecie pleszewskim, zarówno pod względem powierzchni jak i liczby zamieszkujących ją mieszkańców.

Powierzchnia Gminy wynosi 13 588 ha, co stanowi 19,03% powierzchni powiatu pleszewskiego i 0,46 % województwa wielkopolskiego.

Gmina oddalona jest od miasta powiatowego Pleszew o około 11 km, od Kalisza o około 17 km, a od Ostrowa Wielkopolskiego o około 23 km. Miasto wojewódzkie Poznań, znajduje się w odległości około 102 km, Wrocław około 116 km, a Łódź około 128 km.

Na terenie Gminy działają 22 sołectwa (jednostki pomocnicze), wśród których sołectwo Gołuchów oraz sołectwa w Kościelnej Wsi są największe pod względem ilości mieszkańców oraz zajmowanego obszaru. W skład Gminy wchodzi sołectwa:

- Sołectwo Bielawy,
- Sołectwo Bogusław/Bogusławice,
- Sołectwo Borczysko,
- Sołectwo Cieśle,
- Sołectwo Czechel,
- Sołectwo Czerminiek,
- Sołectwo Gołuchów,
- Sołectwo Jedlec,
- Sołectwo Kajew,
- Sołectwo Karsy,
- Sołectwo Kościelna Wieś I,
- Sołectwo Kościelna Wieś II,
- Sołectwo Kościelna Wieś III,
- Sołectwo Krzywosądów,
- Sołectwo Kucharki,
- Sołectwo Kuchary,
- Sołectwo Macew,
- Sołectwo Pleszówka,
- Sołectwo Popówek,
- Sołectwo Szkudła,
- Sołectwo Tursko,
- Sołectwo Wszółw.

Mapa 4. Gmina Gołuchów

Źródło: opracowanie własne

2.3. Charakterystyka społeczności

Sytuacja demograficzna jest jednym z kluczowych czynników wpływających na rozwój. W 2014 roku, Gminę Gołuchów zamieszkiwało 10 422 mieszkańców, co stanowi 16,5% mieszkańców powiatu pleszewskiego oraz 1,8% podregionu kaliskiego.

Tabela 2. Liczba mieszkańców wg danych na koniec 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców
Podregion kaliski	569 079
Powiat pleszewski	63 282
Gmina Gołuchów	10 422

Mieszkańcy zamieszkują łącznie 23 wsie, z których najbardziej zaludnione są Kościelna Wieś i Gołuchów. W każdej z nich mieszka ponad 2 tys. osób. Gęstość zaludnienia w Gminie Gołuchów wynosi 77 osób na km², przy czym w powiecie pleszewskim jest to – 89 osób na km².

Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Gołuchów – pobyt stały

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Liczba mieszkańców			Liczba mieszkańców		
Miejscowość	2010	2014	Miejscowość	2010	2014
Bielawy	192	195	Krzywosądów	348	362
Bogusław	73	72	Kucharki	297	291
Bogusławice	167	149	Kuchary	591	571
Borczyso	68	70	Macew	176	174
Cieśle	85	85	Pleszówka	217	219
Czechel	275	270	Popówek	78	76
Czerminiek	281	276	Przekupów	66	69
Gołuchów	2 267	2 304	Szkudła	374	378
Jedlec	741	720	Tursko	472	478
Kajew	289	295	Wszołów	204	204
Karsy	422	421	Żychlin	223	223
Kościelna Wieś	2 350	2 520			
			Razem:	10 256	10 422

W okresie od 2010 do końca 2014 roku, liczba ludności wzrosła o 1,6%, z 10 256 do 10 422 osób. Zgodnie z danymi z tabeli nr 4, w 2010 roku najliczniejszą grupę wiekową stanowili mieszkańcy w przedziale wiekowym 25-29 oraz 30-34 lata – odpowiednio 831 i 830 osób. Nie wiele mniejszy był przedział wiekowy 15-19 lat – 816 osób. Natomiast najmniej liczną grupę stanowili mieszkańcy w wieku 85 i więcej lat. Podział ten uległ zmianie w 2014 roku, wówczas najwięcej osób należało do przedziału wiekowego 30-34 lata – 875 osób oraz do grupy 35-39 lat – 832 osoby. Dokonując porównania przedziału wiekowego 25-29 lat z roku 2010 i 30-34 lata z 2014 roku, należy zauważyć, że liczba tych mieszkańców uległa zwiększeniu.

W analizie struktury płci widoczna jest pewna prawidłowość, do 60 lat zasadniczo, z pewnymi wyjątkami, więcej jest mężczyzn niż kobiet. Od przedziału wiekowego 60-64 lata, a w przypadku 2014 roku, od przedziału 55-59 lat, zdecydowanie większą populację zaczyna-

ją stanowić kobiety. Jest to tendencja uzasadniona faktem, że przeciętna długość życia kobiet jest dłuższa niż mężczyzn.

Pod względem struktury ilości chłopców i dziewczynek w przedziale wiekowym 0-4 lat, w okresie 2010-2014, nastąpił średni spadek urodzeń o ponad 10%. Podział płci wskazuje, że rodzi się o ponad 2% więcej chłopców niż dziewczynek.

Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Przedział wiekowy	Rok 2010			Rok 2014		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0 – 4	623	317	306	560	286	274
5 – 9	541	287	254	615	323	292
10 – 14	649	314	335	553	274	279
15 – 19	816	421	395	688	355	333
20 – 24	779	402	377	786	417	369
25 – 29	831	440	391	775	410	365
30 – 34	830	416	414	875	455	420
35 – 39	784	398	386	832	416	416
40 – 44	715	355	360	793	416	377
45 – 49	667	351	316	700	342	358
50 – 54	655	315	340	640	341	299
55 – 59	661	332	329	663	321	342
60 – 64	582	270	312	634	298	336
65 – 69	329	149	180	506	222	284
70 – 74	283	122	161	283	121	162
75 – 80	220	77	143	233	99	134
80 – 84	157	52	105	156	51	105
85 i więcej	134	38	96	130	37	93
Razem:	10 256	5 056	5 200	10 422	5 184	5 238
		49,3%	50,7%		49,7%	50,3%

Tabela 5. Aktywność zawodowa mieszkańców Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wyszczególnienie			Lata	
			2010	2014
Ogółem:	liczba		10 246	10 422
	%		100	100
W tym:	Przedprodukcyjna	Liczba	1 813	1 728
		%	17,7	16,6
	Produkcyjna	Liczba	7 010	7 050
		%	68,4	67,6
	Poprodukcyjna	Liczba	1 423	1 644
		%	13,9	15,8

Aktywność zawodowa mieszkańców Gminy przedstawiona została w tabeli 5. Najliczniejszą grupę pod tym względem stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, blisko 70% ogółu. Na przestrzeni lat 2010-2014 zmniejszała się liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, niewiele wzrastała w wieku produkcyjnym – tylko o 40 osób (0,6%), nato-

miast znacznie wzrosła w wieku poprodukcyjnym – 221 osób (15,5%). Sytuacja taka, potwierdza ogólnopolską tendencję wzrostu populacji w wieku poprodukcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego Gminy w stosunku do gmin należących do Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej jest nadal korzystny. Wskaźnik ten odnosi się do liczby osób w wieku nieprodukcyjnym tj. przed- i po- produkcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym. Im jest wyższy tym sytuacja jest mniej korzystna. W 2014 wskaźnik ten dla Aglomeracji kształtował się na poziomie 60, natomiast w Gminie w przedziale 54,5-57,1³.

Tabela 6. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Rok	Gmina Gołuchów	Powiat Pleszewski	Podregion kaliski
Dochód na 1 mieszkańca			
2010	2 346,46 zł	2 420,46 zł	2 652,01 zł
2011	2 682,34 zł	2 595,44 zł	2 805,78 zł
2012	3 069,66 zł	2 904,37 zł	3 013,04 zł
2013	3 094,34 zł	2 954,35 zł	3 136,44 zł
2014	2 872,16 zł	2 942,42 zł	3 206,88 zł
Wydatki na 1 mieszkańca			
2010	2 614,01 zł	2 771,02 zł	2 909,02 zł
2011	3 056,03 zł	2 933,90 zł	2 996,08 zł
2012	2 935,43 zł	2 808,89 zł	2 950,49 zł
2013	3 134,98 zł	2 773,33 zł	3 047,92 zł
2014	3 030,96 zł	2 922,82 zł	3 267,35 zł

Tabela 6 przedstawia zestawienie dochodów i wydatków na 1 mieszkańca w Gminie Gołuchów, Powiecie Pleszewskim oraz w podregionie kaliskim. Zarówno pod względem dochodów jak i wydatków na 1 mieszkańca nie ma stałych trendów, choć zazwyczaj najwyższe były one w podregionie kaliskim. Porównując wydatki Gminy z wydatkami Powiatu Pleszewskiego, poza rokiem 2010, Gmina realizowała wyższe wydatki na 1 mieszkańca.

Współcześnie można zaobserwować wzmożoną konkurencję gmin nie tylko o inwestorów, ale również o mieszkańców. Wielkość gminy pod względem liczby mieszkańców wpływa głównie na potencjał intelektualny, popyt wewnętrzny, zasób siły roboczej, pozycję oraz siłę polityczną obszaru. Jednak możliwości zatrzymania mieszkańców oraz pozyskania nowych uzależnione są od stworzenia atrakcyjnych warunków bytowych, wpływających na poziom i jakość życia⁴.

³ Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, Kalisz – Ostrów 2014, s. 52.

⁴ Tamże, s. 53.

2.4. Infrastruktura techniczna

2.4.1. Sieć wodociągowa

Teren Gminy jest w 98% zwodociągowany. Długość sieci wodociągowej wynosi 127,16 km, natomiast liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania to 2 395 sztuk. Średnie zużycie wody przez 1 mieszkańca w ciągu roku wynosi około 35 m³.

Zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć podziemnych. Na terenie Gminy funkcjonuje 5 gminnych i 1 zakładowe ujęcia wody:

- ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody w Kucharach:
 - zasoby eksploatacyjne $Q=11,0\text{m}^3/\text{h}$,
 - obsługuje miejscowości: Kuchary, Macew, Popówek;
- ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody we wsi Czechel:
 - zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q=61,0\text{m}^3/\text{h}$,
 - obsługuje miejscowości: Czechel, Borczy-sko, Kotowiecko, Kościelna Wieś;
- ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody w Kucharkach:
 - zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q=110,0\text{m}^3/\text{h}$,
 - obsługiwane miejscowości: Ku-charki, Karsy, Krzywosądów, Szkudła, Czerminiek;
- ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody w Gołuchowie:
 - zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q=83,3\text{m}^3/\text{h}$,
 - obsługuje miejscowości: Gołuchów, Jedlec;
- ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody w Tursku (Tursko B) wspólne z Gminą i Miastem Pleszew:
 - zasoby eksploatacyjne ujęcia 27% dla Gminy Gołuchów $Q=54,0\text{m}^3/\text{h}$,
 - obsługuje miejscowości: Tursko, Bogusław, Bogusławice, Pleszówka, Bielawy, Kajew, Cieśle, Wszółów;
- ujęcie wody wraz ze stacją uzdatniania wody w Żychlinie – własność RSP Żychlin:
 - zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q=25,4\text{m}^3/\text{h}$,
 - obsługuje miejscowość Żychlin.

1, 2. Stacja uzdatniania wody w Tursku.
Fot. T. Marcinkowski.

3. Stacja uzdatniania wody w Gołuchowie
Fot. T. Marcinkowski.

System zaopatrzenia w wodę spełnia wszelkie wymogi i normy, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym.

2.4.2. Gospodarka ściekowa

Gospodarka ściekowa na terenie Gminy obsługiwana jest poprzez sieć kanalizacyjną, przydomowe oczyszczalnie ścieków, zbiorniki bezodpływowe oraz mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków.

4, 5. Oczyszczalnia ścieków w Gołuchowie.
Fot. T. Marcinkowski.

Na terenie Gminy działa sieć kanalizacyjna o długości 58,15 km. Do instalacji przyłączonych jest 1 051 gospodarstw domowych w miejscowościach: Gołuchów, Czerminek, Szkudła, Kuchary, Kościelna Wieś, Przekupów oraz Wszółów.

Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej jest priorytetowym działaniem samorządu Gminy Gołuchów. Realizacja zadania na terenie Gminy jest jednak bardzo utrudniona ze względu na wysokie koszty jej budowy, będące konsekwencją rozproszonej zabudowy. Gmina nie osiąga wskaźnika RLM 120, oznaczającego, że na obszarze 1 km budowanej sieci kanalizacyjnej powinno zamieszkiwać 120 osób. Jest to bariera, która ogranicza możliwość pozyskania środków unijnych.

Dalsze plany inwestycyjne w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej, zgodnie z posiadaną dokumentacją techniczną i pozwoleniami na budowę, dotyczą miejscowości Jedlec, Tursko, Kucharki, Karsy, Czechel, Krzywosądów, Żychlin.

Ze względu na niewystarczające nasycenie terenu Gminy siecią kanalizacyjną, część mieszkańców nadal gromadzi odpady płynne w zbiornikach bezodpływowych, które następnie taborem asenizacyjnym wywożone są do oczyszczalni ścieków w Gołuchowie lub w Kucharach.

Ponadto 71 gospodarstw domowych wyposażonych jest w przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na terenie Gminy Gołuchów zlokalizowane są dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków.

Oczyszczalnia ścieków w Gołuchowie, eksploatowana jest przez Zakład Usług Komunalnych. Posiada przepustowość 645 m³/dobę. Ilość oczyszczonych ścieków w 2014 roku wyniosła 101 tys. m³. Oczyszczalnię wybudowano w celu przyjmowania ścieków socjalno-bytowych z kanalizacji sanitarnej oraz dowożonych taborem asenizacyjnym z terenu Gminy, z wyjątkiem miejscowości Kuchary i Kościelna Wieś.

Oczyszczone ścieki zrzucane są do rowu melioracyjnego, a następnie do rzeki Prosny. Obiekt Oczyszczalni w 2008 roku przeszedł kompleksową modernizację w celu dostosowania go do obowiązujących wymogów i standardów.

Druga oczyszczalnia – Oczyszczalnia ścieków w Kucharach, eksploatowana jest przez Spółkę Wodno-Ściekową „PROSNA”. Posiada przepustowość 40 000 m³/dobę. Ilość oczyszczonych ścieków w 2014 roku wyniosła 6 062 tys. m³. Jest to grupowa oczyszczalnia ścieków przede wszystkim dla miejscowości Kalisz i Nowe Skalmierzyce. Z terenu Gminy Gołuchów obsługiwane są przez nią miejscowości Kuchary oraz Kościelna Wieś. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Prosny. Oczyszczalnia w ramach swojej działalności, produkuje również energię elektryczną i ciepłą z powstającego w procesie oczyszczania ścieków biogazu.

2.4.3. Sieć gazowa

Na terenie Gminy Gołuchów zlokalizowana jest sieć gazowa wysokiego i średniego ciśnienia, dystrybuująca gaz ziemny wysokometanowy.

Łączna długość gazociągu o wysokim ciśnieniu wynosi 16,9 km. Sieć nie uległa rozbudowie na przestrzeni ostatnich lat. Sieć gazowa średniego ciśnienia wynosi 70,5 km.

Tabela 7. Charakterystyka sieci gazowej

Źródło: opracowanie własne

Długość w km	2010	2011	2012	2013	2014
Gazociąg średniego ciśnienia	69,4 km	69,8 km	70,1 km	70,3 km	70,5 km
Gazociąg wysokiego ciśnienia	16,9 km	16,9 km	16,9 km	16,9 km	16,9 km
Ilość przyłączy gazu średniego ciśnienia	609 szt.	627 szt.	643 szt.	647 szt.	655 szt.

Z końcem 2014 roku, na terenie Gminy było 655 sztuk czynnych przyłączy gazu o średnim ciśnieniu. Na podstawie liczby przyłączy można stwierdzić, że około 25% ludności Gminy wykorzystuje gaz na potrzeby gospodarstw domowych, a niekiedy także w prowadzonej działalności gospodarczej. Ponadto, gaz wykorzystywany jest do ogrzewania większości budynków użyteczności publicznej. Liczba przyłączy, w poszczególnych latach powoli wzrasta, w przeciągu ostatnich 5 lat zwiększyła się o 46 sztuk. Istniejąca sieć gazowa

obsługuje miejscowości: Gołuchów, Jedlec, Kościelna Wieś, Kuchary, Macew, Popówek, Tur-sko oraz część Kucharek.

Na terenie Gminy zlokalizowane są także dwie stacje gazowe wysokiego ciśnienia, będące własnością Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Znajdują się one w miejscowościach Kuchary i Jedlec.

2.4.4. Ciepłownictwo

Na terenie Gminy nie funkcjonuje scentralizowany system ciepłowniczy. Ogrzewanie obiektów i produkcja ciepłej wody użytkowej odbywa się indywidualnie, w oparciu o różne źródła energii m.in. węgiel, gaz, drewno.

2.4.5. Gospodarka odpadami stałymi

Gmina Gołuchów należy do dziesiątego regionu gospodarki odpadami komunalnymi w Województwie Wielkopolskim oraz jest członkiem Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”.

Właściciele nieruchomości na terenie Gminy, zobowiązani są do prowadzenia selektywnego gromadzenia odpadów. W ramach prowadzonej segregacji obowiązuje podział odpadów na: papier, szkło, tworzywa sztuczne, odpady biodegradowalne oraz odpady zmieszane, czyli takie, które nie nadają się do segregacji.

Odebrane od właścicieli nieruchomości odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania, przeznacza się do składowania w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw” w Prażuchach.

Na terenie Gminy działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który zlokalizowany jest na terenie Zakładu Usług Komunalnych w Gołuchowie. Punkt przyjmuje wyłącznie odpady komunalne z nieruchomości na terenie Gminy, które nie nadają się do odbioru, w ramach zbiórki odpadów komunalnych z indywidualnych posesji. Instalacja wyposażona jest w specjalistyczne kontenery, w których składowane są przede wszystkim odpady wielogabarytowe, do których zalicza się m.in.: meble, rowery, skrzynki, wanny, drzwi, umywalki sprzęt AGD i RTV oraz odpady poremontowe.

2.4.6. Sieć energetyczna

Na terenie Gminy występuje pełne zaopatrzenie w energię elektryczną. W miarę potrzeb, dokonywana jest rozbudowa i modernizacja sieci rozdzielczych średniego i wysokiego napięcia wraz z budową nowych stacji transformatorowych.

Obecnie teren Gminy obsługuje 119 stacji transformatorowych SN/Nn, oraz przebiegają przez nią linie wysokiego, średniego i niskiego napięcia:

- linie wysokiego napięcia WN 110 kV, o łącznej długości 5,1 km;
- linie średniego napięcia SN 15Kv:
 - linie napowietrzne o długości 105,6 km,
 - linie kablowe o długości 13,1 km;
- linie niskiego napięcia nN 0,4 Kv:
 - linie napowietrzne o długości 223,2 km;
 - linie kablowe o długości 44,7 km.

2.4.7. Sieć telekomunikacyjna

Gmina Gołuchów wyposażona jest w łączność telekomunikacyjną przewodową i bezprzewodową. Ponadto na terenie oczyszczalni ścieków w Gołuchowie wybudowano dwie wieże, na których zainstalowane są stacje bazowe telefonii komórkowej.

2.4.8. Infrastruktura komunikacyjna

Gmina Gołuchów posiada rozbudowaną sieć dróg, którą tworzą drogi krajowe, powiatowe i gminne. Przez teren Gminy przebiegają następujące drogi krajowe:

- droga krajowa nr 11
 - relacja Kołobrzeg – Bytom;
 - długość odcinka na terenie Gminy – ok. 3 km;
 - długość całej drogi – ok. 596 km;
- droga krajowa nr 12
 - relacja Łęknica (granica z Niemcami – Dorohusk (granica z Ukrainą);
 - długość odcinka na terenie Gminy – ok. 16 km;
 - długość całej drogi – ok. 757 km;

6. Droga krajowa nr 12 – rondo w Gołuchowie.
Fot. T. Marcinkowski.

7. Ścieżka rowerowa Gołuchów - Tursko.
Fot. T. Marcinkowski.

8. Ścieżka rowerowa Gołuchów - Czerminek.
Fot. T. Marcinkowski

9. Ścieżka rowerowa Gołuchów – Kościelna Wieś.
Fot. T. Marcinkowski

Drogi powiatowe, tworzą sieć dróg o długości ok. 62 km, o następującej relacji:

- droga powiatowa: Popówek – Dojutrów;
- droga powiatowa: Górzno – Kościelna Wieś;
- droga powiatowa: Karsy – Droszew;
- droga powiatowa: Koźminiec – Krzywosądów;
- droga powiatowa: Lenartowice – Tursko;
- droga powiatowa: Gołuchów – Tursko;
- droga powiatowa: Brzezie – Janków;
- droga powiatowa: Lubomierz – Tursko;
- droga powiatowa: Pleszew – Wszółów;
- droga powiatowa: Kuczków- Czerminek;
- droga powiatowa: Krzywosądów – Kuchary;
- droga powiatowa: Borczysko – Kościelna Wieś;
- droga powiatowa: Sobótka – Karsy.

Drogi krajowe i powiatowe uzupełnione są rozbudowaną siecią dróg gminnych. Drogi te łączą okoliczne miejscowości, tworząc sieć o długości 88,9 km. W Gminie funkcjonuje też 168,6 km dróg wewnętrznych.

Infrastruktura drogowa na terenie Gminy uzupełniona jest licznymi chodnikami oraz ścieżkami rowerowymi. Bogato rozbudowana sieć ścieżek rowerowych jest jej istotnym atutem pod względem turystycznym i rekreacyjnym oraz znacznie zwiększa poziom bezpieczeństwa mieszkańców i turystów. Ścieżki rowerowe stanowią sieć o łącznej długość 26,9 km.

Tabela 8. Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Odcinek	Długość ścieżki	Lokalizacja
Kucharki – Karsy	2,0 km	przy drodze powiatowej
Gołuchów – Czerminek	2,6 km	przy drodze powiatowej
Gołuchów – Kościelna Wieś	9,3 km	przy drodze krajowej nr 12
Gołuchów – Tursko	1,9 km	przy drodze gminnej, teren leśny
Tursko – Pleszówka	1,4 km	przy drodze powiatowej
Gołuchów, ulica Mickiewicza	0,4 km	przy drodze gminnej
Krzywosądów – Żychlin – Sobótka	3,1 km	przy drodze krajowej nr 11
Gołuchów – Bielawy	4,1 km	przy drodze krajowej nr 12
Gołuchów, ulica Borowskiego	0,4 km	przy drodze gminnej
Gołuchów – Jedlec	1,7 km	przy drodze powiatowej

Komunikacja publiczna – autobusowa, zapewnia bezpośrednie połączenie Gołuchowa i Kościelnej Wsi z miastami Pleszew oraz Kalisz, umożliwiając dojazdy do szkół i pracy.

Transport zbiorowy na terenie Gminy zapewniają następujący przewoźnicy:

- Pleszewskie Linie Autobusowe,
- Kaliskie Linie Autobusowe – linia Kalisz – Kościelna Wieś,
- Państwowa Komunikacja Samochodowa w Kaliszu,
- Miejski Zakład Komunikacyjny w Ostrowie Wielkopolskim.

Przewoźnicy ci obsługują głównie przewozy lokalne oraz dojazdy do Poznania.

Przez teren Gminy nie przebiega żadna linia kolejowa. Najbliższe stacje położone są w Kaliszu, Pleszewie i Ostrowie Wlkp. Obsługują one linie kolejowe relacji Poznań – Łódź oraz Poznań – Katowice.

2.4.9. Internet, telewizja kablowa

Na terenie Gminy Gołuchów zróżnicowana jest przepustowość łącz internetowych. W obecnej chwili najczęściej dostępne są prędkości do 80 oraz do 150 Mb/s. Rozbieżność taka zależy od operatora świadczącego usługę.

W związku z rozbudową infrastruktury, która polega na budowie światłowodu, stopniowo, na terenie Gminy, zwiększa się dostęp do szerokopasmowego Internetu. Obecnie najszybsza prędkość dostępna jest w miejscowości Kościelna Wieś, Macew, Pleszówka oraz częściowo Bielawy. W indywidualnych przypadkach, gdzie pozwalają na to warunki techniczne, możliwe jest korzystanie z przepustowości do 500 Mb/s.

W miejscowości Gołuchów oraz częściowo w Kościelnej Wsi poprowadzona jest sieć telewizji kablowej, dzięki której mieszkańcy posiadają dostęp do telewizji cyfrowej, łączą internetowych oraz telefonii stacjonarnej.

2.4.10. Infrastruktura mieszkaniowa

W zakresie zasobów mieszkaniowych, Gmina Gołuchów posiada 166 lokali komunalnych, o łącznej powierzchni ponad 7 700 m², których zarządcą jest Zakład Usług Komunalnych w Gołuchowie. Najwięcej mieszkań zlokalizowanych jest we wsiach: Gołuchów, Kościelna Wieś, Jedlec, Karsy oraz Czechel. Zestawienie ilości wszystkich lokali komunalnych przedstawia tabela 9.

W Gminie, szczególnie w miejscowości Kościelna Wieś rozwinięte jest nowe budownictwo mieszkaniowe, wielorodzinne. Mimo, że w ostatnich latach w nowo wybudowanych budynkach oddano do użytku kilkadziesiąt mieszkań, rozbudowa tego osiedla jest nadal sukcesywnie kontynuowana.

W zakresie infrastruktury mieszkaniowej ogólnej, w tym prywatnej w ostatnich latach zauważalny jest jej znaczny wzrost. W latach 2004-2013 w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej oraz w 20 tworzących ją gminach nastąpił 9% wzrost zasobów mieszkaniowych, w tym w Gminie Gołuchów o 26,2%⁵.

Tabela 9. Komunalne zasoby mieszkaniowe w Gminie Gołuchów

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych z Zakładu Usług Komunalnych w Gołuchowie

Miejscowość	Ilość lokali	łączna powierzchnia m ²
Bogusław	5	261,40
Cieśle	3	160,50
Czechel	18	739,70
Gołuchów	31	1 558,36
Jedlec	23	930,20
Karsy	27	1 251,90
Kościelna Wieś	25	1 329,00
Krzywosądów	8	398,10
Kucharki	1	70,00
Kuchary	12	480,00
Macew	7	304,00
Tursko	5	181,70
Wszotów	1	38,50
Razem:	166	7 703,36

⁵ Tamże, s. 86.

2.5. Środowisko naturalne

2.5.1. Budowa geologiczna

Gmina Gołuchów leży na obszarze Monokliny przedsudeckiej oraz na Wysoczyźnie Kaliskiej. Jej podłoże zbudowane jest z warstwy skał paleozoicznych, na której zalegają utwory trzecio- oraz czwartorzędowe. Do występujących utworów trzeciorzędowych można zaliczyć piaski, iły i muły, natomiast do czwartorzędowych osady związane ze zlodowaceniem środkowopolskim: piaski, żwiry oraz gliny zwałowe.

Najbardziej spektakularnym śladem epoki lodowcowej na tym terenie jest największy w Wielkopolsce głaz narzutowy.

2.5.2. Surowce mineralne

Gmina jest uboga w surowce mineralne. Przeprowadzane w przeszłości prace geologiczno-poszukiwawcze kruszywa naturalnego dla drogownictwa i budownictwa oraz torfów dały znikome rezultaty. Zidentyfikowano jedynie takie złoża jak:

- piasek i żwir – o zasobach geologicznych bilansowanych na 41 tys. ton – złożo, którego wydobycie zostało zaniechane;
- surowce ilaste ceramiki budowlanej – o zasobach geologicznych bilansowanych na 1 197 tys. ton – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie;
- torfy – występują tylko w dolinie Proсны, są to torfy niskie, o wysokiej popielności i małej miąższości, stanowią zasoby pozabilansowe.

Z uwagi na obszary chronione – obszar chronionego krajobrazu Doliny rzeki Ciemnej i Doliny Proсны, pozyskiwanie surowców nie powinno być realizowane lub powinno być ograniczone tylko dla potrzeb lokalnych.

2.5.3. Gleby

Gmina Gołuchów jest przede wszystkim gminą rolniczą, co widoczne jest w krajobrazie, strukturze użytkowania gruntów, jak i w sferze społecznej – dominującym źródłem zarobkowania i utrzymania dla większości mieszkańców jest rolnictwo.

Użytki rolne stanowią 11 124 ha, wraz z zabudową zagrodową – 11 389 ha. Jest to niemal 82% powierzchni całej Gminy. W tym 72,34% powierzchni zajmują grunty orne wraz z sadami, a 8,44% łąki i pastwiska.

Według waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, Gmina Gołuchów odznacza się wysokim wskaźnikiem bonitacji – 73,9 pkt., przy średniej krajowej 65,3 pkt. w skali 100-punktowej. Gleby charakteryzują się przewagą gleb kompleksu 4 – pszenno-żytniego z du-

zym udziałem 5 kompleksu – żytnio-ziemniaczanego i 8 kompleksu – zbożowo-pastewnego mocnego. Udział poszczególnych kompleksów glebowo-rolniczych w podziale na gleby orne i użytki zielone zestawiono w tabelach 10 i 11.

Tabela 10. Kompleksy glebowo-rolnicze – gleby orne

Źródło: opracowanie własne

Kompleks glebowo-rolniczy	Powierzchnia % gruntów rolnych	Dominująca klasa gruntów rolnych	Powierzchnia % gruntów rolnych
1 – pszenno-żytni	1,7 %	klasa I	0,0 %
2 – pszenno-żytni	18,1 %	klasa II	2,3 %
3 – pszenno-żytni	0,3 %	klasa IIIa	19,8 %
4 – pszenno-żytni	23,7 %	klasa IIIb	11,9 %
5 – żytnio-ziemniaczany dobry	24,2 %	klasa IVa	29,0 %
6 – żytnio-ziemniaczany słaby	26,0 %	klasa IVb	9,1 %
7 – żytnio-łubinowy	3,1 %	klasa V	24,7 %
8 – zbożowo-pastewny mocny	2,4 %	klasa VI	3,2 %
9 – zbożowo-pastewny słaby	0,5 %	klasa VIz	0,0 %
	100,0 %		100,0 %

Tabela 11. Kompleksy glebowo-rolnicze – użytki zielone

Źródło: opracowanie własne

Kompleks glebowo-rolniczy	Powierzchnia gruntów rolnych	Klasy użytków zielonych	Powierzchnia % użytków zielonych
1z – użytki zielone bardzo dobre i dobre	0,0%	klasa I	0,0
		klasa II	0,0
2z – użytki zielone średnie	82,5%	klasa III	16,4
		klasa IV	65,3
3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe	17,5%	klasa V	14,8
		klasa VI	3,5
	100,0%		100,0

W ramach użytków ornych pod względem klas gruntów dominuje klasa IIIa, IVa, i V, natomiast użytki zielone dominują na gruntach klasy IV.

2.5.4. Lasy

Powierzchnia lasów na terenie Gminy Gołuchów, wynosi 1 286 ha, co daje lesistość na poziomie 9,5%. Wskaźnik lesistości Gminy jest znacznie niższy niż średnia krajowa – 29,2%. Lesistość kształtuje się na niskim poziomie ze względu na dużą ilość terenów rolnych.

Lasy na terenie Gminy podlegają Nadleśnictwu Taczanów. Zgodnie z danymi Nadleśnictwa na jego obszarze dominują następujące rodzaje siedlisk leśnych:

- bór mieszany świeży,

występujący na dość ubogich glebach bielcowych oraz rdzawych, piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do głównych gatunków drzew tego siedliska

leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buki, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzi m.in.: borówka czernica, konwalia, malina kamionka, kłosownica, orlica pospolita;

- las mieszany świeży,

występujący na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielicach i glebach rdzawych. Główny jego drzewostan tworzy sosna, dąb, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się m.in.: trzmielinę, jarząb, leszczynę, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych;

- las świeży,

zajmujący siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan to dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami głównie modrzewia, lipy, klonu oraz jawora. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, głóg, dereń, oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.

Lasy i grunty zadrzewione decydują w dużej mierze o atrakcyjności krajobrazowej i wypoczynkowej Gminy, mają natomiast niewielki udział w użytkowaniu gruntów⁶.

2.5.5. Wody

Obszar Gminy zlokalizowany jest w obrębie zlewni rzeki Prosny, która stanowi lewy dopływ Warty.

Zgodnie z danymi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, na terenie Gminy wyróżnia się następujące zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych:

- Pokrzywnica (lewy dopływ Prosny) – około 0,9% powierzchni Gminy;
- Ciemna (lewy dopływ Prosny) – 36,1% powierzchni Gminy;
- Giszka (lewy dopływ Prosny) – 15,9% powierzchni Gminy;
- Kanał Bernardyński (prawy dopływ Prosny) – 0,3% powierzchni Gminy;
- Dopływ spod Bielaw (lewy dopływ Prosny) – 9,9% powierzchni Gminy;
- Ner (lewy dopływ Prosny) – 0,7% powierzchni Gminy;
- bezpośrednia zlewnia Prosny (fragment zlewni Prosny od Wyderki do ujścia – 36,2% powierzchni Gminy).

⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołuchów, 2011, s. 16.

Największy udział w powierzchni Gminy mają zlewnie Ciemnej, Giszki oraz bezpośredniej zlewni Proсны. Ciemna i Giszka to rzeki typowo nizinne, charakteryzujące się łagodną, falistą lub płaską powierzchnią dorzecza.

Rzeka Ciemna płynie przez centralną część Gminy, w tym miejscowość Gołuchów.

Rzeka Proсна wraz z lewobrzeżną częścią jej doliny zamyka obszar Gminy od wschodu. Wzdłuż tej rzeki występują liczne starorzecza, które porośnięte są zadrzewieniami wierzbowo-olchowymi.

Natomiast Giszka to niewielka, skanalizowana i obwałowana rzeka stanowiąca lewy dopływ Proсны.

Cieki wodne występujące na terenie Gminy, charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania, z maksimum w marcu i minimum we wrześniu. Wskazane maksimum zasilania związane jest z roztopami, a po jego osiągnięciu przepływy i stany cieków szybko opadają, aby w czerwcu wkroczyć w strefę stanów i przepływów niżówkowych.

Dla rzeki Proсны wyznaczono zasięg zalewu powodziowego $WWQp = 1\%$. Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi to raz na sto lat. Pozostałe cieki wodne nie generują zagrożenia powodziowego.

Na terenie Gminy Gołuchów zlokalizowany jest również Zbiornik Gołuchów. Jest to zbiornik retencyjny na rzece Ciemnej, a jego powierzchnia wynosi 51,5 ha. Zbiornik ten wybudowany został w latach 1969-1971 na gruntach wsi Gołuchów i Czerminiek. Pełni on funkcje rekreacyjne, pomocnicze oraz retencyjne dla Kaliskiego Węzła Wodnego.

Tereny Gminy odznaczają się znacznymi zasobami wód podziemnych. Najstarszy użytkowy poziom wodonośny występuje w utworach górnourajskich. Wody omawianego poziomu odznaczają się ciśnieniem subartezyjskim i artezyjskim, a wydajność tego poziomu zależy od stopnia uszczelnienia budujących go skał.

Poziom wodonośny występujący w utworach trzeciorzędowych, obejmuje obszar całej Gminy i występuje w postaci jednej ciągłej warstwy wodonośnej.

Wody piętra czwartorzędowego występują w poziomie gruntowym i międzymorenowym. Poziom ten związany jest z doliną Proсны oraz jej dopływów: Ciemnej i Neru.

Utwory powierzchniowe charakteryzują się dobrą przepuszczalnością, zapewniając szybki odpływ wód opadowych. Stanowi to poważne zagrożenie dla jakości wód gruntowych, w szczególności w przypadku pionowego przenikania zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego. Tempo przenikania oszacowano na okres 5 lat w dolinie Proсны i jej dopływów, oraz 5-25 lat w obszarach rozszerzeń pradolinnych.

2.5.6. Warunki klimatyczne

Klimat na terenie Gminy zbliżony jest do warunków panujących w całej Wielkopolsce. W tym regionie klimatycznym występuje słaba przewaga wpływów oceanicznych, które charakteryzują się stosunkowo małymi amplitudami temperatur w ciągu roku, wczesną wiosną, długim latem oraz łagodną i krótką zimą z małod trwałą pokrywą śnieżną. Minimalna średnia miesięczna temperatura w okresie zimy wynosi $-1,1^{\circ}\text{C}$, natomiast maksymalna średnia temperatura w okresie lata wynosi $17,8^{\circ}\text{C}$. Roczna amplituda średniej miesięcznej temperatury wynosi $9,5^{\circ}\text{C}$.

Warunki klimatyczne charakterystyczne dla tego rejonu, stanowiące dane meteorologiczne IMGW dla Stacji w Kaliszu, przedstawia tabela 12.

Tabela 12. Dane meteorologiczne

Źródło: opracowanie na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju za okres 1971-2000 roku, www.mir.gov.pl

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Średnia miesięczna temperatura [$^{\circ}\text{C}$]	-0,7	-1,1	1,9	6,9	12,7	16,8	17,8	17,5	13,8	8,5	1,9	-0,8
Średnia prędkość wiatru [m/s]	4,43	3,71	4,24	3,5	3,24	2,86	3,11	2,64	2,94	3,99	3,56	4,09
Natężenie słoneczne [kWh/m ²]	22,03	37,69	69,033	98,45	123,703	150,28	128,6	117,14	75,8	48,8	26,67	21,29

2.5.7. Środowisko przyrodnicze

Istniejący stan środowiska naturalnego stanowi o atrakcyjności przyrodniczej, krajobrazowej, turystycznej i wypoczynkowej Gminy Gołuchów.

Składa się ono z obszaru chronionego krajobrazu, parku krajobrazowego, terenów zieleni osiedlowej oraz lasów. Wszystko to stanowi ponad 27% powierzchni Gminy.

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Ciemnej” obejmuje powierzchnię 3 500 ha i utworzony został uchwałą nr XVII/111/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kaliszu z dnia 27 kwietnia 1990 r. Obejmuje on teren, którego granice wyznaczają:

10. Dolina Proсны – Jedlec. Fot. T. Marcinkowski

11. Tereny nad jeziorem – Gołuchów. Fot. T. Marcinkowski

- od wschodu: szosa kaliska od Kuchar do Macewa oraz strumień spod Jedlca (prawy dopływ Ciemnej) i rzeka Prosna na odcinku w Tursku,
- od północy: ślad po linii kolejki wąskotorowej i droga polna do wsi Bogusław,
- od południa: droga z Kucharek do Kuchar,
- od zachodu: odcinek drogi z Bogusławia do Bielaw i Kajewa, następnie z Kajewa do Cerminka, Szkudły i Kucharek.

Obszar ten obejmuje przede wszystkim krajobraz naturalny oraz jego równowagę biologiczną.

O atrakcyjności doliny rzeki Ciemnej w okolicy Gołuchowa decydują następujące elementy:

- największy w Polsce ogród dendrologiczny (arboretum) z niezwykle bogatą kolekcją gatunków drzew i krzewów;
- zbiornik retencyjny na rzece Ciemnej z kąpieliskiem, położony w otoczeniu kompleksu leśnego;
- bogactwo fauny, szczególnie gatunków ptaków lęgowych i ssaków zamieszkujących lasy gołuchowskie, arboretum i dolinę Ciemnej;
- występowanie wielu gatunków roślin chronionych i cennych zbiorowisk roślinnych;
- walory krajobrazowe.

Na terenie Gminy występuje 45 obiektów uznanych za pomniki przyrody, z tego wszystkie, poza jednym są drzewami pomnikowymi lub grupami drzew, przy czym 27 obiektów znajduje się w Arboretum Gołuchowskim. Jedynym obiektem nieożywionym, stanowiącym pomnik przyrody jest głaz narzutowy, zwany Kamieniem św. Jadwigi.

W miejscowości Kuchary występuje jedyny na terenie Gminy, użytek ekologiczny – Jezioro, o powierzchni 3,64 ha. Użytek ten stanowi ostoję gatunków ptaków, które są objęte ochroną.

2.6. Infrastruktura społeczna

2.6.1. Edukacja

12. Zespół Szkół w Gołuchowie. Fot. T. Marcinkowski

Na terenie Gminy Gołuchów funkcjonują następujące placówki oświatowe, dla których Gmina jest organem prowadzącym:

- Gimnazjum w Gołuchowie;
- Zespół Szkół w Kościelnej Wsi:
 - Gimnazjum,

- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sułkowskiego,
- Publiczne Przedszkole;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gołuchowie:
 - Szkoła Podstawowa im. Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej,
 - Publiczne Przedszkole;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jedlcu:
 - Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi,
 - Oddział Przedszkolny,
 - Publiczne Przedszkole;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kucharkach:
 - Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera,
 - Oddział Przedszkolny,
 - Publiczne Przedszkole, z zamiejscowymi oddziałami w Karsach i Żychlinie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Tursku:
 - Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej,
 - Oddział Przedszkolny,
 - Publiczne Przedszkole.

Sieć placówek oświatowych działających na terenie Gminy uzupełnia Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kucharach, prowadzony od 1 listopada 2015 roku, przez Stowarzyszenie Wspierania Wsi „Wspólne Dobro” w Kucharach. W skład tego Zespołu wchodzi Szkoła Podstawowa i Publiczne Przedszkole.

Stosunkowo gęsta sieć szkół, a w szczególności placówek wychowania przedszkolnego zapewnia swobodny do nich dostęp. Stwarza również odpowiednie warunki do realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz obowiązku szkolnego.

13, 14. Zespół Szkół w Kościelnej Wsi.
Fot. T. Marcinkowski

Zdj. 15, 16, 17. Zespół Szkolno-Przedszkolny
w Kucharkach Fot. T. Marcinkowski

W roku szkolnym 2015/2016 obowiązek szkolny realizuje 969 uczniów, z czego 305 uczniów w gimnazjach, a 664 uczniów w szkołach podstawowych.

Opieką przedszkolną objętych jest 286 dzieci, z czego 43 dzieci przebywają w oddziałach przedszkolnych, a 243 dzieci w publicznych przedszkolach. Wśród wymienionych uczniów w szkołach i wychowanków w przedszkolach, istotną grupę – 20 osób, stanowią uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, których objęto stosowną pomocą dydaktyczną i wychowawczą.

Na terenie Gminy zatrudnionych jest ponad 140 nauczycieli pracujących na 125,93 etatach. Wśród zatrudnionych – ponad 90% stanowią nauczyciele z tytułem magistra. Struktura pedagogów w odniesieniu do posiadanych stopni awansu zawodowego przedstawia się następująco:

- nauczyciele dyplomowani 40,03%;
- nauczyciele mianowani 34,85%;
- nauczyciele kontraktowi 18,22%;
- nauczyciele stażyści 8,47%;
- nauczyciel bez stopnia 0,17%.

Należy zaznaczyć, że powyższe proporcje ulegają nieustannym zmianom w kierunku wzrostu liczby nauczycieli zdobywających wyższe stopnie awansu zawodowego.

Analiza urodzeń w Gminie do roku 2015 włącznie, wskazuje na dość stabilną sytuację w zakresie przyszłej liczebności poszczególnych szkół. Prawdopodobny jest ponadto wzrost liczby uczniów w szkołach z powodu napływu ludności zasiedlającej nowopowstałe osiedla na terenie Gminy. Sytuację demograficzną na przestrzeni kilku lat szkolnych, z uwzględnieniem roku bazowego 2015/2016 przedstawia tabela 13. Z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć także, iż struktura szkół prowadzonych przez Gminę pozostanie w najbliższych latach w niezmienionym kształcie. Mimo to, trzeba mieć na uwadze ewentualną konieczność jej aktualizacji lub dokonania przekształceń organizacyjnych określonych ustawą o systemie oświaty.

Tabela 13. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie Gminy Gołuchów

Źródło: dane udostępnione przez Gminny Zespół Administracyjno-Ekonomiczny Szkół w Gołuchowie

Wyszczególnienie:	Liczba uczniów w latach szkolnych							
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Gimnazjum w Gołuchowie	312	282	285	257	248	224	206	217
Gimnazjum w Kościelnej Wsi	86	92	98	78	77	82	82	70
Gimnazja razem:	398	374	383	335	325	306	288	287
Szkoła Podstawowa w Gołuchowie	181	187	179	186	196	213	221	213
Szkoła Podstawowa w Kościelnej Wsi	143	136	129	139	136	160	160	160
Szkoła Podstawowa w Jedlcu	78	70	61	67	75	78	84	86
Szkoła Podstawowa w Kucharkach	103	104	94	84	94	105	106	107
Szkoła Podstawowa w Kucharach	55	49	38	25	29	33	43	46
Szkoła Podstawowa w Tursku	73	74	71	71	79	84	89	77
Szkoły podstawowe razem:	633	620	572	572	609	673	703	689
Szkoły razem:	1031	994	955	907	934	979	991	976

Szkoły w Gminie Gołuchów wyposażone są nie tylko w odrębne pracownie komputerowe, ale także w stanowiska komputerowe, znajdujące się w wielu salach dydaktycznych. Ponadto na terenie Gimnazjum w Gołuchowie funkcjonuje Centrum Informacji Multimedialnej, mieszczące się w tamtejszej Bibliotece. Uzupełnieniem wyposażenia technicznego placówek oświatowych są tablice interaktywne, projektory i laptopy.

Analiza ilości komputerów w poszczególnych placówkach może nasuwać wnioski niewystarczającego jeszcze wyposażenia w ten sprzęt. Jednak stan komputeryzacji szkół ulega systematycznej poprawie. Posiadane wyposażenie komputerowe pozwala na realizowanie zajęć z informatyki przy zapewnieniu zakładanego ministerialnego standardu: jeden uczeń przy komputerze. Istotnym problemem organizacyjnym może być ewentualne korzystanie z tej samej pracowni informatycznej przez dwie placówki tj. szkołę podstawową i gimnazjum. Uzupełnieniem zaplecza komputerowego dla uczniów są zestawy komputerowe wykorzystywane przez nauczycieli, dyrektorów i administrację szkół.

Zdecydowana większość komputerów posiada dostęp do Internetu. Powyższe informacje przedstawia tabela 14.

Tabela 14. Komputery z dostępem do Internetu

Źródło: dane udostępnione przez Gminny Zespół Administracyjno-Ekonomiczny Szkół w Gołuchowie

Wyszczególnienie szkół	Liczba komputerów z dostępem do Internetu				
	Rok szkolny				
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Gimnazjum w Gołuchowie	24	24	24	42	42
Gimnazjum w Kościelnej Wsi	23	29	35	36	39
Szkoła Podstawowa w Gołuchowie	15	16	16	16	18
Szkoła Podstawowa w Kościelnej Wsi	Szkoła posiada wspólną pracownię komputerową z gimnazjum				
Szkoła Podstawowa w Jedlcu	12	13	13	13	27
Szkoła Podstawowa w Kucharkach	17	17	17	25	25
Szkoła Podstawowa w Kucharach	11	11	12	12	12
Szkoła Podstawowa w Tursku	16	16	20	20	22

Działanie oświaty wspomaga Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Gołuchowie tzw. GZEAS, który funkcjonuje, jako budżetowa jednostka organizacyjna. Celem działania Zespołu jest obsługa spraw ekonomiczno-administracyjnych szkół prowadzonych przez Gminę Gołuchów. Do podstawowych zadań realizowanych przez GZEAS należą m.in.:

- naliczanie wynagrodzeń dla pracowników oświaty, ich wypłata, ewidencja, rozliczenia z ZUS i Urzędem Skarbowym, sprawozdawczość;
- prowadzenie księgowości szkół oraz naliczanie i rozliczanie wszelkich dotacji;

- prowadzenie elektronicznej bazy danych szkół (SIO), dokonywanie korekt, scalanie i przekazywanie danych jednostkom nadrzędnym;
- weryfikacja arkuszy organizacyjnych szkół przed ich zatwierdzeniem przez organ prowadzący;
- prowadzenie scentralizowanego funduszu świadczeń socjalnych pracowników oświaty, w tym emerytów i rencistów;
- organizowanie komisji egzaminacyjnych nauczycieli przystępujących do egzaminu na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego;
- organizowanie dowozu uczniów do szkół, w tym uczniów niepełnosprawnych;
- realizacja zadań związanych z dofinansowaniem kosztów kształcenia zawodowego pracodawcom, którzy zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Tabela 15. Finansowanie oświaty w Gminie Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Rok	WYDATKI bieżące na oświatę	Udział % w wydatkach bieżących budżetu Gminy	WYDATKI subwencyjowane*	DOCHODY z subwencji oświatowej	Dopłata do wydatków subwencyjowanych z dochodów własnych
2010	10 201 282	47,0%	7 719 814	7 326 167	393 647
2011	10 745 102	45,6%	8 227 635	7 383 847	843 788
2012	11 245 608	47,1%	8 659 006	7 667 560	991 446
2013	11 567 081	44,5%	8 715 767	7 619 547	1 096 220
2014	11 843 757	44,4%	8 986 797	7 518 321	1 468 476
2015	11 651 014	42,7%	8 990 235	7 662 438	1 327 797

* Wydatki subwencyjowane - wydatki oświatowe, na które Gmina otrzymuje subwencję oświatową, tj. na szkoły podstawowe, gimnazja, GZEAS, realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci.

Wydatki bieżące na oświatę i wychowanie stanowią największą pozycję w budżecie Gminy. Udział tychże wydatków w ogóle wydatków bieżących Gminy Gołuchów zmniejszył się z 47,0% (w roku 2010) do 42,7% (w roku 2015). Subwencja oświatowa, którą Gmina otrzymywała na wydatki związane z oświatą w latach 2010-2015, wzrosła łącznie o 4,6%. Z drugiej strony subwencyjowane wydatki bieżące na oświatę w tym samym okresie wzrosły aż o 16,5%. Skutkiem powyższego, w roku 2010 Gmina dopłacała z własnych środków do wydatków subwencyjowanych blisko 400 tys. zł, a w roku 2015 już ponad 1.300 tys. zł. Jest to efekt spadku liczby dzieci uczęszczających do szkół przy jednoczesnym utrzymaniu w Gminie tej samej sieci szkół.

2.6.2. Opieka zdrowotna

Opieka zdrowotna na terenie Gminy realizowana jest w oparciu o umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz gabinety prywatne świadczące usługi medyczne.

Tabela 16. Placówki służby zdrowia na terenie Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

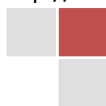
Nazwa placówki	Miejscowość
NZPOZ „ESKULAP”	Gołuchów
NZOZ „Dla Zdrowia”	Gołuchów
ZOZ „Michałowicz” Poradnia Stomatologiczna	Gołuchów
Grupowa Praktyka Pielęgniarska Cecylia Słomiana	Gołuchów
Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Anna Jańczak	Gołuchów
Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Grażyna Pływaczki	Gołuchów
Indywidualna Praktyka Położnej Środowiskowo – Rodzinnej MAG-MED	Gołuchów
Położna Środowiskowa Donata Izydorska	Gołuchów
Gabinet Stomatologiczny OLDENT	Kuchary
Praktyka Lekarska Jolanta Czechmanowska	Krzywosądów
Prywatny Gabinet Logopedyczny SENSORIKA Agnieszka Michalak	Jedlec
Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS	Gołuchów
Apteka „POD PLATANEM”	Gołuchów
Punkty apteczne (2)	Kościelna Wieś

Mieszkańcy Gminy mogą korzystać ze świadczeń medycznych, które zapewniają lekarze rodzinni, stomatolodzy, pielęgniarki środowiskowe oraz położne. Większość osób korzysta z usług medycznych zapewnianych przez gabinety lekarzy rodzinnych znajdujące się w Gołuchowie. Jednak mieszkańcy Kościelnej Wsi i Borchyska ze względu na odległość, korzystają z placówek zlokalizowanych w Kaliszu; a z Żychlina, Krzywosądowa i Ciesiel działających w Pleszewie. Liczba ludności w Gminie, przypadająca na 1 lekarza wynosi 2 634 osoby, a na 1 stomatologa 3 516 osób.

Opieką zdrowotną objęte są również dzieci w szkołach. Pomocy udzielają logopedzi, pedagodzy oraz pielęgniarki szkolne.

Specjalistyczną opiekę medyczną zapewnia głównie Pleszewskie Centrum Medyczne w Pleszewie, Wojewódzki Szpital Zespolony w Kaliszu, a także Centrum Rehabilitacji Rolników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Centrum to świadczy usługi specjalistyczne, głównie w zakresie leczenia chorób narządu ruchu, reumatycznych, wad postawy, układu nerwowego⁷.

⁷ <http://www.jedlec.pl>, 26.02.2016 r.

2.6.3. Pomoc społeczna

W Gminie Gołuchów działają następujące instytucje i organizacje zajmujące się wsparciem społecznym:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołuchowie

Realizuje zadania z zakresu pomocy osobom i rodzinom w celu przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek wypełnia zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz przeciwdziałania przemocy i narkomani. Wspiera także instytucję rodziny i pieczy zastępczej.

W celu realizowania swoich zadań zatrudnia pracowników socjalnych, osoby do obsługi świadczeń rodzinnych oraz opiekuńki środowiskowe.

W ramach Ośrodka funkcjonuje:

- sekcja pracy socjalnej;
- Zespół Interdyscyplinarny, ściśle współpracujący z policją, kuratorami oraz środowiskiem lekarskim;
- Program (z franc. PAED), w ramach którego dostarczana jest żywność najuboższym;
- obsługa programów gminnych poprzez wsparcie gospodarstw jedno- i dwuosobowych w zakresie opłat za śmieci;
- współpraca z jednostkami zewnętrznymi: m.in. Stowarzyszeniem „Mieszkańcom Gminy Gołuchów” i Stowarzyszeniem na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, Warsztatem Terapii Zajęciowej, Fundacją im. Królowej św. Jadwigi, Fundacją AKME;
- współpraca międzynarodowa z organizacjami z Niemiec, Słowacji, Czech i Wielkiej Brytanii.

Za kwestie najbardziej niepokojące dla mieszkańców Gminy, uważa się problemy związane z bezrobociem, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niepełnosprawność osób i długotrwałe choroby.

Bezrobocie jest problemem społecznym, który jest źródłem innych trudności społecznych. Wpływa negatywnie na funkcjonowanie osób bezrobotnych i ich całych rodzin.

GOPS w ramach wsparcia grona osób mających problem w otrzymaniu zatrudnienia organizował liczne projekty w ramach, których można było uzyskać kwalifikacje zawodowe czy przekwalifikować swoje dotychczasowe uprawnienia do potrzeb rynku pracy.

Dla osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, braku kwalifikacji zawodowych oraz powracających na rynek pracy, po przerwie spowodowanej macierzyństwem; organizowano kursy oraz szkolenia przekwalifikowujące ich dotychczasowe uprawnienia.

Ośrodek umożliwiał korzystanie z nauki w takich zawodach jak: konserwator/konserwatorka zieleni i terenów zielonych, spawacz, krawcowa, kucharz/kucharka, pakowacz/pakowaczka, opiekun osób starszych, opiekunka dziecięca oraz kelner/kelnerka.

GOPS umożliwiał także odbycie kursów w zakresie: obsługi kasy fiskalnej, obsługi komputera, nauki języka niemieckiego, Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. Zorganizowano ponadto kursy dla kierowców wózków widłowych, wymiany butli gazowych, prowadzenia gospodarstwa domowego, kosmetyczny, wizażystki oraz nauki gotowania, pieczenia i nakrywania do stołu.

Wparcie obejmowało zajęcia z psychologiem i doradcą zawodowym, poradnictwo prawne, trening kompetencji społecznych oraz edukacji finansowej dla osób nieradzących sobie z gospodarowaniem zasobami finansowymi.

Istotny jest fakt, że każda osoba korzystająca ze wsparcia w ramach programów przekwalifikujących, mogła uzyskać je tylko jeden raz.

W ramach pomocy w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, realizowany jest program Asystent rodziny. Obejmuje on bezpośrednie wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji wychowawczych i rodzicielskich oraz wspiera rodziny, którym już odebrano opiekę w odzyskaniu przez nie sprawności rodzicielskich.

W ilości rodzin objętych wsparciem występuje tendencja rosnąca – w badanym okresie 2013-2014 przybyły 4 rodziny. Tendencja ta, wskazuje potrzebę dalszych działań w celu rozwoju usług społecznych i podnoszenia kompetencji rodzicielskich mieszkańców.

Tabela 17. Program – Asystent rodziny

Źródło: opracowanie własne

	2013	2014
Liczba rodzin objętych wsparciem	9	13
Liczba asystentów	1	1

Problem niepełnosprawności dotyka coraz więcej osób i rodzin zamieszkujących Gminę. W latach 2013-2014 o ponad 22% wzrosła liczba rodzin objętych tego rodzaju wsparciem.

Dane dotyczące wypłaty zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, specjalnych świadczeń opiekuńczych oraz zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze wskazuje, że niepełnosprawność i długotrwała choroba, dotyka coraz częściej osoby samotne, niż te mieszkające z rodzinami. Może to wskazywać na fakt, że rodziny lepiej radzą sobie z niepełnosprawnością i chorobą, niż osoby samotne.

Tabela 18. Problem niepełnosprawności i długotrwałej choroby

Źródło: opracowanie własne

	2013	2014
Liczba rodzin	142	174
Liczba osób w rodzinach	327	296

Działalność socjalna realizowana jest przez 6 pracowników socjalnych. Polega na pomocy osobom i rodzinom w poprawie ich funkcjonowania w środowisku. Świadczona jest bez względu na dochód rodziny. Często przybiera formę ratunkową w sytuacjach nagłych, oraz pomocową. Pracę coraz częściej opiera się o kontrakt socjalny – umowę między Ośrodkiem a klientem – beneficjentem pomocy. Jest to najczęściej stosowana forma pomocy i obejmuje największą liczbę mieszkańców Gminy. Wsparcie to przekłada się na poradnictwo urzędowe, porady indywidualne, szkołę życia, doradztwo i wiele innych działań środowiskowych. Poziom wsparcia w latach 2013-2014 utrzymywał się na przybliżonym poziomie.

Tabela 19. Działalność socjalna – poradnictwo

Źródło: opracowanie własne

	2013	2014
Liczba rodzin	534	544
Liczba osób w rodzinach	1475	1460
Kontrakt socjalny	40	37

Mieszkańcy Gminy mogą otrzymać również wsparcie w ramach Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kucharach oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Kucharach

Placówka wspierająca około 20 osób niepełnosprawnych intelektualnie, którzy oprócz treningu ekonomicznego, pracy w pracowniach: gospodarstwa domowego, ogrodniczo-przyrodniczej, krawieckiej i artystyczno-plastycznej, są objęci także systemem nauki życia. Od 2007 roku, Warsztat prowadzony jest przez Stowarzyszenie „Mieszkańcom Gminy Gołuchów”. Jest to jedyna placówka tego typu w Gminie. Na indywidualne zamówienie Warsztat zajmuje się także wyrobem naturalnych mydełek i kartek świątecznych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja prowadzi działalność wspierającą wychowanie w trzeźwości, a także przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii. Samorząd Gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”. Komisja działa w celu realizacji strategii w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Głównym celem działania Komisji jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alko-

holu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych ryzykownych zachowań przez dzieci i młodzież. Komisja kontroluje również punkty sprzedaży alkoholu.

2.6.4. Bezpieczeństwo na terenie Gminy

Na terenie Gminy w ostatnich latach nie odnotowano szczególnych przypadków robojów, czy zagrożenia bezpieczeństwa osób i mienia. Poziom bezpieczeństwa nie odbiega od przeciętnych ustalonych dla regionu wielkopolskiego i podregionu kaliskiego.

W Gołuchowie zlokalizowany jest Posterunek Komisariatu Policji. Poza tym na terenie Gminy służbę pełni Strażnik Gminny.

Źródłem istotnego zagrożenia dla bezpieczeństwa części mieszkańców, zwłaszcza Gołuchowa, Kościelnej Wsi, Bielaw, Krzywosądowa i Żychlina są przebiegające przez te wsie drogi krajowe. Dąży się do zminimalizowania zagrożenia, sukcesywnie dbając o rozbudowę sieci ścieżek i chodników przy drogach krajowych oraz gminnych i powiatowych.

Prowadzone są także liczne działania profilaktyczne w szkołach, polegające m.in. na organizowaniu konkursów, spotkań prewencyjnych dzieci i młodzieży z policją oraz strażą pożarną.

Ponadto zwiększa się ilość terenów objętych monitoringiem, np. szkoły, centrum wsi Kościelna Wieś czy Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu.

2.6.5. Działalność kulturalna

Działalność kulturalna na terenie Gminy Gołuchów, realizowana jest przede wszystkim przez samorządowe instytucje kultury: Bibliotekę Publiczną Gminy Gołuchów oraz Gołuchowskie Centrum Kultury „ZAMEK” w Gołuchowie.

Biblioteka Publiczna Gminy Gołuchów

Celem działania Biblioteki Publicznej Gminy Gołuchów jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i rozwoju kultury.

Biblioteka Publiczna realizuje swoje zadania statutowe przy pomocy 5 placówek bibliotecznych obejmujących swym zasięgiem obszar całej Gminy, a mianowicie:

- Biblioteki Gminnej w Gołuchowie z Oddziałem dla dzieci – w jej skład wchodzi:
 - Wypożyczalnia dla dorosłych,
 - Oddział dla dzieci,
 - Czytelnia – z 7 stanowiskami komputerowymi.

- 5 Filii bibliotecznych w:
 - Jedlcu;
 - Kościelnej Wieś;
 - Kucharkach;
 - Tursku.

Gminna księżnica gromadzi i na bieżąco uzupełnia księgozbiór z zakresu wszystkich dyscyplin naukowych, a w jej zbiorach znajduje się ponad 70 tys. woluminów. Gromadzone są nie tylko książki w formie tradycyjnej, ale także zbiory specjalne: audiobooki, zbiory audiowizualne, płyty CD, dokumenty życia społecznego.

Dla potrzeb czytelników prenumerowanych jest także ponad 20 tytułów czasopism o różnej tematyce i przeznaczeniu. Księgozbiór Biblioteki Główniej składa się z:

- literatury pięknej dla dorosłych: 14 612 woluminów;
- literatury pięknej dla dzieci: 10 725 woluminów;
- literatury popularnonaukowej dla dorosłych: 8 540 woluminów;
- literatury popularnonaukowej dla dzieci: 2 078 woluminów;
- zbiorów specjalnych: 596 jednostek.

Placówki biblioteczne rejestrują corocznie ponad 2 tys. czytelników aktywnie korzystających z ich zbiorów, średnio wypożyczanych jest na zewnątrz około 40 tys. woluminów. Gminna księżnica nie tylko udostępniania zbiory na zewnątrz i na miejscu, ale świadczy także inne usługi, do których należą: wypożyczanie międzybiblioteczne, udzielanie informacji o regionie, pomoc w sporządzaniu spisów i zestawień bibliograficznych.

Praca biblioteki jest w pełni zautomatyzowana, wszystkie jej zbiory są opracowane komputerowo, działa automatyczny program udostępniania zbiorów oraz uruchomione są usługi: zamawiania i rezerwacji zbiorów przez Internet. Wyposażona jest w stanowiska z dostępem do Internetu, które umożliwiają nie tylko korzystanie z jej katalogu online, ale także pozwalają na przeszukiwanie zasobów internetowych.

Biblioteka prowadzi również szeroko zakrojoną działalność kulturalno-edukacyjną. Realizuje różnorodne formy pracy, przeznaczone dla szerokiego kręgu odbiorców: lekcje biblioteczne, wycieczki, spotkania autorskie, prelekcje, pogadanki, różnorodne konkursy, zabawy, wystawy, gazetki itp. Biblioteka włącza się także w coroczne ogólnopolskie i wojewódzkie akcje „Cała Polska czyta dzieciom” oraz w obchody „Tygodnia Bibliotek”.

18, 19. Gminna Biblioteka Publiczna w Gołuchowie
Fot. T. Marcinkowski

Od 2011 roku Publiczna Biblioteka Gminy Gołuchów, prowadzi również Zespół Pieśni i Tańca „Tursko”.

Gołuchowskie Centrum Kultury „ZAMEK”

Celem działania GCK ZAMEK, powołanego w 2012 roku, jest prowadzenie wielokierunkowej działalności kulturalnej i oświatowej, rozwijającej potrzeby mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury, a także realizacja zadań z zakresu rekreacji i turystyki.

Do podstawowych działań Centrum należy:

- organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę;
- stwarzanie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, kół zainteresowań, sekcji i zespołów;
- organizowanie imprez artystycznych i rekreacyjnych;
- prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej;
- koordynowanie działalności na terenie Gminy w zakresie organizacji imprez kulturalnych i rekreacyjnych;
- prowadzenie współpracy i wymiany kulturalnej;
- współdziałanie na rzecz kultury z instytucjami, stowarzyszeniami, twórcami indywidualnymi;
- administrowanie powierzonymi obiektami i przydzielonym mieniem oraz utrzymywanie i udostępnianie bazy kulturalnej i rekreacyjnej, zgodnie z odrębnymi przepisami.

GCK ZAMEK organizuje cykliczne i okolicznościowe wydarzenia kulturalne na terenie Gminy. Do kalendarza imprez cyklicznych zaliczyć można:

- Koncert Noworoczny kolęd i pastorałek – inaugurujący rok kulturalny w Gminie Gołuchów;
- Gołuchowski Rajd Rowerowy – Święto Polskiej Niezapominajki;
- Dożynki Gminne;
- Święto Niepodległości;
- Gołuchowski Jarmark Bożonarodzeniowy.

Ponadto, we współpracy z innymi instytucjami/organizacjami, współorganizuje wydarzenia, które dopełniają ofertę kulturalną dla mieszkańców i turystów, tj.:

- Misterium Męki Pańskiej;
- Mistrzostwa Polski w Triathlonie;
- Festyn gołuchowski;
- Akademię Gitary – koncert w Gołuchowie;
- Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe;
- jubileusze miejscowości, zespołów;
- wydarzenia promujące wydawnictwa.

GCK ZAMEK opracowuje również materiały promocyjne dotyczące Gminy oraz książki i wydawnictwa okolicznościowe poświęcone wydarzeniom kulturalno-historycznym. Współpracuje z organizacjami turystycznymi. Prowadzi współpracę z miastami/gminami partnerskimi. Organizuje wypoczynek zimowy i letni w formie półkolonii dla dzieci z terenu Gminy. Prowadzi edukację kulturalną dla dzieci (np. warsztaty dla przedszkolaków pn. „Przyjaciele Sztuki”). Wspiera działalność Zespołu Pieśni i Tańca „Żychlinioki”. Rozwija amatorski ruch artystyczny. Wspiera rozwój sztuki, organizując czasowe wystawy prac malarskich lub fotografii w Urzędzie Gminy. Współpracuje z organizacjami i instytucjami tworzącymi życie kulturalne w poszczególnych wsiach. Organizuje okolicznościowe, konkursy tematyczne.

Na terenie Gminy, kultura propagowana jest również poprzez zespoły pieśni i tańca, orkiestrę dętą oraz inne jednostki i zrzeszenia osób.

Zespół Pieśni i Tańca „TURSO”

Zespół powstał w roku 1971, z inicjatywy Pani Seweryny Grabowskiej. Wtedy to, do istniejącego od 1969 roku zespołu tanecznego, dołączyła kapela i chór żeński, a także od podstaw opracowane zostały tańce regionalne oraz tradycyjne pieśni i przyśpiewki. W ciągu ponad 40 lat działania Zespołu, przewinęło się przez niego setki tancerzy i muzyków. Obecnie Zespół liczy około 50 osób, a w jego skład wchodzi grupa taneczna, grupa dziecięco-młodzieżowa tzw. „Małe Tursko” oraz kapela. Kierownikiem Zespołu jest Pan Jerzy Kraszkiewicz, a choreografem Pan Piotr Kulka. Kapelą w składzie: akordeon, skrzypce, klarnety, trąbka, kontrabas, basy, bęben – kieruje Pan Robert Jankowski. Zespół w swoim repertuarze posiada tańce i przyśpiewki ze wsi Tursko i okolic, krakowiaka narodowego, a także zwyczaje i obrzędy ukazujące życie wsi. Od 2011 roku, działa przy Bibliotece Publicznej Gminy Gołuchów. Natomiast finansowe wsparcie otrzymuje od Gminy Gołuchów.

Do tej pory, Zespół koncertował przeszło 1000 razy zarówno w kraju jak i zagranicą. Spośród licznych koncertów, przeglądów i festiwali krajowych, w których uczestniczył i odnosił sukcesy, wymienić można:

- 1971 – Rejonowy Przegląd Zespołów Folklorystycznych ŻŻPR w Sokołowie – pierwsze miejsce,
- 1974 – Wojewódzki Przegląd Zespołów PGR – miejsce pierwsze,
- 1980 – Ogólnopolski Przegląd Twórczości Ludowej Wsi w Przytocznej koło Gorzowa Wlkp. – „Srebrny Pług” (miejsce drugie),
- 1988 – Biesiada Folkloru w Jarocinie – nagroda za obrazek obrzędowy „Dyngus”,
- 2004 – „Przegląd Ludowych Zespołów Folklorystycznych” w Brzezinach – wyróżnienie.

Zespół Pieśni i Tańca „Tursko” wielokrotnie reprezentował nasz kraj za granicą koncertując m.in. w Niemczech, Rosji, Belgii, Holandii, na Ukrainie. Grupa uczestniczyła w Dożynkach Centralnych w: Krotoszynie, Płocku, Olsztynie oraz pobliskim Marszewie.

Ponadto w roku 2012 – Zespół Pieśni i Tańca „Tursko” reprezentował Województwo Wielkopolskie na Dożynkach Prezydenckich w Spale koło Tomaszowa.

Zespół Pieśni i Tańca „ŻYCHLINIOKI”

Założony został w 1970 roku przez Panią Kazimierę Stasiak. Wówczas to, grupa amatorska funkcjonowała pod nazwą: Zespół Pieśni i Tańca „Krzywosądowiaczy”. W 1984 roku Zespół przestał istnieć, a jego członkowie weszli w szeregi Zespołu Pieśni i Tańca „Bedziule” utworzonego w Żychlinie. Zespół ten z kolei zaprzestał działalności około roku 1990, a od 1996 roku w Żychlinie zaczął działać Zespół Pieśni i Tańca „Żychlinioki”. Ogniwem łączącym wszystkie te grupy była Pani Kazimiera Stasiak – kierowniczka, a zarazem choreograf Zespołu.

Obecnie grupę tworzy Zespół śpiewaczo-taneczny oraz kapela, której kierownikiem jest Pan Jerzy Małecki.

W ciągu ponad 40 lat działalności, Zespół wystąpił blisko 650 razy na różnych imprezach krajowych i zagranicznych oraz brał udział w przeglądach krajowych i wojewódzkich. Po śmierci Pani Kazimierzy, w roku 2006 kierowanie Zespołem przejął jej mąż Pan Edmund Stasiak. Zespół kulturuje folklor wielkopolskiej ziemi oraz pielęgnuje tradycje mikroregionu. Od 2012 roku Zespół finansowo i organizacyjnie wspiera Gołuchowskie Centrum Kultury „ZAMEK”.

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Kościelnej Wsi

Orkiestra działa na terenie wsi od 1911 roku. Założona została z inicjatywy ówczesnego zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej w Kościelnej Wsi i związana jest z OSP aż do dziś. Jej pierwszym kapelmistrzem był Pan Jan Potecki, a w okresie powojennym kolejno: Michał Gorzelańczyk, Adam Skalski, Pełczyński i Władysław Drobniewski. Podczas II wojny światowej, Orkiestra poniosła niepowetowane straty – życie straciło wówczas wielu jej muzyków, a większość instrumentów została zniszczona. Po zakończeniu II wojny światowej, już w 1946 roku dawni członkowie Orkiestry wznowili jej działalność. Kolejnymi kapelmistrzami byli: Wawrzyniec Gorzelany, Bronisław Marczak, Mieczysław Marczak, Wojciech Musiał, Marian Sikorski, Marcin Wieczorek. Największymi sukcesami grupy są: odznaka II i III stopnia dla kapelmistrza Pana Bronisława Marczaka i całej Orkiestry, przyznane przez Polski Związek Chórów i Orkiestr w 1986 roku, IV miejsce na XIV Rejonowym Przeglądzie Orkiestr Dętych Ochotniczych Straży Pożarnych w Kępnie w 2006 roku, V miejsce w XIX Regionalnym Przeglądzie Orkiestr Ochotniczych Straży Pożarnych w Siemiatyczach w 2006 roku, II miejsce w XVI Przeglądzie Orkiestr Dętych OSP Południowej Wielkopolski w Gołuchowie w roku 2009, III miejsce w XXI Regionalnym Przeglądzie Orkiestr Ochotniczych Straży Pożarnych w Krynicy – Zdroju w 2010 roku. Mecenat nad działalnością Orkiestry sprawuje Samorząd Gminy Gołuchów.

Seniorzy – Koło Emerytów (Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów); Stowarzyszenie SENIOR XXI, w ramach którego funkcjonuje Uniwersytet III Wieku (GUTW)

Organizują liczne wyjazdy turystyczne, okolicznościowe zabawy taneczne oraz spotkania tematyczne. Współpracują z organizacjami seniorów z miast partnerskich Gminy Gołuchów, reprezentują Gminę podczas wydarzeń kulturalnych. Uniwersytet III wieku prowadzi szeroko zakrojoną działalność kulturalną, oprócz organizacji tradycyjnych wykładów z zakresu kultury literackiej i artystycznej, jego członkowie działają w grupie artystycznej, która poprzez śpiew, skecze i piosenki umila czas podczas różnego rodzaju uroczystości. Przy Kole Emerytów działa Chór Seniorów, prowadzony przez Panią Irenę Skowrońską, który poszczycić się może dużą ilością występów i licznymi wyróżnieniami na różnych przeglądach artystycznych.

Grupa wokalna prowadzona przez Panią Joannę Gogulską

GCK ZAMEK od kilku lat współpracuje z Panią Joanną Gogulską, instruktorką wokalistyki i chóralistyki, kompozytorką oraz laureatką licznych nagród, tytułów, twórczynią Chóru Viribus Organum. W ramach współpracy prowadzone są warsztaty pn. Akademia Wokalno-Sceniczna Joanny Gogulskiej. W warsztatach biorą udział dzieci, młodzież oraz dorośli mieszkańcy Gminy, których pasją jest śpiew i muzyka. Warsztaty odbywają się raz w miesiącu. Efekty pracy warsztatowej prezentowane są podczas koncertów noworocznych oraz na powitanie i pożegnanie lata.

Koła Gospodyń Wiejskich

Na terenie Gminy funkcjonuje 15 Kół Gospodyń Wiejskich. Panie organizują życie kulturalne w różnych miejscowościach. Spotykają się z okazji Dnia Kobiet oraz Dnia Matki. Biorą udział w konkursach i pokazach kulinarnych, organizują festyny rodzinne, spotkania wigilijne, bale karnawałowe, dożynki. Współpracują z innymi organizacjami z terenu Gminy oraz wymieniają doświadczenia z kołami gospodyń wiejskich z innych miejscowości.

Ochotnicze Straże Pożarne

Oddział Gminny tworzy 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Realizując działalność statutową organizują one m.in. Gminny Turniej OTWP, Gminny Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Prezesa Oddziału Gminnego ZOSP RP w Gołuchowie, Dzień Strażaka, Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze, Gminny Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Prezesa Oddziału Gminnego ZOSP RP w Gołuchowie. Ponadto strażacy przygotowują obchody rocznic utworzenia poszczególnych jednostek, współorganizują zawody Ratownictwa Medycznego oraz rajdy rowerowe.

Amatorska grupa teatralna KAKAO

Grupę w 2010 roku, utworzyła Pani Beata Kasperska, nauczycielka w gołuchowskim przedszkolu, angażując rodziców ówczesnych wychowanków do przygotowania przedstawienia dla swoich pociech pt. „Zamieszanie w krainie bajek”. Następnie były jasełka, przedstawienia z okazji Dnia Babci i Dziadka czy Dnia Kobiet. Grupa występowała przede wszystkim w rodzinnym Gołuchowie, ale również w Kajewie, Bielawach, Jedlcu. Swym występem uświetniła m.in. dożynki gminne w 2014 roku, corocznie bierze też udział w Orszaku Trzech Króli, podczas którego odgrywa sceny biblijne.

Życie kulturalne na terenie Gminy Gołuchów, oprócz samorządowych instytucji kultury oraz w/w organizacji, kreowane jest również przez Muzeum Narodowe w Poznaniu, Oddział w Gołuchowie oraz Ośrodek Kultury Leśnej. Oprócz działalności muzealnej, w Zamku organizowane są liczne koncerty, prelekcje, Noce Muzeów. Ośrodek Kultury Leśnej natomiast jest organizatorem cyklu imprez o szeroko rozumianej tematyce przyrodniczej. Zaliczyć do nich można m.in. Dzień, Ziemi, Ogólnopolski Konkurs „Bajarze z Leśnej Polany” im. redaktora Andrzeja Zalewskiego, „Spotkanie z lasem” – festyn edukacyjny, Międzynarodowy Festiwal Kultury Leśnej i Łowieckiej oraz koncerty i wystawy czasowe.

2.6.6. Turystyka

Gmina Gołuchów jest jedną z atrakcyjniejszych gmin pod względem turystycznym w Wielkopolsce. Na jej terenie znajduje się wiele obiektów zabytkowych, sakralnych, ciekawostek przyrodniczych oraz atrakcji turystycznych.

Zamek w Gołuchowie

Zamek jest Oddziałem Muzeum Narodowego w Poznaniu. Został wzniesiony około 1560 roku, w dolinie rzeki Ciemnej. Bogata historia Zamku, kiedyś okazałej rezydencji magnackiej, liczy więc ponad 400 lat.

Pierwszym właścicielem, a zarazem budowniczym Zamku, był starosta radziejowski, wojewoda brzesko-kujawski i protektor reform – Rafał Leszczyński. W 1853 roku majątek ten został przejęty przez Tytusa Działyńskiego dla jego syna Jana, który to poślubił Izabellę, córkę księcia Adama Jerzego Czartoryskiego.

Obecny kształt Zamku zawdzięcza się księżnej Izabelli, która sprowadziła z Francji architekta, rzeźbiarza i malarza, aby nadali rezydencji kształt słynnych francuskich zamków z nad Loary – wysokie, kryte łupkiem dachy, smukłe kominy i rzeźbiarski wystrój. Dla rezydencji czas II wojny światowej okazał się czasem zgubnym. Bogate zbiory zostały częściowo zrabowane oraz zniszczone. Natomiast od 1951 roku nad Zamkiem opiekę sprawuje Muzeum Narodowe w Poznaniu. Obiekt stopniowo odzyskał swoją świetność. Sale zamkowe prezentują odwiedzającym wspaniałe gobeliny i kolekcje rzemiosła artystycznego. Na swoje miejsce powróciły również dawne zbiory waz antycznych, obrazy malarzy polskich i zachodnioeuropejskich oraz niektóre meble z dawnego wyposażenia Zamku.

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie

Na terenie zespołu zamkowo-parkowego w Gołuchowie, działalność prowadzi Ośrodek Kultury Leśnej. Realizuje on zadania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego polskiego leśnictwa, oraz edukacji leśnej i ekologicznej. Sprawuje mecenat nad twórczością samych leśników, ale również nad dziełami, które są inspirowane lasem. Współpracuje z licznymi jednostkami, uczelniami, parkami, muzeami.

Głównym elementem jego pracy jest prowadzenie Muzeum Leśnictwa. Muzeum to rozmieszczone jest w obiektach należących do dziewiętnastowiecznej zabudowy dworskiej Zamku Czartoryskich.

20, 21, 22, 23. Zamek w Gołuchowie.
Fot. T. Marcinkowski

24, 25. Ośrodek Kultury Leśnej, Oficyna.
Fot. T. Marcinkowski.

26. Ośrodek Kultury Leśnej, Powozownia..
Fot. T. Marcinkowski..

Dzięki licznym zabiegom i środkom finansowym Lasów Państwowych, Ośrodek wyremontował i odrestaurował liczne obiekty zabytkowej rezydencji.

Pierwszym udostępnionym obiektem Muzeum była „Oficyna”. Działalność muzealna w tym budynku prowadzona jest od 1986 roku. W przeszłości obiekt ten pełnił funkcję gorzelni, po czym został przez Izabellę przekształcony w obiekt mieszkalny.

Prezentowane w nim wystawy stałe dotyczą kulturotwórczej roli lasu oraz historii gospodarstwa leśnego na ziemiach polskich.

Podczas zwiedzania „Oficyny” zobaczyć można dzieła malarskie, rzeźbiarskie, grafiki, wyroby rzemiosła artystycznego oraz hyloplastyki. Zgromadzone eksponaty komponują się z zachowanymi elementami dawnego wystroju wnętrz: malowanymi boazeriami, plafonami oraz kominkami.

Kolejny budynek wystawienniczy to tzw. „Owczarnia”, którego nazwa wskazuje na dawną funkcję gospodarczą. W obiekcie zaaranżowano stałą ekspozycję akcentującą zagadnienia związane z produkcyjną funkcją lasu. Przez pryzmat historycznych narzędzi, urządzeń i maszyn leśnych w przystępny sposób zobrazowano, na czym polegała praca leśnika.

Na wystawie uwagę zwracają makiety przemysłu leśnego pokazujące dawną produkcję węgla drzewnego, smoły, sadzy, terpentyny i potażu.

Szereg eksponatów ilustruje tu pozyskiwanie żywicy oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w postaci m.in. artykułów zielarskich i kosmetycznych. Ekspozycje pokazują również wszechstronność zastosowań drewna.

Muzeum Leśnictwa prowadzone jest także w tzw. „Powozowni”, pełniącej pierwotnie funkcję stajni dla koni oraz wozowni.

W obiekcie tym eksponowane są zagadnienia z zakresu przyrodniczych podstaw leśnictwa – lasy na kuli ziemskiej, w Europie i w Polsce, rośliny i zwierzęta leśne wpisane do polskiej Czerwonej Księgi oraz dioramy grądu środkowoeuropejskiego i świerczyny borealnej. Ekspozycję wzbogacają dziewiętnastowieczne „księgi drzewne” oraz multimedialna makieta edukacyjna Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie, prezentująca jego walory architektoniczne oraz przyrodnicze.

Działalność muzealna Ośrodka prowadzona jest ponadto w tzw. „Dybulu”. Nazwa pochodzi od miejsca w parku, które w XVII wieku zamieszkiwał młynarz Dybuł. Obecnie do zwiedzania udostępniona jest tu zrekonstruowana drewniana „chałupa” z kancelarią leśniczego i wystawą pszczelarską. W drugim budynku, dawnej stajni prezentowana jest stała wystawa obrazująca czynniki, które mogą spowodować osłabienie kondycji lasu. Ponadto, na wystawie obserwować można m.in. fotografie, dioramy oraz makiety naturalnych sprzymierzeńców leśników.

Muzeum Leśnictwa w Gołuchowie udostępnia w ciągu roku kilkanaście wystaw czasowych ukazujących głównie inspirującą rolę lasu, na działalność artystyczną człowieka.

Ośrodek Kultury Leśnej jest opiekunem parku – arboretum, który został założony w drugiej połowie XIX wieku, przez hrabiego Jana Działyńskiego, jego małżonkę Izabellę z książąt Czartoryskich. Obejmuje on obszar około 158 ha, który charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, doliną rzeki Ciemnej, bogatą dendroflorą oraz licznymi ścieżkami spacerowymi. Bogate walory przyrodnicze i krajobrazowe powodują, że gołuchowski park cieszy się dużą popularnością wśród odwiedzających.

W kompleksie leśnym przylegającym do parku arboretum znajduje się Pokazowa Zagroda Zwierząt. Obecnie prowadzi się w niej hodowlę żubrów, koników polskich, danieli i dzików. Zagroda jest nawiązaniem do dawnej tradycji utrzymywania zwierząt w pobliżu rezydencji magnackich.

27. Dybul. Fot. T. Marcinkowski.

28, 29, 30, 31. Park w Gołuchowie.
Fot. T. Marcinkowski.

32, 33. Zagroda Zwierząt w Gołuchowie.
Fot. T. Marcinkowski.

Poza prowadzoną przez Ośrodek Kultury Leśnej działalnością muzealną, ważnym elementem jego działania jest edukacja.

Ośrodek oferuje różnorodne zajęcia terenowe, muzealne, a także kilkudniowe pobyty w formie zielonej szkoły, podczas których dzieci i młodzież realizują różnorodny program edukacyjny.

Ośrodek organizuje liczne konkursy, festyny i akcje realizowane wspólnie ze szkołami na rzecz piękna przyrody oraz zrównoważonego rozwoju.

W swojej ofercie udostępnia aktywne formy zwiedzania parku poprzez gry terenowe „Quest” oraz ścieżki geocachingowe.

„Quest” polega na dotarciu do celu-skarbu, nieoznakowaną ścieżką, mając do dyspozycji rymowany opis, liczne zagadki do rozwiązania oraz ilustrującą mapę.

W ramach gry udostępniono trasy pn. „Śladami Izabelli z Czartoryskich Działyńskiej” oraz „Wędrówki dendrologiczne”.

Ścieżki geocachingowe, polegają na zwiedzaniu terenu parku przy pomocy odbiornika GPS i aplikacji z kompasem. W czasie pokonywania trasy uczestnik rozwiązuje zadania, otrzymuje wskazówki, które stopniowo doprowadzą go do finałowej skrzyni. Uczestnicy mają do odbycia wędrówkę ścieką – „Dolina Rzeki Ciemnej” lub „Dziedzictwo Izabelli”.

Obiekty sakralne

Na terenie Gminy Gołuchów można zobaczyć cenne zabytki sakralne oraz liczne przydrożne kapliczki, figury i krzyże. We wsiach Kuchary, Kucharki i Jedlec znajdują się drewniane, wieloletnie kościoły.

Najstarszy na terenie Gminy kościół znajduje się w miejscowości Kościelna Wieś. Jest to kościół romański pw. św. Wawrzyńca, który pierwotnie składał się z nawy, węższego prezbiterium i absydy – wzniesionych w drugiej połowie XII wieku. W jego sąsiedztwie utworzono klasztor norbertański, który w latach 1298-1782 należał do benedyktynów i był prepozyturą klasztoru w Tyńcu. Klasztor rozebrano około 1800 roku, a kościół kilkakrotnie przebudowywano i rozbudowywano⁸.

⁸ www.goluchow.pl, 26.02.2016 r.

Kościół w Kucharach, p.w. św. Bartłomieja, zbudowany został w 1686 roku. Jest to kościół drewniany, modrzewiowy, kryty gontem i jednawowy. Wewnątrz kościoła znajdują się trzy ołtarze.

Kościół w Jedlcu, pw. św. Floriana, wzniesiony został w 1746 roku. Jest to budowla jednawowa, z niewyodrębnionym prezbiterium. Przy kościele znajduje się trójarkadowa dzwonnica oraz obelisk upamiętniający Ojca św. Jana Pawła II.

W miejscowości Kucharki są dwa kościoły, drewniany oraz murowany. Kościół drewniany pw. Świętej Trójcy, pochodzi z roku 1754. Jest to obiekt wybudowany na planie wydłużonego ośmioboku z niewyodrębnionym prezbiterium oraz dwiema kruchtami i zakrystią.

Świątynia murowana pw. Matki Boskiej Częstochowskiej, w latach 1957-1958 została przebudowana ze wcześniejszego zabudowania gospodarczego.

Pierwotna wczesnobarokowa budowla gołuchowskiego kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, została rozebrana przez hitlerowców.

Następnie, w latach 1949-1961 kościół został odbudowany w skromniejszej formie, z odwróceniem rzutu o 180°. Na zewnątrz kościoła znajduje się rzeźbiona grupa pasyjna⁹.

We wsi Tursko znajduje się bazylikowy kościół pw. św. Andrzeja Apostoła wzniesiony w 1777 roku. Świątynia ta jest odpowiedzią na napływające do Turska tłumy pielgrzymów czczących cudowny wizerunek Matki Bożej Łaskawej, umieszczony obecnie w jego ołtarzu głównym. Miejscem kultu w obrębie kościoła jest także Ogrójec, w którym umieszczono kamienną figurę Madonny z Dzieciątkiem¹⁰.

Głaz narzutowy

Inną atrakcją jest największy w Wielkopolsce i jeden z większych w kraju głaz narzutowy, nazwany Kamieniem św. Jadwigi. Kamień ten leży w odległości 2 km od centrum Gołuchowa. Jest to bryła z różowego średnioziarnistego granitu o obwodzie 22 m, i wysokość około 5,5 m z czego 2 m znajdują się poniżej poziomu ziemi. Stanowi pomnik przyrody nieo-

34. Kościół w Jedlcu. Fot. T. Marcinkowski.

35. Kościół w Kucharach. Fot. T. Marcinkowski.

⁹ www.goluchow.pl, 26.02.2016 r.

¹⁰ Tamże.

żywionej, który owiany został licznymi legendami. Jest to także najbardziej spektakularny ślad epoki lodowcowej w regionie.

Trasy piesze, rowerowe oraz spływy kajakowe

Na terenie Gminy Gołuchów wyznaczonych jest wiele szlaków umożliwiających uprawianie turystyki pieszej oraz rowerowej.

Wytyczone szlaki piesze łączą nie tylko wsie na terenie Gminy, ale także miejscowości w gminach sąsiadujących. Wyznaczając przebieg tras zwracano szczególną uwagę, aby przebiegały one przez tereny o zróżnicowanym krajobrazie, poprzez obszary rolnicze, leśne, dolinami rzek. Wędrówki umożliwiają poznanie regionu, nie tylko w aspekcie przyrodniczym, ale także pod względem bogatych walorów sakralnych i zabytkowych.

Wśród wytyczonych szlaków pieszych wymienić można trasy:

- Pleszew-Lenartowice-Tursko, odcinek 14,0 km;
- Gołuchów-Kucharki-Sobótka, odcinek 16,6 km;
- Gołuchów-Kuchary, odcinek 7,1 km;
- Gołuchów-Tursko-Grodzisko, odcinek 14,2 km.

Na terenie Gołuchowa i terenów przyległych wyznaczone są również dwie trasy nordic walking. Pierwsza z nich rozpoczyna się na tamie przy ulicy Słowackiego, prowadzi przez Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu, w kierunku Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS, po czym wraca do Kamienia św. Jadwigi. Trasa ta ma długość 8 km. Druga trasa wyznaczona jest od parkingu przy ulicy Kubaszewskiego, biegnie wokół zagrody zwierząt i z powrotem w kierunku centrum wsi. Odcinek ten wynosi około 2,8 km.

Trasy rowerowe oznakowane są różnymi kolorami, które wyznaczają 5 szlaków przebiegających przez tereny Gminy:

- czerwony, biegnie przez Gołuchów, Pokazową Zagrodę Zwierząt, Tursko, Macew, Popówek, Kuchary i wraca do Gołuchowa – długość szlaku wynosi 19,5 km;
- fioletowy, prowadzi przez Gołuchów, Kuchary, Kościelną Wieś, Borchysko, do Kamienia św. Jadwigi, obok grobów pomordowanych i wraca do Gołuchowa – jego długość wynosi 20 km;
- granatowy, rozpoczyna się w Gołuchowie, wiedzie przez Kuchary, Kucharki, Szkudłę, Czerminek i wraca do Gołuchowa – długość szlaku wynosi 16 km;
- niebieski, rozpoczyna się w Gołuchowie, biegnie przez Czerminek, Wszołów, Przekupów i wraca do Gołuchowa – długość szlaku wynosi 11 km.

Wytyczony został również szlak rowerowy łączący miejscowości z terenu Gminy Gołuchów z gminami Blizanów i Żelazków oraz trasa rowerowa Gołuchów – Kalisz.

Poza szlakami i trasami lokalnymi, przez teren Gminy przebiega odcinek Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej – łączący północny i południowy biegun województwa wielkopolskiego, miejscowości Okonek i Siemianice, jednocześnie przebiegając przez Poznań. Trasa oznakowana jest kolorem zielonym, a jej odcinek na terenie Gminy Gołuchów biegnie przez wsie Popówek, Macew, Jedlec, Gołuchów, Tursko i Pleszówka.

Przez teren Gminy – rzeką Prosną, stanowiącą wschodnią jej granicę, przebiega szlak kajakowy. Szlak ten liczy 25 km długości i rozpoczyna się we wsi Bogusław, biegnąc aż do miejscowości Nowa Wieś, w Gminie Gizałki. Krajobrazowy charakter doliny rzeki Prosny oraz jej spokojny nurt zachęca do korzystania z aktywnego wypoczynku. Podczas spływu kajakowego na kajakarzy czekają przyrodnicze atrakcje i wspaniałe widoki. Wzdłuż trasy spływu wyznaczone są miejsca biwakowe.

2.6.7. Rekreacja i sport

Główną jednostką wspierającą działalność rekreacyjno-sportową na terenie Gminy jest Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu (GOTiS). Ośrodek położony jest w otoczeniu lasów, nad jeziorem zaporowym.

Na bazę rekreacyjno-sportową Ośrodka składają się:

- piaszczysta plaża oraz strzeżone kąpielisko;
- miejsca do odpoczynku i relaksu, wyposażone w leżaki i parasole;
- plac zabaw dla najmłodszych;
- park linowy, z dwoma trasami o różnym poziomie trudności;
- siłownia zewnętrzna;
- boiska do siatkówki plażowej;
- boisko do piłki nożnej;
- wypożyczalnia sprzętu pływającego oraz rowerowego.

Mapa 5. Lokalizacja GOTiS-u Źródło: www.gotis.pl

Na terenie GOTiS-u znajduje się również baza noclegowa z świetlicą oraz zapleczem sanitarnym.

Do dyspozycji gości dostępne są domki letniskowe oraz pole namiotowe. W sumie Ośrodek dysponuje 45 domkami, oferującymi jednorazowo 190 miejsc noclegowych.

36, 37, 38. Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu.
Fot. T. Marcinkowski.

Standard domków jest zróżnicowany. Oferowane są obiekty 3, 4, 5, 6 oraz 8 osobowe. Wszystkie domki są odpowiednio wyposażone, przystosowane do wielodniowego pobytu. Umożliwiają przygotowywanie posiłków we własnym zakresie. Każdy z nich posiada własną łazienkę. Przed każdym z domków udostępniany jest stół z ławkami, umożliwiający biesiadowanie gości na świeżym powietrzu.

Na terenie Ośrodka znajdują się liczne punkty gastronomiczne, oferujące wyżywienie podczas pobytu.

Stopień wykorzystanie bazy noclegowej jest zróżnicowany. Wynika to głównie z faktu, że jest to obiekt sezonowy, przy czym za sezon uznaje się tylko okres wakacyjny, a czynnikiem decydującym o obłożeniu Ośrodka jest pogoda.

Znaczne zainteresowanie ofertą widoczne jest w ramach pobytów jednodniowych i weekendowych. Najczęściej gości się mieszkańców z pobliskiego Kalisza. W upalne dni weekendowe ilość plażowiczów sięga nawet około 5 000 osób.

Tabela 20. Wykorzystanie bazy GOTIS-u

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOTIS-u

Rok	Noclegi			
	Domki		Pole namiotowe	
	Osoby	Liczba noclegów	Osoby	Liczba noclegów
2010	4 392	14 330	583	942
2011	4 357	14 295	502	880
2012	4 216	12 572	650	1 190
2013	5 290	13 546	726	1 214
2014	3 916	13 229	451	906

Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu organizuje w sezonie letnim liczne festyny, w tym od wielu lat – Festyn Gołuchowski. Jest również organizatorem cyklicznych wydarzeń o charakterze sportowo-rekreacyjnym, takich jak:

- Mistrzostwa Polski w Triathlonie;
- rozgrywki piłkarskie w okręgu kaliskim Ludowego Klubu Sportowego z Gołuchowa w grupach seniorskich i młodzieżowych;
- gminne rozgrywki piłkarskie drużyn niezrzeszonych na Orliku;
- rozgrywki piłki halowej;
- turnieje piłki siatkowej, tenisa stołowego oraz piłki halowej drużyn OSP;
- turniej piłki halowej i siatkowej drużyn niezrzeszonych;
- turniej piłki halowej firm z okazji Święta Niepodległości;
- gminne i powiatowe mistrzostwa szkół podstawowych i gimnazjów w piłce halowej;
- turniej piłkarski na Orliku dziewcząt i chłopców o puchar Premiera RP;
- turniej piłki koszykowej Streetball;
- okręgowe turnieje klasyfikacyjne w tenisie stołowym w kategorii żak, młodzik, kadet i junior;
- turniej piłki halowej dziewcząt szkół gimnazjalnych;
- turniej tenisa ziemnego.

Organizacja licznych imprez sportowych i rekreacyjnych ma pozytywny wpływ na aktywizację mieszkańców oraz stanowi efektywną promocję wśród uczestników z poza Gminy.

Organizacja atrakcyjnych imprez sportowych ułatwiona jest dzięki posiadanej przez Gminę, rozbudowanej infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej.

Jednym z najważniejszy obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy jest hala sportowo-widowiskowa w Gołuchowie. Jest to nowoczesny obiekt, wybudowany w 2008 roku. Obiekt hali sportowo-widowiskowej obejmuje:

- wielofunkcyjną arenę sportową, przystosowaną do rozgrywek z następujących dyscyplin sportowych: piłka siatkowa, piłka ręczna, koszykówka, piłka nożna halowa, tenis ziemny;
- widownię z ilością do 500 miejsc siedzących;
- siłownię wyposażoną w profesjonalny sprzęt do treningu siłowego oraz aerobowego;

39. Boisko poliuretanowe w Jedlcu.
Fot. T. Marcinkowski.

40. Boisko poliuretanowe w Tursku.
Fot. T. Marcinkowski.

41, 42. Hala sportowo-widowiskowa w Gołuchowie.
Fot. T. Marcinkowski.

43. Boisko Orlik w Gołuchowie.
Fot. T. Marcinkowski.

44. Plac zabaw w Kościelnej Wsi.
Fot. T. Marcinkowski.

- nowoczesną saunę, pozwalającą na odnowę biologiczną oraz zabiegi ciepła lecznicze.

Obiekt hali znajduje się przy zespole szkolnym w Gołuchowie, a uzupełnia go kompleks pozostałej infrastruktury sportowej, w skład której wchodzi:

- boisko z powierzchni poliuretanowej „Orlik”;
- pełnowymiarowe, trawiaste boisko sportowe i bieżnia z poliuretanu wraz z trybunami oraz infrastrukturą nawadniającą;
- siłownia zewnętrzna;
- korty tenisowe.

Dodatkowo przy zespołach szkolnych w miejscowościach: Tursko, Jedlec, Kucharki i Kościelna Wś funkcjonują kolejne boiska z powierzchni poliuretanowej, a w kilku innych wsiach regularnie utrzymywane są boiska trawiaste.

W wielu wsiach na terenie Gminy wybudowane są place zabaw dla najmłodszych. Są to obiekty wyposażone w kolorowe zestawy zabawowe, ławki oraz strefy bezpieczeństwa.

2.6.8. Baza gastronomiczno-noclegowa

Gmina Gołuchów, jako teren posiadający wiele walorów sprzyjających rozwojowi turystyki, posiada dość dobrze rozwiniętą bazę gastronomiczną i noclegową.

Usługi gastronomiczne świadczone są głównie na terenie Gołuchowa, a także i w innych miejscowościach położonych przy drogach krajowych.

Działalność gastronomiczna dzieli się na obiekty czynne całorocznie oraz sezonowo. Obiekty gastronomiczne czynne całorocznie oferują: obsługę indywidualną, grup turystycznych oraz organizację uroczystości okolicznościowych.

Charakter sezonowy posiadają punkty zlokalizowane głównie na terenie miejscowości Gołuchów oraz na terenie Gołuchowskiego Ośrodka Turystyki i Sportu. Wynika to ze wzmożonego ruchu turystycznego w okresie letnim. Punkty te, oferują przede wszystkim posiłki typu fast food, napoje oraz drobne przekąski.

Na terenie Gminy Gołuchów funkcjonuje wiele podmiotów świadczących usługi noclegowe. Udostępniają one kompleksowe miejsca noclegowe wraz z wyżywieniem, lub oferują wyłącznie noclegi.

Większość obiektów świadczy noclegi całorocznie, a obiektem sezonowym jest Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu.

Wśród oferty noclegowej znajdują się:

- noclegi hotelowe;
- noclegi w pensjonatach;
- pokoje i kwatery prywatne;
- domki kempingowe;
- oraz oferta agroturystyczna.

2.7. Gospodarcze podstawy działalności Gminy Gołuchów

2.7.1. Aktywność gospodarcza

Na terenie Gminy Gołuchów w roku 2014 działalność gospodarczą prowadziło 890 podmiotów gospodarczych. W porównaniu z rokiem 2010, nastąpił ich wzrost o 15,4%. Ponad 96% podmiotów należało do sektora prywatnego, a zaledwie 4% stanowiło sektor publiczny. W sektorze prywatnym dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Stanowiły one około 84% podmiotów całego sektora prywatnego. Pozostałe 16% stanowiły łącznie spółki prawa handlowego, spółdzielnie i stowarzyszenia – tabela 21.

Tabela 21. Podmioty gospodarki narodowej wg form własności

Źródło: opracowano własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

Wyszczególnienie	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	771	759	820	857	890
Sektor publiczny - ogółem	33	32	34	33	33
Sektor publiczny - państwowa i samorządowe jednostki prawa budżetowego	24	24	26	24	24
Sektor prywatny - ogółem	738	727	786	824	857
Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	626	610	665	697	718
Sektor prywatny - spółki handlowe	32	31	31	34	38
Sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	9	8	8	8	8
Sektor prywatny - spółdzielnie	7	8	8	9	10
Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	22	23	28	29	31

W Gminie Gołuchów około 25% podmiotów prowadziło działalność w zakresie przemysłu i budownictwa, około 4% w branży rolniczej, a aż 71% to pozostała działalność gospodarcza.

Tabela 22. Podmioty wg rodzajów działalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

Wyszczególnienie	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	45	43	38	37	32
Przemysł i budownictwo	196	188	209	210	222
Pozostała działalność	530	528	573	610	636
Ogółem:	771	759	820	857	890

Tabela 23. Ilość podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem wielkości poziomu zatrudnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

Wyszczególnienie	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
0 – 9	726	711	781	819	849
10 - 49	41	44	36	35	38
50 - 249	4	4	3	3	3
Ogółem:	771	759	820	857	890

W Gminie dominowały mikroprzedsiębiorstwa – podmioty zatrudniające do 9 osób, które stanowiły w 2014 roku – 95,4% wszystkich podmiotów gospodarczych. Przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników było tylko 38, czyli zaledwie 4,3%. Na terenie Gminy działały tylko 3 średnie przedsiębiorstwa.

2.7.2. Sytuacja na rynku pracy

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechność „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu rodzin stale się obniża. W związku z tym, rozszerza się obszar patologii społecznej.

Rynku pracy w Gminie Gołuchów nie da się trafnie opisać wskaźnikiem bezrobocia, gdyż jest to teren wiejski. W 2013 roku, udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł zaledwie 7,4%. Statystyka ta jednak nie obejmuje pracujących we własnych gospodarstwach oraz członków ich rodzin faktycznie wykonujących pracę w gospodarstwach rolnych.

Poziom bezrobocia w Gminie jest niższy od średniej wojewódzkiej. Sytuacja taka, spowodowana jest dobrym rozeznaniem mieszkańców w lokalnym rynku pracy. Chociaż wskaźnik bezrobocia nie jest wysoki, to nadal wpływa niekorzystnie na sytuację ekonomiczną, społeczną i zdrowotną mieszkańców Gminy. Prowadzi do dezintegracji rodzin i rzeczywistego pogorszenia finansów domowych. Pozostawanie bez pracy powoduje także późniejsze naliczenie niskich świadczeń emerytalnych lub nawet brak uprawnień do ich otrzymywania.

Tabela 24. Opis rynku pracy w Gminie Gołuchów dotyczący 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wyszczególnienie	Powiat	Gmina Gołuchów
Pracujący*	10 734 osób	1 350 osób
Bezrobotni zarejestrowani	3 406 osób	490 osób
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	8,5%	7,4%
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym	10,0%	9,2%

*Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Dane demograficzne potwierdzają, że w Gminie Gołuchów, jak i w całym powiecie pleszewskim, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zbliża się do liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Jest to zjawisko niekorzystne, które źle wpłynie na przyszły rynek pracy, system emerytalny oraz na zwiększenie się obciążeń związanych z pracą poprzez wyższe składki ZUS.

Tabela 25. Wybrane dane demograficzne dotyczące 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wyszczególnienie	Powiat	Gmina Gołuchów
Ludność ogółem:	63 296	10 418
w tym kobiety	31 883	5 240
Saldo migracji ogółem:	-36	64
Ludność w wieku:		
Przedprodukcyjnym	12 604	2 163
Produkcyjnym	40 237	6 666
Poprodukcyjnym	10 455	1 589

Tabela 26. Bezrobocie w Gminie GołuchówŹródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony www.puppleszew.pl/bip2

Bezrobocie					
	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem:	445	402	448	490	341
w tym					
- Kobiety	252	247	260	285	197
- osoby do 25 roku życia	121	114	116	144	82

Tabela 27. Charakterystyka bezrobocia w Gminie Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wojewódzkich, pochodzących z roczników statystycznych GUS rok 2013, 2014

Lata	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	% bezrobocia w Gminie	% bezrobocia w województwie wielkopolskim
2013	6 791	490	7,21 %	8,80 %
2014	6 355	341	5,36 %	7,20 %

W 2014 roku poziom bezrobocia wyniósł dla Gminy 5,36% i był najniższym, rejestrowanym poziomem bezrobocia od 2000 roku. Nieznaczny wzrost wskaźnika w 2013 roku, w stosunku do lat poprzednich spowodowany był zakończeniem udzielanej pomocy, w ramach niektórych programów unijnych, w zakresie wsparcia rynku pracy – tabela 27.

Porównując poziom bezrobocia występującego w Gminie w odniesieniu do całego obszaru województwa wielkopolskiego, jest on wyraźnie niższy, co niewątpliwie jest zjawiskiem korzystnym dla dalszego jej rozwoju.

2.7.3. Rolnictwo

Gmina Gołuchów ma charakter rolniczy. Tendencja ta widoczna jest zarówno w jej krajobrazie jak i strukturze użytkowania gruntów. Na terenie Gminy zdecydowana większość użytków, to użytki rolne – ponad 80% powierzchni, wśród których dominują grunty orne – 93% oraz użytki zielone prawie 6%. Struktura gruntów Gminy przedstawiona została w tabeli 28.

Tabela 28. Rodzaj i powierzchnia gruntów Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Rodzaj	Powierzchnia fizyczna [ha]	Powierzchnia przeliczeniowa [ha]	Powierzchnia przeliczeniowa w %
Grunty orne	9 854,0827	8 881,8514	92,82
Grunty pod stawami	0,0000	0,0000	0,00
Grunty rolne zabudowane (łąki, pastwiska)	1,8486	1,5578	0,02
Grunty rolne zabudowane (użytki rolne)	179,5569	145,4889	1,52
Grunty zadrzewione i zakrzewione (łąki, pastwiska)	1,4499	0,6661	0,01
Grunty zadrzewione i zakrzewione (użytki rolne)	7,5510	2,6310	0,03
Rowy, nieużytki i inne	26,4044	0,0000	0,00
Sady	15,6236	12,4232	0,13
Użytki zielone	733,1761	524,1578	5,48
Razem:	10 819,6932	9 568,7762	100,00

Na terenie Gminy funkcjonuje typowe rolnictwo rozdrobnione, ale także jednostki wieloobszarowe, m.in.:

- Gospodarstwa Rolne w Szkudli;
- Gospodarstwo Rolne w Tursku;
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Żychlinie;
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Cieślach;
- Stacja Doświadczana Oceny Odmian w Kościelnej Wsi.

Tabela 29. Struktura zasiewów i plony w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Rodzaj zasiewu	Powierzchnia upraw – ha		Plony dt/ha	
	2010	2014	2010	2014
Pszenica jara	241	242	31	39
Pszenica ozima	1349	986	49	51
Żyto	806	715	26	37
Jęczmień ozimy	252	222	41	49
Jęczmień jary	393	302	28	39
Owies	131	121	32	38
Pszenżyto ozime	1 209	950	31	49
Pszenżyto jare	80	80	30	38
Mieszanki zbożowe	1 239	787	33	41
Kukurydza na ziarno	1 500	2 900	65	73
Kukurydza na zielonkę	151	151	550	600
Groch	30	30	15	33
Ziemniaki	1 482	1 370	160	390
Buraki cukrowe	241	222	450	550
Rzepak ozimy	181	191	27	34
Buraki pastewne	15	15	450	600
Warzywa gruntowe i inne	554	570	b.d.	b.d.

Produkcja rolna na terenie Gminy jest zróżnicowana. W zakresie produkcji roślinnej pod względem obszarowości dominuje uprawa zbóż i kukurydzy z przeznaczeniem na ziarno. Jednak pod względem dochodowości najbardziej efektywna była uprawa pomidorów pod osłonami, warzyw gruntowych i wczesnych ziemniaków. Odzwierciedleniem tego jest obserwowanych w ostatnich latach znaczny wzrost powierzchni upraw pomidorów pod osłonami, aż o 10 ha.

Struktura zasiewów przedstawia tendencje wzrostowe uprawy kukurydzy na ziarno, przy jednoczesnym zmniejszaniu się uprawy zbóż. W analizowanych okresie powierzchnia uprawy kukurydzy wzrosła o 1 400 ha. Zwiększanie się ilości plonów roślin rolniczych następuje, dzięki wprowadzaniu nowych technologii produkcji i odmian roślin.

W produkcji zwierzęcej prowadzony jest głównie chów trzody chlewnej w cyklu zamkniętym. Ponadto prowadzona jest produkcja mleka oraz chów bydła opasowego. Na terenie Gminy funkcjonują również 3 fermy drobiu mięsnego, których produkcja jest stopniowo zwiększana.

W działalności rolniczej, na terenie Gminy, obserwuje się zjawisko wydzierżawiania coraz większej ilości małych gospodarstw, a ich właściciele zatrudniają się w innych branżach.

Tabela 30. Wiodące kierunki produkcji rolniczej w podziale na sołectwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Nazwa sołectwa	Liczba gospodarstw	Kierunek wiodący produkcji
Bielawy	31	Zboża
Bogusław/Bogusławice	58	Zboża
Borczysko	17	warzywa gruntowe, ziemniaki
Czechel	45	indyki, trzoda chlewna
Czerminiek	25	Zboża
Cieśle	20	Zboża
Gołuchów	75	bydło opasowe, ziemniaki
Jedlec	119	trzoda chlewna, mleko
Kajew	61	Zboża
Karsy	62	Zboża
Kościelna Wieś I	73	pomidory pod osłonami, warzywa gruntowe
Kościelna Wieś II	151	warzywa gruntowe, ziemniaki
Kościelna Wieś III	58	pomidory pod osłonami, warzywa gruntowe
Krzywosądów	51	trzoda chlewna
Kuchary	117	pomidory pod osłonami, warzywa gruntowe
Kucharki	59	zboża, ziemniaki
Macew	89	warzywa gruntowe, ziemniaki
Popówek	46	ziemniaki, kukurydza
Pleszówka	42	zboża
Szkudła	28	zboża
Tursko	41	zboża
Wszółów	32	zboża

Zgodnie z danymi przedstawionymi w tabeli 30 uprawa pomidora i warzyw gruntowych prowadzona jest głównie na terenach sołectw Borczysko, Kościelna Wieś i Kuchary. Jedynie we wsi Jedlec rolnicy nastawieni są na produkcję specjalistyczną mleka, a w Czechlu – chów indyka.

Rolnicy na terenie Gminy skupiają się w ramach następujących organizacji:

- Spółdzielcza Grupa Producentów Trzody Chlewnej w Gołuchowie i Spółdzielnia Producentów Trzody Chlewnej Gołuchów, które zrzeszają producentów trzody chlewnej w celu organizowania skupu i sprzedaży tuczników od swoich członków oraz innych rolników;
- Stowarzyszenie Producentów Rolnych zrzeszające zarówno producentów zwierząt, jak i roślin w zakresie zakupu środków do produkcji rolniczej;
- Gminny Związek Kółek i Organizacji Rolniczych, który składa się z 14 Kółek Rolniczych i 15 Kół Gospodyń Wiejskich, jest to największa organizacja rolnicza skupiająca około 850 członków. Z inicjatywy Kółek Rolniczych powstała Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Gołuchowie, która prowadzi działalność usługową dla rolników w zakresie prac agrotechnicznych.

2.7.4. Działalność organizacyjna społeczeństwa

Mieszkańcy Gminy Gołuchów zrzeszają się i współpracują w różnego rodzaju formach, co ma bardzo pozytywny wpływ na ożywienie życia społeczno-gospodarczego w Gminie.

Na terenie Gminy, zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym Ministerstwa Sprawiedliwości, zarejestrowanych jest ponad 30 stowarzyszeń. Najwięcej z nich zlokalizowanych jest w Gołuchowie i w Kościelnej Wsi.

Tabela 31. Zestawienie Stowarzyszeń na terenie Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Krajowego Rejestru Sądowego, stan na dzień 28.04.2016 r.

Nazwa stowarzyszenia	Miejscowość
Ochotnicza Straż Pożarna w Bielawach	Bielawy
Ochotnicza Straż Pożarna w Bogusławiu –Bogusławicach	Bogusław/Bogusławice
Kółko Rolnicze w Czechlu	Czechel
Ochotnicza Straż Pożarna w Gołuchowie	Gołuchów
Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych im. Mieczysława Wierzbickiego	Gołuchów
Stowarzyszenie Producentów Rolnych Gminy Gołuchów	Gołuchów
Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Gołuchowie	Gołuchów
Ludowy Klub Sportowy	Gołuchów
Kółko Rolnicze w Gołuchowie	Gołuchów
Stowarzyszenie "Mieszkańcom Gminy Gołuchów"	Gołuchów
Stowarzyszenie "Senior XXI"	Gołuchów
Stowarzyszenie "KLEKS" przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Gołuchowie	Gołuchów
Ochotnicza Straż Pożarna w Jedlcu	Jedlec
Kółko Rolnicze w Jedlcu	Jedlec
Ochotnicza Straż Pożarna w Karsach	Karsy
Kółko Rolnicze w Kościelnej Wsi	Kościelna Wieś
Spółeczny Komitet na Rzecz Integracji Kościelnej Wsi	Kościelna Wieś
Ochotnicza Straż Pożarna w Kościelnej Wsi	Kościelna Wieś
Stowarzyszenie "PIAST" Kościelna Wieś	Kościelna Wieś
Stowarzyszenie Parafialne "NASZA WIEŚ" w Kościelnej Wsi	Kościelna Wieś
Towarzystwo Przyjaciół Kościelnej Wsi	Kościelna Wieś
Stowarzyszenie "SKAKANKA"	Kościelna Wieś
Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywosądowie	Krzywosądown
Kółko Rolnicze w Krzywosądowie	Krzywosądown
Kółko Rolnicze w Kucharkach	Kucharki
Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły i Przedszkola w Kucharkach "DLA DZIECI"	Kucharki
Ochotnicza Straż Pożarna w Kucharach	Kuchary
Kółko Rolnicze w Kucharach	Kuchary
Stowarzyszenie Wspierania Wsi "WSPÓLNE DOBRO"	Kuchary
Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich "AKACJA"	Szkudła
Kółko Rolnicze w Tursku	Tursko
Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Tursku "SZANSA"	Tursko

W grupie stowarzyszeń zwykłych z siedzibą władz na terenie Gminy Gołuchów, dla których organem nadzoru jest Starosta Pleszewski można wymienić następujące jednostki:

- Stowarzyszenie na Rzecz Pozostania Kościelnej Wsi w Gminie Gołuchów;
- Stop Wiatrakom;
- Klub Sportowy Kościelna Wieś;
- Związek Kombatantów RP i byłych Więźniów Politycznych Koło Nr 6 w Gołuchowie;
- UKS ACROPOL Gołuchów.

Na terenie Gminy działają również różnego rodzaju organizacje, zrzeszenia o charakterze społecznym, które skupiają różne grupy społeczne. Należą do nich m.in.:

- Koła Gospodyń Wiejskich – Gminna Rada Kobiet;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Koło Łowieckie Nr 19 „ŻUBR”;
- Koło Wędkarskie;
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Oddział Środowiskowy w Gołuchowie.

Organizacje i stowarzyszenia działają w wielu dziedzinach życia społecznego m.in. w celu wspierania działalności szkół i przedszkoli. Aktywizują seniorów i mieszkańców poszczególnych wsi oraz zrzeszają różne grupy społeczne.

W okresie od 2011 do 2015 roku, Gmina Gołuchów przekazała kwotę ponad 1 miliona zł na realizację zadań własnych Gminy przez zarejestrowane na jej terenie stowarzyszenia.

Tabela 32. Środki finansowe przekazane przez Gminę w latach 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Rok	Kwota w /zł/
2011	149 262,13
2012	183 703,34
2013	230 099,00
2014	239 712,00
2015	253 425,84
Razem	1 056 202,31

Organizacje pozarządowe w okresie 2011-2015, wydatkowały na realizację zleconych im zadań środki finansowe własne, środki z innych źródeł, w tym wpłat i opłat adresatów zadania publicznego, w łącznej wysokości 306 774,91 zł. Koszty pokryte z wkładu osobowego, w tym pracy społecznej członków i świadczeń wolontariuszy wyceniono na kwotę 59 995 zł.

Organizacje pozarządowe realizowały na zlecenie Gminy działania na rzecz:

- osób w wieku emerytalnym;
- rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania ich szans;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych;
- ochrony i promocji zdrowia;
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- wypoczynku dzieci i młodzieży.

Na terenie Gminy działa także Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „A-Z”, która została założona w 2011 roku, we współpracy z Gminą Gołuchów oraz Stowarzyszeniem „Mieszkańcom Gminy Gołuchów”. Działalność spółdzielni rozpoczęła się w kwietniu 2012 roku. Obecnie zatrudnia ona od 4 do 6 osób, a w ramach jej działalności realizowane są dwa zadania publiczne: usługi kurierskie i pocztowe na terenie Gminy oraz dożywianie uczniów w ramach rządowego programu dożywiania. Spółdzielnia prowadzi również małą gastronomię na terenie GOTIS-u oraz oferuje usługi cateringowe.

Samorząd Gminy Gołuchów zamierza wspierać rozwój trzeciego sektora, poprzez zlecanie niezbędnych zadań gminnych organizacjom pozarządowym, w celu realizacji przedsięwzięć na rzecz mieszkańców różnych grup społecznych z terenu Gminy Gołuchów.

2.7.5. Współpraca zagraniczna

Samorząd Gminy Gołuchów realizując zadanie własne, od wielu lat współpracuje na zasadach miast bliźniaczych ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw europejskich.

Od 1996 roku kontakty utrzymywane są z przedstawicielami angielskiej firmy Mostlane, która zainwestowała w budownictwo mieszkaniowe na terenie Gminy. Zaowocowało to podpisaniem w 2001 roku listu intencyjnego z przedstawicielami angielskiego miasta Eastleigh, a następnie podpisaniem dwóch dokumentów nadających charakter dalszej współpracy. Samorządy współpracują w dziedzinach: sportowej – turnieje piłkarskie; kulturalnej – występy zespołów podczas festiwali; gospodarczej – cykliczne fora gospodarcze oraz spotkania przedsiębiorców.

Współpraca z belgijskim miastem Chievres, zainicjowana została podpisaniem umowy partnerskiej w 1999 roku. Dwustronne kontakty między partnerami mają charakter wymiany kulturalnej – udział zespołów ludowych oraz orkiestr w wydarzeniach kulturalnych w Gołuchowie i Chievres; sportowej – turnieje piłkarskie, zawody wędkarskie; edukacyjnej – wymiana uczniów szkół podstawowych. Grupą aktywnie uczestniczącą we współpracy są również rolnicy.

Od 2001 roku Gmina współpracuje również z niemieckim miastem Erkner. Współpraca ta charakteryzuje się największą częstotliwością kontaktów spośród gmin partnerskich. Wynika to ze stosunkowo niewielkiej odległości pomiędzy partnerami, która umożliwia kontakty na wielu płaszczyznach społecznych. Współpraca ta przekłada się na autonomiczne współdziałanie różnych instytucji, organizacji oraz osób prywatnych. Współpracują ze sobą szkoły, seniorzy, instytucje kultury, kluby piłkarskie, stowarzyszenia. Realizują różnotematyczne projekty, które pomagając zrozumieć kulturowe i społeczne różnice obu partnerów oraz rozwijać świadomość europejską.

Klaster pod Znievom jest kolejnym miastem, z którym podpisano współpracę partnerską. Miało to miejsce w roku 2002. W ramach porozumienia współpracują ze sobą szkoły, sportowcy, Ochotnicze Straże Pożarne, stowarzyszenia, seniorzy, instytucje kultury, a także organizowane są wyjazdy turystyczne.

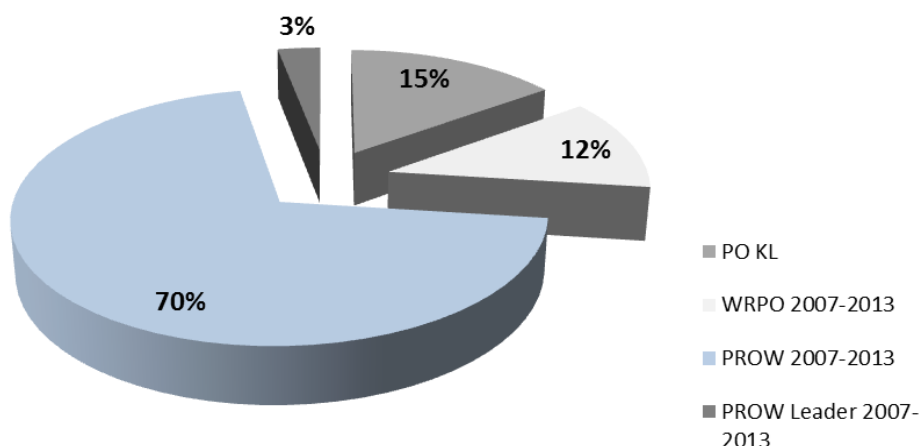
W 2005 roku samorząd Gminy Gołuchów rozpoczął współpracę z niemieckim miastem Bad Zwischenahn. Układ ten charakteryzuje się współpracą samorządów, seniorów, młodzieży, sportowców, ratowników WOPR, zespołów folklorystycznych. Głównym elementem współpracy jest jednak wymiana turystyczna pomiędzy mieszkańcami obu partnerów.

2.8. Środki unijne

Gmina Gołuchów podejmuje wiele starań w celu pozyskania środków zewnętrznych, w tym unijnych. Działania prowadzone są od 2002 roku, kiedy to pozyskano pierwsze fundusze unijne, w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich, na zadanie pn. „Przebudowę drogi gminnej Kuchary – Popówek”. Tabela 33 zawiera zestawienie projektów zrealizowanych przy wsparciu środków unijnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013. Gmina Gołuchów w okresie 2009-2015 zrealizowała projekty unijne o wartości ponad 14 mln złotych, z czego 60,8% wsparcia finansowego otrzymano ze Wspólnoty Europejskiej. Aż 70% wsparcia Gmina otrzymała w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, pozostałe środki pochodziły z programów: Program Operacyjny Kapitał Ludzki – 15%, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny – 12% oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Leader – 3%.

Wykres 1. Podział otrzymanych środków unijnych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 33. Zestawienie zrealizowanych projektów unijnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Gołuchowie

Nazwa projektu/program	Okres	Wartość	Kwota dofinansowania
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – Leader			
„Remont dachu OSP Krzywosądów”	2009-2011	48 947,00 zł	25 000,00 zł
„Remont podłogi Sali OSP Jedlec”	2009-2011	23 512,04 zł	13 490,51 zł
„Remont podłogi sali wiejskiej w Kucharach”	2010-2011	20 802,90 zł	11 900,00 zł
„Plon niesiemy plon – kultywowanie tradycji ludowych w Gminie Gołuchów”	2011-2012	32 050,00 zł	19 156,27 zł
„Budowa placu zabaw Gołuchów, ul. 23-go Stycznia”	2012-2013	35 282,55 zł	22 948,00 zł
„Budowa placu zabaw Gołuchów, ul. Żeromskiego”	2012-2013	36 241,95 zł	23 572,00 zł
„Budowa placu zabaw w m. Wszołów”	2012-2013	24 532,53 zł	15 956,00 zł
„Budowa placu zabaw w m. Karsy”	2012-2013	35 314,53 zł	22 969,00 zł
„Budowa placu zabaw w m. Kościelna Wieś”	2012-2013	40 104,15 zł	25 000,00 zł
„Budowa placu zabaw w miejscowości Czechel”	2013-2014	12 939,60 zł	8 416,00 zł
„Budowa placu zabaw w miejscowości Kajew”	2013-2014	14 633,93 zł	9 518,00 zł
„Budowa placu zabaw w miejscowości Karsy”	2013-2015	15 657,90 zł	10 184,00 zł
„Budowa placu zabaw w miejscowości Pleszówka”	2013-2014	10 426,71 zł	6 781,60 zł
„Budowa placu zabaw w miejscowości Szkudła”	2013-2014	14 633,93 zł	9 518,00 zł
„Budowa placu zabaw w miejscowości Jedlec”	2014	23 102,00 zł	15 000,00 zł
„Zakup strojów ludowych dla zespołu pieśni i tańca „Tursko”	2010-2012	34 711,40 zł	19 418,00 zł

„Na ludowo” – warsztaty taneczne dla dzieci i młodzieży	2011-2012	12 477,76 zł	8 200,00 zł
„Wypożyczenie czytelni internetowej Biblioteki Publicznej Gminy Gołuchów”	2013	36 568,43 zł	23 933,93 zł
„Zakup instrumentów i sprzętu nagłaśniającego dla kapeli Zespołu Pieśni i Tańca Tursko”	2014	16 353,00 zł	10 000,00 zł
Razem:		488 292,31 zł	300 961,31 zł

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 „Odnowa i rozwój wsi”

„Przebudowa drogi gminnej polegająca na wydzieleniu ścieżki rowerowej Tursko – Gołuchów”	2010-2011	376 126,00 zł	200 000,00 zł
„Przebudowa drogi powiatowej na terenie położonym w m. Pleszówka polegająca na wydzieleniu ścieżki rowerowej”	2010-2011	361 550,81 zł	200 000,00 zł
„Remont Wiejskiego Domu Kultury w Kucharkach”	2009-2010	486 495,12 zł	299 074,00 zł
„Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kościelna Wieś, zlewnia A, B, C, E”	2009-2012	7 145 375,69 zł	4 000 000,00 zł
„Przebudowa drogi gminnej w Gołuchowie ul. A. Mickiewicza wraz z uzupełnieniem odwodnienia Wydzielenie ścieżki rowerowej”	2012-2013	267 174,87 zł	163 304,00 zł
„Budowa świetlicy wiejskiej w m. Szkudła”	2012-2013	840 978,40 zł	499 600,00 zł
„Przebudowa targowiska stałego jako zabudowy usługowej obejmującej budowę stoisk handlowych oraz przebudowę części budynku usługowego ze zmianą sposobu użytkowania na toalety publiczne wraz z infrastrukturą techniczną w ramach programu „Mój Rynek”	2012-2013	550 321,80 zł	326 786,13 zł
„Przebudowa drogi gminnej w Gołuchowie ul. Borowskiego, polegająca na wydzieleniu ścieżki rowerowej”	2013	111 244,45 zł	46 696,00 zł
„Rozbudowa Sali wiejskiej, urządzenie placu zabaw i montaż Krzywosądownie”	2013-2014	392 491,58 zł	176 813,00 zł
„Rozbudowa Ośrodka Wypoczynkowego w Gołuchowie wraz z infrastrukturą rekreacyjno-sportową” budowa placu zabaw i parku linowego	2015	375 551,73 zł	149 701,00 zł
Razem:		10 907 310,40 zł	6 061 974,13 zł

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2007-2013

„Przebudowa starego budynku, przebudowa boisk i zagospodarowanie infrastruktury wokół Szkoły Podstawowej w Kucharkach” – kompleksowy remont budynku, budowa boiska trawiastego i poliuretanowego, bieżni, parkingu, zakup wyposażenia – meble, sprzęt komputerowy oraz materiały dydaktyczne	2012/2014	1 680 678,65 zł	1 085 631,68 zł
Razem:		1 680 678,65 zł	1 085 631,68 zł

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

„Redukcja wykluczenia społecznego w Gminie Gołuchów” – organizacja szkoleń i kursów kwalifikacyjnych	2008-2014	766 690,87 zł	766 690,87 zł
„Utworzenie Wielobranżowej Spółdzielni Socjalnej	2012-2013	137 500,00 zł	137 500,00 zł

„A-Z” w Gołuchowie” – Beneficjent Gmina Gołuchów, Stowarzyszenie „Mieszkańcom Gminy Gołuchów”			
„Indywidualizacji nauczania uczniów klas I-III szkół podstawowych w gminie Gołuchów” – realizacja zajęć dodatkowych wraz z dostawą materiałów edukacyjnych.	2012-2013	190 393,86 zł	190 393,86 zł
„Równy start – wyrównanie różnic edukacyjnych uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Tursku”	2013-2015	168 865,40 zł	168 865,40 zł
Razem:		1 263 450,13 zł	1 263 450,13 zł
RAZEM:		14 339 731,54 zł	8 712 017,25 zł

2.9. Sytuacja finansowa Gminy

Analiza sytuacji finansowej Gminy Gołuchów obejmuje lata 2010-2015. Zakres przeprowadzonej analizy ograniczono do dochodów i wydatków ogółem z podziałem dochodów i wydatków na bieżące i majątkowe. Wyniki ujęto w tabeli 34.

Jak wynika z tabeli na przestrzeni analizowanych lat 2010-2015, dochody Gminy wzrosły o 33,8%, natomiast wydatki o 14,3%. W tym samym okresie wykonanie dochodów bieżących wzrosło o 29,1%, natomiast wykonanie wydatków bieżących o 25,8% – jest to pozytywna tendencja. Interesująco przedstawiają się natomiast dochody majątkowe, ponieważ ich dynamika w latach 2010-2015 wykazuje wzrost o 327%. Tak duże wahania w dochodach majątkowych są zjawiskiem dość powszechnym, ponieważ wynikają z możliwości pozyskania przez samorządy dotacji ze środków zewnętrznych, w tym dotacji unijnych. Równie dynamicznie zmieniają się wydatki majątkowe. I tak jak w przypadku dochodów majątkowych ich dynamika uzależniona jest od pozyskanych dotacji na dofinansowanie realizacji inwestycji.

Możliwość kształtowania wysokości dochodów samorządów gmin sprowadza się praktycznie do ustalania wysokości stawek podatków i opłat lokalnych, w tym m.in. podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportu, opłaty targowej czy opłat za odbiór odpadów komunalnych – w wysokościach nie wyższych niż ustalone w rozporządzeniu ministra finansów. Z reguły rady gmin nie korzystają z możliwości uchwalania stawek maksymalnych mając na względzie sytuację społeczno-ekonomiczną mieszkańców gminy.

Większe znaczenie dla funkcjonowania Gminy ma sposób wydatkowania pozyskanych dochodów. W ostatnim czasie bardzo duże znaczenie w kształtowaniu możliwości finansowych samorządów odgrywa tzw. „nadwyżka operacyjna” – czyli różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi gminy. W przypadku Gminy Gołu-

chów, w analizowanym okresie nadwyżka operacyjna wynosiła od 1,5 do 4,0 mln zł, w tym w roku 2015 wyniosła ponad 3,1 mln zł.

Rozwój Gminy w pewnym stopniu skorelowany jest z wysokością środków możliwych do przeznaczania na inwestycje. W Gminie Gołuchów wysokie nakłady na wydatki majątkowe poczyniono w 2011 roku – 24,8% wydatków ogółem, oraz w latach 2012 i 2013 – po 21,2% wydatków. W roku 2014 udział inwestycji w wydatkach ogółem wyniósł – 15,6%, a w 2015 roku wykonano inwestycje na poziomie – 10,5% wydatków ogółem. Zmniejszenie wysokości środków przeznaczanych na inwestycje, w ostatnich 2 latach, jest związane z mniejszymi możliwościami pozyskania dotacji ze środków unijnych oraz przyjętym przez samorząd Gminy założeniem ograniczenia długu.

Pozytywne efekty w zakresie rozwoju Gminy zostały uzyskane w latach 2010-2015. Możliwe to było dzięki pozyskaniu dochodów majątkowych w kwocie około 11,8 mln zł, w tym w dużej części z dotacji pochodzących z Unii Europejskiej oraz dzięki zaciągnięciu preferencyjnych pożyczek i niskooprocentowanych kredytów na zabezpieczenie wkładu własnego – około 19,6 mln zł. Jednocześnie w tym samym okresie czasu, Gmina spłaciła ponad 13,7 mln zł długu.

Zaciągane kredyty i pożyczki na dofinansowanie zadań inwestycyjnych miały także wpływ na wzrost zadłużenia Gminy. Zadłużenie to w 2010 roku wynosiło ponad 8,3 mln zł, natomiast na koniec 2015 roku – już ponad 12,2 mln zł – tj. 38,2% dochodów Gminy.

Tabela 34. Wykonanie podstawowych elementów budżetu Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane udostępnione przez Urząd Gminy w Gołuchowie

Wyszczególnienie	Jedn.	Rok					
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
DOCHODY							
Plan	zł	24 429 544	27 837 586	32 051 673	32 951 123	30 984 346	32 093 438
Wykonanie	zł	23 962 059	27 515 403	31 663 509	32 175 006	29 936 481	32 072 947
	%	98,1	98,8	98,8	97,6	96,6	99,9
Dochody bieżące							
Plan	zł	23 476 726	25 411 671	27 161 323	30 201 409	29 726 506	30 412 475
Wykonanie	zł	23 577 590	25 088 944	27 857 112	29 752 844	28 832 012	30 431 093
	%	100,4	98,7%	102,6	98,5	97,0	100,1
Dochody majątkowe							
Plan	zł	952 818	2 426 459	4 890 350	2 749 632	1 257 840	1 680 690
Wykonania	zł	384 469	2 426 459	3 806 397	2 422 162	1 104 469	1 641 854
	%	40,4	100,0	77,8	88,1	87,8	97,7
WYDATKI							
Plan	zł	27 311 548	32 194 121	31 222 613	34 290 012	32 748 250	31 894 184
Wykonanie	zł	26 694 230	31 348 767	30 279 003	33 010 881	31 591 679	30 505 484
	%	97,7	97,4	97,0	96,3	96,5	95,6
Wydatki bieżące							
Plan	zł	22 219 011	24 318 643	24 627 632	27 030 885	27 603 529	28 584 114

Wykonanie	zł	21 720 784	23 571 476	23 850 965	25 999 000	26 648 685	27 316 074
	%	97,8	96,9	96,8	96,2	96,5	95,6
Wydatki majątkowe							
Plan	zł	5 092 537	7 875 487	6 594 981	7 259 157	5 144 721	3 310 070
Wykonanie	zł	4 973 446	7 777 291	6 428 038	7 011 881	4 942 994	3 189 410
	%	97,7	98,8	97,5	96,6	96,1	96,4
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, w %		18,6%	24,8%	21,2%	21,2%	15,6%	10,5%
Deficyt/nadwyżka	zł	-2 732 171	-3 833 364	1 384 506	-835 875	-1 655 198	1 567 463
Nadwyżka operacyjna	zł	1 856 806	1 517 468	4 006 147	3 753 844	2 183 327	3 114 899
Przychody z kredytów i pożyczek	zł	3 079 999	5 594 240	4 096 164	2 040 248	3 787 058	1 000 000
Spląty rat kredytów i pożyczek	zł	1 149 755	1 387 539	4 937 741	2 235 219	2 036 096	1 974 254
Zadłużenie na koniec roku	zł	8 367 307	12 524 588	11 671 011	11 476 040	13 227 002	12 252 748

Analiza wydatków majątkowych Gminy Gołuchów w latach 2010-2015 została przedstawiona w tabeli 34. Wydatki inwestycyjne ulegały stopniowemu zróżnicowaniu. Średniorocznie w okresie ostatnich 6 lat Gmina ponosiła wydatki inwestycyjne w wysokości ponad 5,7 mln zł.

Największe nakłady zostały poniesione w roku 2011 i wyniosły blisko 7,8 mln zł. Kwota tak wysokich wydatków wynikała z dużych nakładów poniesionych na:

- budowę kanalizacji sanitarnej w Kościelnej Wsi;
- przebudowę drogi gminnej Macew-Jedlec;
- przebudowę ulicy Poligonowej w Kościelnej Wsi;
- budowę boiska sportowego „Orlik” w Gołuchowie.

W latach 2012 i 2013 wydatki majątkowe kształtowały się na podobnym poziomie i oscylowały w przedziale 6,5-7,0 mln zł, a w roku 2014 kwota zrealizowanych wydatków zmniejszyła się do blisko 5,0 mln zł. W okresie 2012-2013 nakłady majątkowe dotyczyły:

- dalszej budowy kanalizacji sanitarnej w Kościelnej Wsi;
- przebudowy drogi w Kucharach;
- przebudowy ulicy Mickiewicza w Gołuchowie w zakresie budowy ścieżki rowerowej;
- przebudowy ulic: Podgórnej, Górnej i Łęgowej w Kościelnej Wsi;
- przebudowy drogi w Jedlcu;
- przebudowy drogi w Pleszówce;
- przebudowy ulic: Słowackiego, Kościuszki, Kopczyńskiego w Gołuchowie;
- budowy drogi w Kościelnej Wsi – osiedle Panorama Park;

- przebudowy drogi gminnej na odcinku od drogi powiatowej nr 4348P do siedziby KRUS.

W tych samych latach realizowane były również wydatki m.in. na:

- przebudowę targowiska, w zakresie budowy stoisk handlowych;
- zagospodarowanie infrastruktury wokół szkół – infrastruktura sportowa;
- budowę świetlicy wiejskiej w Szkudli;
- zagospodarowanie oraz budowę placów zabaw.

W zakresie wydatków w roku 2014, największe nakłady inwestycyjne zostały skierowane na dalsze skanalizowanie Gminy. Była to kwota około 1,6 mln zł, a także na dalszą przebudowę dróg i chodników w różnych miejscowościach Gminy – ponad 1,75 mln zł, co łącznie stanowiło 67,8 % ogółu wydatków inwestycyjnych. Zmniejszenie wydatków inwestycyjnych w roku 2014, wynikało m.in. z przyjętej polityki zmniejszenia zadłużenia, w celu zwiększenia możliwości Gminy do absorpcji środków unijnych w nowej perspektywie finansowania. Działania inwestycyjne zrealizowane były zgodnie z przyjętą strategią rozwoju oraz wieloletnim planem inwestycyjnym.

W roku 2015 wydatki majątkowe dotyczyły m.in. takich inwestycji jak:

- przebudowa ulicy Lotniczej w Kościelnej Wsi;
- przebudowa drogi gminnej w Kajewie;
- budowa Punktu Selektywnej zbiórki Odpadów Komunalnych w Gołuchowie;
- rozbudowa przedszkola w Kościelnej Wsi.

Strategia zrealizowanych w Gminie Gołuchów inwestycji jest związana z potrzebami jej mieszkańców oraz z wyznaczoną polityką działalności Gminy.

Poniżej w tabeli 35 przedstawiono plan i wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2010-2015.

853	Plan	zł	51 022			16 318	15 709	18 995	
	Wykonanie	zł	46 742			15 453	14 578	16 711	
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska									
900	Plan	zł	810 417	8 642	4 305		123 965	140 100	533 405
	Wykonanie	zł	780 460	8 642	4 305		108 533	130 593	528 387
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego									
921	Plan	zł	3 372 475	1 216 396	63 000	498 948	907 200	578 681	108 250
	Wykonanie	zł	3 148 087	1 114 065	62 690	465 541	865 848	546 566	93 377
Kultura fizyczna									
926	Plan	zł	1 916 650		1 014 000	283 400	420 000	127 600	71 650
	Wykonanie	zł	1 799 742		927 919	281 104	417 521	101 572	71 626
Wydatki majątkowe - RAZEM									
	Plan	zł	35 276 953	5 092 537	7 875 487	6 594 981	7 259 157	5 144 721	3 310 070
	Wykonanie	zł	34 323 060	4 973 446	7 777 291	6 428 038	7 011 881	4 942 994	3 189 410
		%	97,3%	97,7%	98,8%	97,5%	96,6%	96,1%	96,4%

3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY GOŁUCHÓW NA LATA 2000-2015

W dniu 7 listopada 2000 roku, uchwałą nr XX/165/2000 Rada Gminy Gołuchów przyjęła Strategię Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2000-2015 i skierowała ją do realizacji przez Zarząd Gminy Gołuchów. W przyjętej Strategii obrano kierunki działania na okres 15 lat, a także określono misję Gminy.

Misja Gminy Gołuchów została podzielona na dwa ujęcia:

- misja zewnętrzna Gminy Gołuchów:

„Miejsce, gdzie warto przyjeżdżać. Miejsce, gdzie warto zostać”,

- misja wewnętrzna Gminy Gołuchów:

„Misją gminy Gołuchów jest tworzenie warunków do stałego zwiększania dochodów społeczności lokalnej z turystyki oraz podnoszenia atrakcyjności gminy, jako miejsca zamieszkania”.

Odzwierciedleniem misji były dwa cele generalne Gminy Gołuchów:

Cel generalny I. Zwiększenie dochodów społeczności lokalnej z turystyki

Cel generalny II. Zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania

Do celów generalnych określony został szereg celów szczegółowych, które wyznaczały kierunki, w jakich Gmina powinna zmierzać w ostatnim 15-leciu. Misja wewnętrzna Gminy wskazywała na dwa główne strategiczne obszary działania Gminy, ukierunkowane na wzrost dochodów z turystyki oraz poprawę walorów miejsca zamieszkania. Określona misja odpowiadała sytuacji i problemom, przed jakimi stała wówczas Gmina. Poprzednia Strategia określiła obszary, w których planowano działać, aby osiągnąć założone cele. Działania te, to:

- tworzenie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem branży turystycznej;
- dążenie do zwiększenia aktywności gospodarczej mieszkańców;
- zwiększenie promocji Gminy na rynku zewnętrznym;
- poprawa infrastruktury technicznej na terenie Gminy;
- przygotowanie terenów pod inwestycje;
- rewitalizacja parku.

Strategia skierowana została do przedsiębiorców, potencjalnych inwestorów, mieszkańców oraz turystów. Szczególny nacisk w opracowaniu został położony na wyznaczenie miejsc pod potencjalne inwestycje. Wywołało to konieczność dokonania zmian w planie zagospodarowania przestrzennego, a także rozpoczęcia poszukiwań potencjalnych inwestorów na budowę ośrodka wypoczynkowego. Za podstawowy obszar rozwoju działalności gospodarczej mieszkańców uznano rozwój agroturystyki. Zwrócono uwagę na zwiększenie działań promujących walory turystyczne Gminy.

Istotnym celem dla Gminy było skanalizowanie i zwodociągowanie jej terenu, poprawa istniejącego stanu dróg oraz budowa nowych dróg, a także przyjęcie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

Obecne założenia rozwoju Gminy są kontynuacją dotychczasowych kierunków działania. Wprowadzone zmiany i korekty dotyczą jedynie ewentualnego dostosowania do obecnych potrzeb. Wskazane obszary wymagają redefiniowania, z uwzględnieniem zagospodarowania przestrzennego oraz zachowania zasad zrównoważonego rozwoju Gminy.

W minionym czasie, tj. w latach 2003-2015, w Gminie Gołuchów zrealizowano wiele inwestycji, które znacznie podniosły poziom jej rozwoju oraz poprawiły jakość życia mieszkańców. Wśród zrealizowanych zadań, szczególne znaczenie dla rozwoju Gminy miały następujące przedsięwzięcia:

- budowa kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Gołuchowie;
- przebudowa dróg gminnych wraz z wydzieleniem wielu chodników i ścieżek rowerowych;
- budowa placów zabaw dla dzieci;
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich;
- budowa oraz remonty boisk sportowych.

Gmina realizowała również wiele projektów skierowanych bezpośrednio do mieszkańców, w celu poprawy warunków ich życia:

- redukcji wykluczenia społecznego dla osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, braku kwalifikacji zawodowych oraz dla osób powracających na rynek pracy po przerwie spowodowanej macierzyństwem;
- realizacji dodatkowych zajęć dla uczniów szkół na terenie Gminy.

Należy uznać, że założenia Strategii z 2000 roku zostały w znacznym stopniu zrealizowane. Gmina w ostatnich 15 latach znacznie się rozwinęła, zarówno pod względem jakości życia mieszkańców, jak i rozwoju działalności turystycznej. Należy również mieć na uwadze, że realizacja określonych celów nie była uzależniona wyłącznie od samorządu, ale również od wielu innych podmiotów, w tym mieszkańców, przedsiębiorców, instytucji działających na terenie Gminy, stowarzyszeń, organizacji itp.

Reasumując, rozwój Gminy powinien nastąpić zgodnie z zasadą programowania, partnerstwa i zrównoważonego rozwoju. Analiza otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego wskazuje, że obecna sytuacja w Gminie jest odmienna od tej z roku 2000. Należy stwierdzić, że część celów z poprzedniej Strategii została osiągnięta. Pozostałe są w dalszym ciągu w fazie realizacji. Niektóre cele wymagają przeformułowania i uzupełnienia, stosownie do aktualnej sytuacji i oczekiwań mieszkańców Gminy.

4. BADANIA ANKIETOWE

Wśród mieszkańców Gminy Gołuchów przeprowadzone zostały badania ankietowe w celu dokonania oceny Gminy oraz poznania potrzeb i kierunków jej rozwoju. Badanie zostało przeprowadzone w okresie od lipca do września 2015 roku.

Kwestionariusz ankietowy składał się z 15 pytań, spośród których 11 dotyczyło oceny Gminy, a pozostałe stanowiły metryczkę.

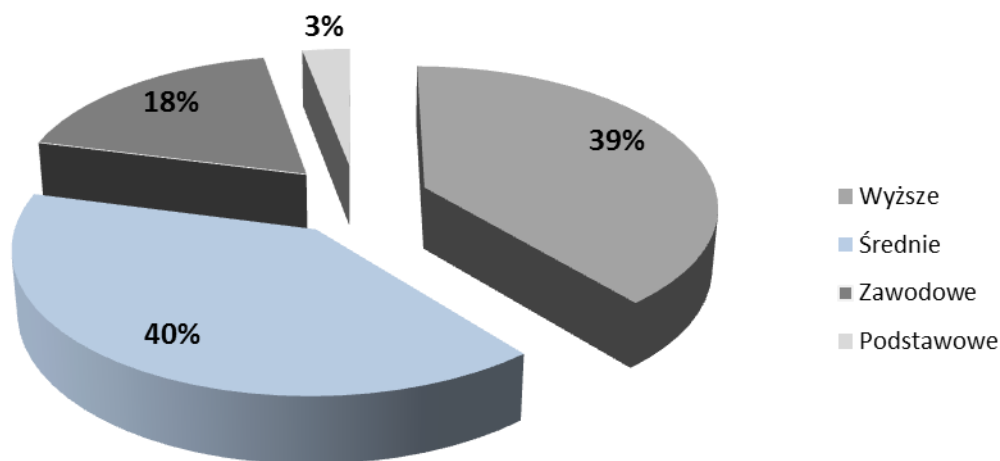
W ramach badania rozpropagowano wśród mieszkańców, przedsiębiorców oraz instytucji – 120 ankiet. Po zakończeniu badania okazało się, że jedynie na podstawie 57 kwestionariuszy można przeprowadzić analizę.

Reprezentatywna próba w ramach przeprowadzonego badania stanowi tylko 0,5% ogółu mieszkańców Gminy. Analiza struktury respondentów ze względu na płeć wykazała, że w badaniu udział wzięło 46% kobiet i 54% mężczyzn.

Wśród ankietowanych przeważały osoby młode, w wieku 26-35 lat. Największa ilość badanych osób posiadała wykształcenie średnie. Na drugim miejscu znalazły się osoby z wykształceniem wyższym, a następnie zawodowym.

Wykres 2. Poziom wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

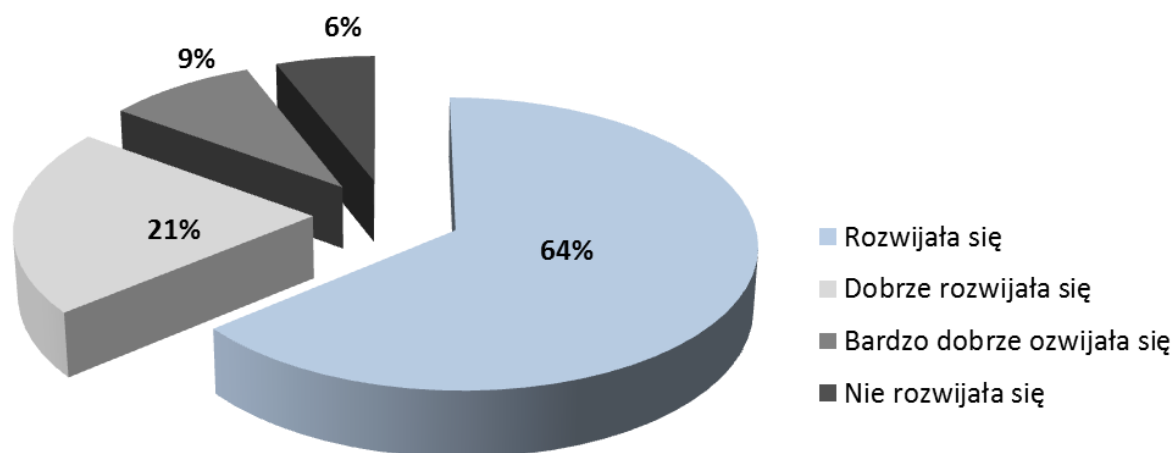
W ramach przeprowadzonego badania, zadano respondentom pytania dotyczące oceny Gminy oraz poszczególnych dziedzin jej działalności.

Na pytanie o rozwój Gminy w ostatnich 5 latach, większość badanych osób odpowiedziała, że Gmina się rozwijała – 64%. Pozostałe – 30% ankietowanych uznało, że Gmina rozwijała

się w sposób dobry i bardzo dobry, a – 6%, że nie rozwijała się. Odpowiedzi udzielone przez mieszkańców przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Ocena rozwoju Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

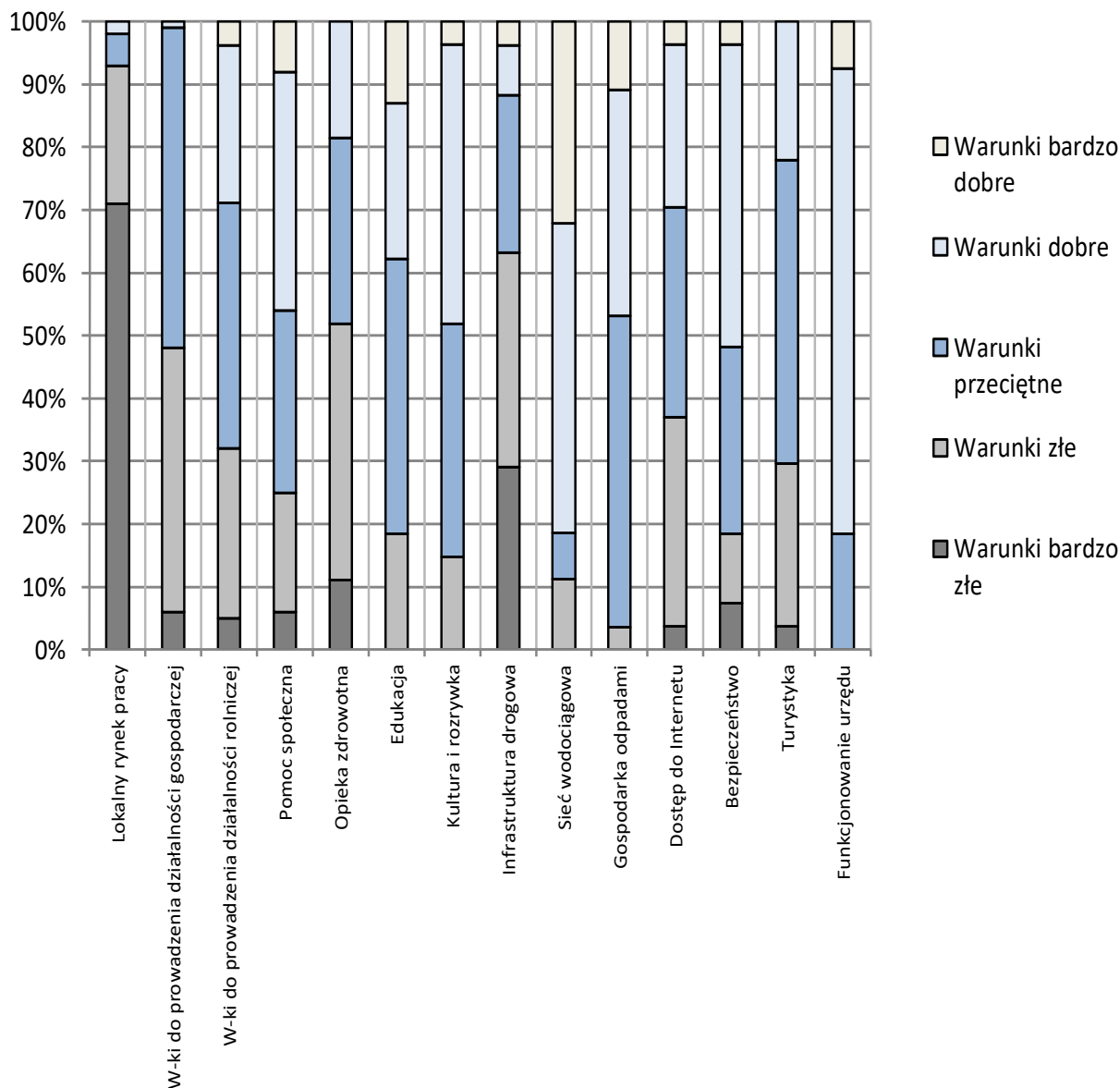
Respondenci otrzymali możliwość dokonania oceny 14 obszarów życia społecznego Gminy, m.in. sytuacji na lokalnym rynku pracy, warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, edukacji, kultury i rozrywki, dróg, wodociągów, dostępu do Internetu, turystyki oraz funkcjonowania Urzędu. Wykres 3, przedstawia otrzymane odpowiedzi.

Z wyników badania wynika, że respondenci najgorzej ocenili rynek pracy. Aż – 71% ankietowanych uznało sytuację tę za bardzo złą. Negatywnie oceniono, również opiekę zdrowotną, a także jako złe i przeciętne – warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Pozytywną ocenę otrzymały warunki do prowadzenia działalności rolniczej – niemal 70% ocen przeciętnych i dobrych.

W badaniu ankietowym mieszkańcy proponowali poszerzenie oferty usług medycznych o usługi lekarzy specjalistów. Proponowano również budowę kolejnej apteki oraz punktu medycznego w Kościelnej Wsi.

Wykres 4. Ocena warunków życia w Gminie Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Zwrócono uwagę na konieczność poprawy jakości infrastruktury drogowej – około 60% negatywnych ocen, oraz poprawę dostępu do szerokopasmowego Internetu – około 30% negatywnych ocen.

Ankietowani wskazywali ponadto na brak ulg dla przedsiębiorców lokalnych w zakresie podatków oraz pozostałych opłat. Uznali za ważny element rozwoju – rozwój terenów inwestycyjnych i wprowadzanie ułatwień dla młodych przedsiębiorców.

Mieszkańcy wskazywali, że na terenie Gminy można by, prowadzić działalność przetwórczą, usługą oraz tartaczną. Jednak należy zwrócić uwagę na fakt, że opinie respondentów doty-

czące dużej powierzchni lasów, nie pokrywają się ze stanem faktycznym, gdyż lasy zajmują tylko 9,72% powierzchni Gminy¹¹.

Pozytywnie została oceniona działalność kulturalna i rozrywkowa oraz gospodarka odpadami – ponad 90% pozytywnych ocen, a także funkcjonowanie Urzędu Gminy w Gołuchowie – aż 74% ankietowanych uznało, że dobrze spełnia on swoje zadania. Najwyżej oceniona została gospodarka wodociągowa oraz edukacja.

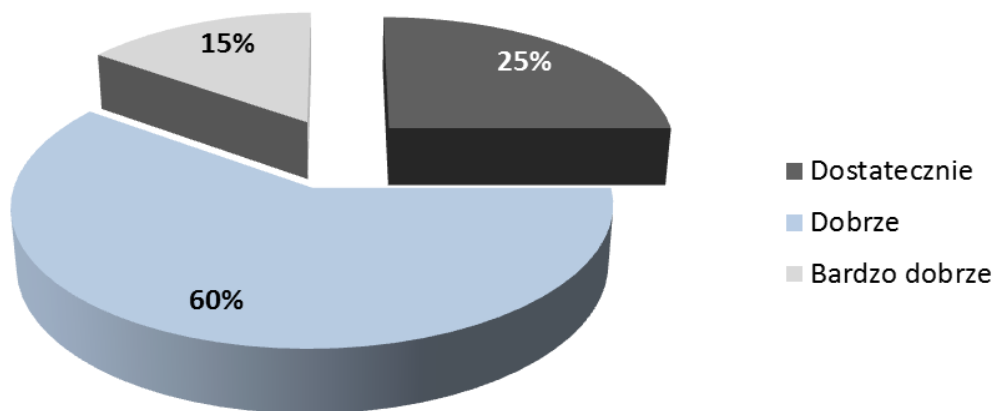
W ramach pytania otwartego, które dotyczyło określenia istniejących przeszkód w życiu społeczno-gospodarczym Gminy, najczęściej wskazywano: brak miejsc pracy i przedsiębiorstw, brak środków finansowych na organizację festynów, emigrację młodych ludzi, zły stan infrastruktury drogowej, brak kanalizacji, brak inicjatyw społecznych do realizacji działań proinwestycyjnych, niewystarczającą ilość przedszkoli, odległe rynki zbytu, brak konsekwencji w realizacji skutecznej strategii inwestycyjnej, spalanie śmieci w gospodarstwach domowych.

Respondenci zwracali uwagę, że samorząd Gminy powinien podejmować działania zmierzające do ograniczenia bezrobocia. W ankietach uwzględniano konieczność przyciągnięcia inwestorów zewnętrznych. Jako bardzo ważne ankietowani wskazali tworzenie nowych miejsc pracy, pomoc finansową oraz możliwość korzystania z darmowych szkoleń z zakresu zakładaniu własnej działalności gospodarczej.

Działalność inwestycyjna Gminy została oceniona pozytywnie. Wśród respondentów – 60% osób oceniło ją jako dobrą, a co czwarta badana osoba, jako bardzo dobrą.

Wykres 5. Ocena działalności inwestycyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

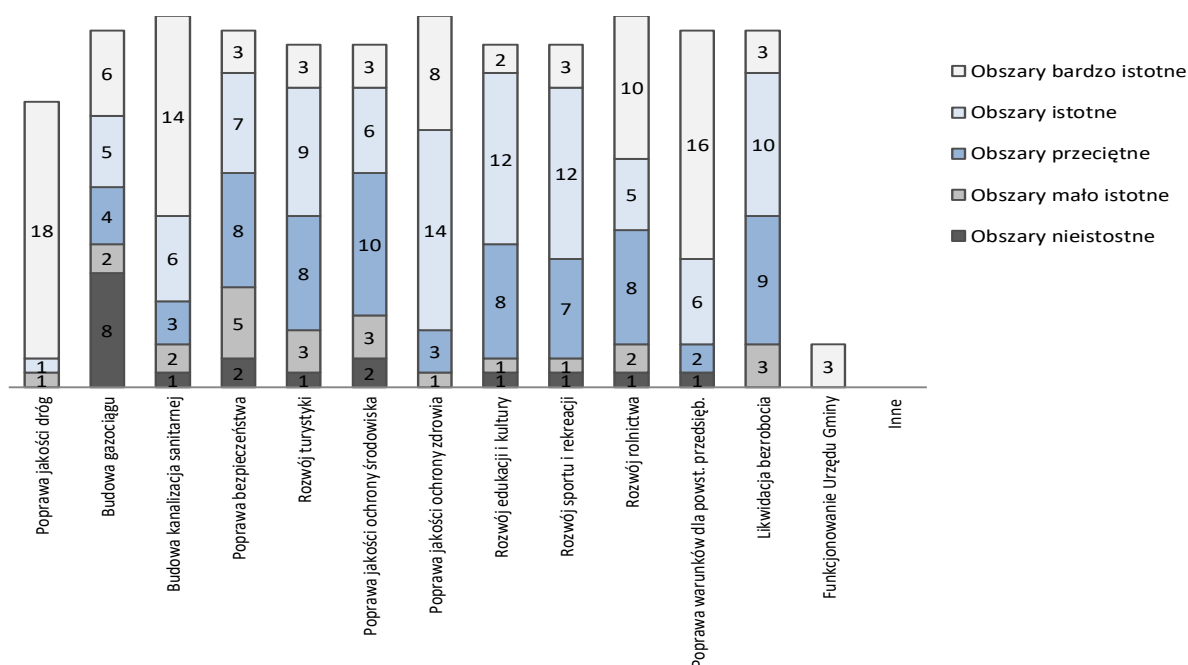
W ramach przeprowadzonego badania, poproszono osoby ankietowane, aby wskazały najważniejsze ich zdaniem kierunki działań Gminy na najbliższe lata.

¹¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołuchów, Gołuchów 2011, s. 16.

Otrzymane wyniki przedstawia wykres nr 6. Większość z zaproponowanych kierunków rozwoju została oceniona, jako istotne czy przeciętne. Żadna osoba ankietowana nie zaproponowała własnych działań. Mieszkańcy uznali, że najistotniejsze kierunki rozwoju na kolejne lata to, przede wszystkim: poprawa jakości dróg, budowa kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, poprawa warunków dla powstawania nowych przedsiębiorstw, rozwój rolnictwa, podniesienie jakości ochrony zdrowia oraz rozwój działalności kulturalnej, turystyki, sportu i rekreacji.

Wykres 6. Wyniki oceny najważniejszych obszarów działania na najbliższe lata

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Respondenci zwracali uwagę, że zła jakość dróg utrudnia, a niejednokrotnie wyklucza powstawanie nowych przedsiębiorstw, natomiast dobra jakość dróg sprzyja rozwojowi transportu na terenie Gminy. Ankietowani wskazali również na potrzebę poprawy stanu chodników oraz budowę kolejnych ścieżek rowerowych.

Kolejnym pod względem ważności obszarem działań dla Gminy jest budowa kanalizacji sanitarnej i stwarzanie warunków do powstawania nowych przedsiębiorstw. Ankietowani mieszkańcy zaznaczyli, że zadaniem samorządu jest działanie na rzecz zmniejszenia bezrobocia na terenie Gminy poprzez aktywizację przedsiębiorców, pomoc w rozwoju i modernizacji przedsiębiorstw. Wnioskowali o pomoc Gminy w zakresie pozyskiwania funduszy na

tworzenie nowych miejsc pracy, a także budowę zakładów pracy, zwiększenie ilości prac interwencyjnych. Respondenci wskazywali na konieczność organizowania bezpłatnych szkoleń dla mieszkańców. Według badanych powinno zwiększyć się zaangażowanie Gminy w przyciąganie inwestorów na jej teren, co spowoduje powstawanie nowych miejsc pracy.

Respondenci jako, bardzo ważny obszar rozwoju uznali służbę zdrowia. Według ankietowanych, samorząd Gminy powinien dążyć do zwiększenia liczby lekarzy na terenie Gminy. Największą uwagę nadawano potrzebie całodobowego dostępu do lekarza pierwszego kontaktu oraz szerszego zakresu świadczeń specjalistycznych.

Wskazano również na konieczność zwiększenia ilości zajęć dla dzieci i młodzieży, wydłużenia godzin pracy przedszkoli oraz podjęcia działań wyrównujących poziom edukacji dzieci ze wsi z uczniami szkół miejskich. Ankietowani wskazali potrzebę uruchomienia szkoły średniej oraz realizację programu stypendialnego dla zdolnych uczniów.

W dziedzinie sportu i rekreacji badani uznali, potrzebę budowy nowych boisk oraz basenu sportowego. Jednocześnie proponowali zwiększenie ilości organizowanych zawodów sportowych oraz wydłużenie godzin dostępności obiektu „Orlik” dla mieszkańców.

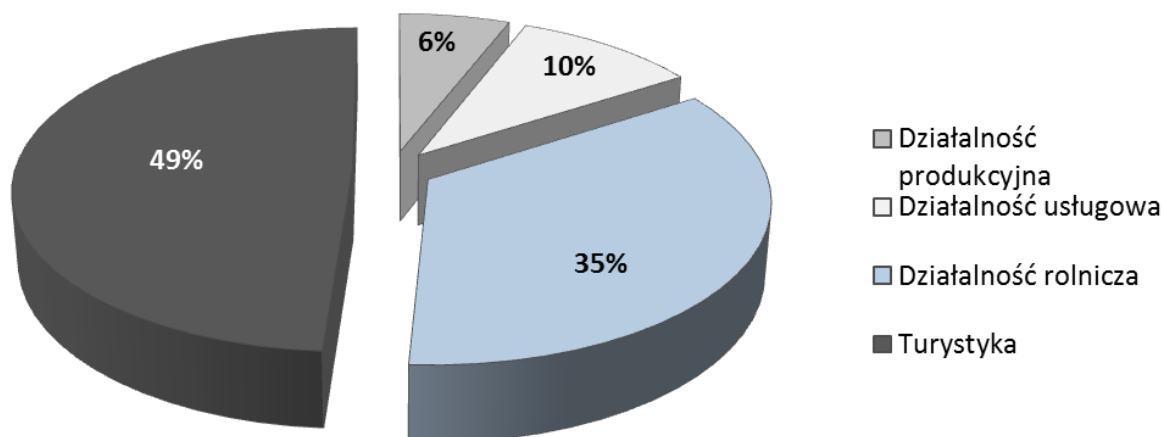
W ramach badania, zapytano także o ocenę atrakcyjności Gminy dla potencjalnych inwestorów. Większość badanych – aż 83%, stwierdziło, że Gmina jest atrakcyjna dla potencjalnych inwestorów. Jako argumenty podawano najczęściej: położenie Gminy blisko dużych aglomeracji miejskich oraz dobrą sieć drogową.

Na zadane pytanie dotyczące możliwości rozwoju Gminy, ankietowani wskazywali przede wszystkim na konieczność rozwoju w zakresie szeroko rozumianej działalności turystycznej. Na drugim miejscu znalazło się rolnictwo.

Wykres 7. Potencjalne możliwości rozwoju działalności w Gminie Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Respondenci, na pytanie: „Jaki potencjał Pani/Pana zdaniem Gmina powinna szczególnie rozwijać”? wskazali na potrzebę dalszego rozwoju branży usługowo-turystycznej oraz produkcji lokalnych „prysmaków”. Gmina powinna stać się bardziej atrakcyjna dla nowych przedsiębiorców i wspierać już istniejących.

W ramach odpowiedzi o pozytywne i negatywne zmiany, jakie dokonały się na terenie Gminy w ostatnich latach, jako pozytywy wskazano:

- pozyskiwanie funduszy unijnych;
- sukcesywne kanalizowanie Gminy;
- powstanie nowego targowiska;
- budowę nowych dróg;
- pozyskanie nowych inwestorów;
- poprawę stanu boiska piłkarskiego i budowę Orlika;
- budowę placów zabaw;
- oczyszczenie zalewu;
- budowę ścieżek rowerowych;
- poprawę wizerunku Gołuchowskiego Ośrodka Turystyki i Sportu;
- rozwój kultury i oświaty;
- zwiększenie miejsc w przedszkolach;
- inwestycje w gospodarkę odpadami.

Wśród negatywnych zmian wskazano:

- konieczność dalszej budowy przydomowych oczyszczalni i kanalizacji sanitarnej;
- zły stan dróg;
- brak nowych przedsiębiorstw;

- wzrost bezrobocia;
- brak gabinetów specjalistycznych;
- likwidację Szkoły Podstawowej w Kucharach.

Przeprowadzone badanie ankietowe, było kolejnym etapem, po diagnozie obecnego stanu Gminy, w formułowaniu kierunków jej rozwoju. Ze względu na niewielką próbę – zbyt mała ilość zwróconych ankiet, wyniki badania nie mogą stanowić o ogólnej opinii mieszkańców Gminy. Zjawisko bezrobocia, zostało uznane przez badanych za poważny problem Gminy, co pozostaje bez potwierdzenia z posiadanymi wskaźnikami bezrobocia na tym terenie. Poziom bezrobocia na koniec 2015 roku wynosił w Polsce – 9,8%, w Wielkopolsce – 6,2%, w Powiecie Pleszewskim – 6,9%, natomiast w Gminie Gołuchów tylko – 5,38%.

Badanie ankietowe wykazało, że wiele zaproponowanych kierunków działania wykracza poza kompetencje samorządu Gminy. Kreując wizję rozwoju Gminy, należy zatem mieć na uwadze posiadane uprawnienia oraz możliwości, w tym możliwości finansowe.

Wyniki przeprowadzonej analizy ankiet wskazują, że odpowiedzi udzielone były przez pryzmat indywidualnej sytuacji danej osoby, a nie z punktu postrzegania Gminy, jako całości. Dla przykładu – brak miejsc w przedszkolach, jako negatywne zjawisko wskazane przez ankietowanych, w Gminie nie występuje, choć być może dla konkretnej osoby, w konkretnie przez nią wybranej placówce, tego miejsca nie było, ale w innej już jest.

5. OCENA STANU GMINY

Wójt Gminy Gołuchów, wspólnie z pracownikami Urzędu, dokonał podsumowania minionego okresu, czyli lat 2010-2015 roku.

Na rozwój Gminy w ostatnich latach znacząco wpłynęły:

- wysoki stopień zwodociągowania oraz znaczące dokonania w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej;
- zmodernizowanie oczyszczalni ścieków w Gołuchowie;
- postęp w infrastrukturze komunikacyjnej, tj. liczne przebudowy i remonty dróg gminnych, powiatowych, budowa nowych chodników i ścieżek pieszo-rowerowych;
- uporządkowanie gospodarki odpadami stałymi, w tym budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gołuchowie;
- dobrze wyposażone szkoły i wysoki poziom edukacji;
- znaczące dokonania w rozwoju bazy sportowej;
- ożywiona działalność kulturalna, oświatowa i sportowa.

Wskazano także działania, które nie do końca udało się zrealizować lub które, wynikają z aktualnych uwarunkowań. Wśród potrzeb Gminy wymieniono:

- dalsze inwestowanie w gospodarkę wodno-kanalizacyjną, dodatkowe źródła zabezpieczenia pozyskiwania wody oraz w dalszą intensywną rozbudowę sieci kanalizacyjnej;
- działania na rzecz poprawy infrastruktury komunikacyjnej, w tym także budowę chodników i ścieżek pieszo-rowerowych;
- działania na rzecz wdrażania gospodarki niskoemisyjnej, w tym modernizację oświetlenia na energooszczędne oraz pozyskiwania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł, itd.;
- poprawę warunków pracy szkół;
- wyposażenie szkół w nowoczesny sprzęt komputerowy;
- budowę sali gimnastycznej w miejscowości Kościelna Wieś;
- inwestowanie w bazę turystyczno-wypoczynkową w celu przystosowania jej do wymagań i oczekiwań gości;
- poprawę funkcjonowania świetlic wiejskich, w tym także budowę dalszych, np. w Tursku;
- organizację większej ilości kursów komunikacji zbiorowej;
- poprawę dostępności w niektórych miejscowościach do szerokopasmowego Internetu;
- utworzenie żłobka, choć w istniejącym stanie rzeczy jego brak nie jest szczególnie odczuwalny.

Zwrócono uwagę na wyczuwalny brak bazy hotelowej z zapleczem konferencyjnym, co w istotnym zakresie mogłoby przyczynić się do poszerzenia oferty turystycznej, a także sprzyjać organizacji konferencji, szkoleń oraz uroczystości okolicznościowych.

Uznano, że należy kontynuować działania dotyczące przeprowadzanych akcji w zakresie profilaktyki chorób wzroku czy nowotworowych.

Mimo podejmowanych działań usprawniających przepływ informacji w Gminie, ponownie zwrócono uwagę na powracający problem częstego niedoinformowania mieszkańców. W celu wyeliminowania tego typu sytuacji, wymagane jest usprawnienie systemu komunikacji, poprzez efektywniejsze wykorzystanie Internetu oraz telefonii komórkowej.

Wójt Gminy dokonał oceny ostatnich 5 lat. Wśród pozytywnych rzeczy, jakie osiągnięto na terenie Gminy Gołuchów wskazał:

- spadek bezrobocia;
- znaczną poprawę infrastruktury drogowej;
- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej;
- zmodernizowanie wielu świetlic wiejskich;
- wzrost zainteresowania inwestorów możliwością inwestowania na terenie Gminy.

Potencjałem dla Gminy może okazać się rozwój działalności turystycznej, a w szczególności otwieranie nowych gospodarstw agroturystycznych. Rozwój turystyki jest możliwy dzięki posiadaniu odpowiedniego zaplecza rekreacyjnego oraz czystego środowiska. Warunkiem dalszego rozwoju tej branży jest tworzenie nowych ścieżek rowerowych oraz poprawa nawierzchni dróg.

Reasumując, Gmina Gołuchów posiada takie walory jak: dobra lokalizacja – bliskość ośrodków miejskich, dostęp do dróg krajowych oraz stosunkowo dobry poziom uzbrojenia terenów inwestycyjnych. Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy powinno być dla samorządu jednym z priorytetów. Wyznaczenie dalszych terenów pod inwestycje oraz pomoc w rozwoju przedsiębiorczości, może doprowadzić do poprawy warunków życia i zatrzymania młodych ludzi na terenie Gminy. Za największe możliwości rozwojowe w Gminie Gołuchów uznaje się działalność usługową, produkcyjną i turystyczną.

Według Wójta, Gmina powinna kontynuować swój rozwój pod względem dotychczasowych kierunków działania. Kierunki te, powinny zostać zróżnicowane w celu eliminacji ryzyka wynikającego ze specjalizacji w danej dziedzinie. Należy zwrócić szczególną uwagę na przyciąganie nowych inwestorów, rozwijać możliwości rekreacyjne i turystyczne oraz realizować zadania samorządu tak, aby w Gminie żyło się dobrze.

6. ANALIZA SWOT DLA GMINY GOŁUCHÓW

6.1. Procedura analizy SWOT

Analiza SWOT jest złożoną, kompleksową metodą służącą do jednoczesnego badania otoczenia i wnętrza organizacji. W ramach badania, dokonuje się podziału czynników kształtujących zmiany w organizacji na sprzyjające i niesprzyjające, przy uwzględnieniu ich pochodzenia zarówno z wewnątrz, jak i z zewnątrz organizacji.

Analiza SWOT to identyfikowanie czterech czynników przedstawionych w tabeli 36.

Tabela 36. Analiza SWOT

Źródło: opracowanie własne

S	Strengths	Silne strony, atuty	Zasoby gminy
W	Weaknesses	Wady, słabe strony	Zasoby gminy
O	Opportunities	Okazje, szanse	Otoczenie gminy
T	Threats	Trudności, zagrożenia	Otoczenie gminy

Metoda ocenia zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki, mogące wpływać na powodzenie planu strategicznego. Stanowi użyteczną pomoc prowadzącą do dokonania analizy posiadanych zasobów otoczenia Gminy oraz określenia priorytetów jej rozwoju. W celu uzyskania jasnej koncepcji traktuje się atuty i słabe strony, jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia społeczności lokalnej, na które posiadamy bezpośredni wpływ. Natomiast szanse i zagrożenia traktowane są, jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w bliższym i dalszym otoczeniu Gminy.

Analiza SWOT składa się z 5 etapów:

- Etap 1.** Wyłonienie czynników otoczenia istotnie wpływających na organizację.
- Etap 2.** Określenie kierunku i siły wpływu tych czynników na organizację.
- Etap 3.** Określenie potencjału strategicznego organizacji, z wyodrębnieniem silnych oraz słabych stron.
- Etap 4.** Oszacowanie siły i kierunku wpływu czynników wewnętrznych i zewnętrznych.
- Etap 5.** Określenie bieżącej sytuacji organizacji oraz prognoz na przyszłość – w kontekście możliwości i kierunków dalszego rozwoju, przy maksymalnym wykorzystaniu czynników stwarzających potencjał, a także przy najsukuteczniejszym neutralizowaniu czynników niesprzyjających rozwojowi.

Najbardziej ogólnym zaleceniem wynikającym z analizy SWOT jest zestaw dwóch działań, które powinny być podejmowane bez względu, w jakiej pozycji strategicznej znajduje się jednostka, tj.:

– **redukuje zagrożenia i wykorzystuje szanse** – zagrożenia zwykle mają szybki i bezpośredni wpływ na efektywność działania, należy zbudować bariery ochronne pozwalające ochronić organizację przed ich negatywnym wpływem. Szanse natomiast z reguły wymagają podjęcia określonych działań, aby ich pozytywny wpływ był odczuwalny. Należy wdrożyć system ciągłego ich monitorowania, oraz ograniczyć nieuchronny opór wewnętrzny przed wprowadzaniem zmian w organizacji, niezbędnych aby te szanse wykorzystać.

– **eliminuje słabe strony i wzmacnia mocne strony** – powinno się identyfikować i eliminować te słabe strony, które w największym stopniu negatywnie wpływają na efektywność działania. Należy pamiętać, iż proces identyfikacji i monitorowania funkcjonowania wnętrza organizacji, powinien być procesem ciągłym. Słaba strona, której nie było, może z różnych powodów się pojawić i wymagać elastycznej reakcji¹².

Zestawienie szans i zagrożeń z mocnymi oraz słabymi stronami Gminy, pozwala na określenie jej pozycji rozwojowej, która zadecyduje o wyborze strategii działania. W rezultacie w ramach badania, możliwe jest wyodrębnienie czterech sytuacji strategicznych oraz czterech rodzajów strategii odpowiadających tym sytuacjom – tabela 37.

Tabela 37. Rodzaje strategii działania w organizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie Encyklopedii zarządzania: https://mfiles.pl/pl/index.php/Analiza_SWOT

Rodzaj sytuacji/pozycji strategicznej		Rodzaj strategii działania	
Maxi-maxi	Jednoczesna przewaga silnych stron oraz szans z otoczenia	Strategia agresywna	Strategia polega na silnej ekspansji i zróżnicowanym rozwoju, przy maksymalnym wykorzystaniu mocnych stron i szans
Maxi -mini	Przewaga liczby silnych stron, przy istotnych zagrożeniach płynących z otoczenia	Strategia konserwatywna	Sytuacja, w której jednostka przy dużym potencjale wewnętrznym, jest poddana niekorzystnemu układowi warunków zewnętrznych. Należy przy użyciu mocnych stron przewyższać zagrożenia. Jest to strategia, w której powodzenia upatruje się głównie w jej mocnych stronach i zmniejszaniu zagrożeń
Mini-maxi	Przewaga słabości wewnętrznej jednostki, przy jednoczesnych szansach płynących z otoczenia	Strategia konkurencyjna	Strategia polegająca na wykorzystaniu pojawiających się szans, przy jednoczesnej redukcji słabych stron. Jest to strategia polegająca na budowaniu siły konkurencyjnej organizacji
Mini-mini	Przewaga słabych stron i zagrożeń	Strategia defensywna	Strategia umożliwiająca przetrwanie w sytuacji gdy organizacja działa w nieprzychylnym otoczeniu, pozbawiona jest istotnych, mocnych stron. Jest to strategia mająca zapewnić przetrwanie, poprzez przeciwdziałanie słabym stronom i zagrożeniom

¹² www.kz.ath.bielsko.pl, 20.04.2016 r.

6.2. Analiza SWOT

W tabeli poniżej przedstawiono wykonaną dla Gminy Gołuchów Analizę SWOT, wraz z uzasadnieniem poszczególnych czynników, stanowiących elementy tej analizy.

Tabela 38. Analiza SWOT dla Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne

Gmina Gołuchów	
Mocne strony	Słabe strony
- Położenie geograficzne i komunikacyjne - Obiekty dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego - Wysoki poziom zwodociągowania - Pozyskiwanie środków zewnętrznych - Pozytywny wizerunek Gminy - Tereny dla dalszego rozwoju turystyki i rekreacji - Rozwinięta sieć placówek oświatowych - Rozwinięta infrastruktura drogowa - Rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna - Środowisko naturalne - Wzrost liczby mieszkańców - Działalność kulturalna - Aktywność społeczna i gospodarcza - Miejsca i budynki użyteczności publicznej - Działalność turystyczna - Ład przestrzenny - Tereny pod budownictwo mieszkaniowe i inwestycyjne - Gospodarka odpadami stałymi - Poziom wykształcenia mieszkańców - Przynależność do organizacji	- Niewystarczający stopień skanalizowania terenu Gminy - Ograniczone możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych - Niedostateczna liczba średnich i dużych przedsiębiorstw - Niski poziom lesistości - Brak złóż surowców naturalnych - Zużycie nawierzchni dróg lokalnych - Ograniczona liczba mieszkań, w tym mieszkań komunalnych - Niestabilność w produkcji rolnej - Ukryte bezrobocie w rolnictwie - Rozdrobnienie rolnictwa - Niezadawalający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej - Niewystarczająca baza noclegowa i gastronomiczna - Niedostosowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy - Ograniczona dostępność do szerokopasmowego Internetu - Emigracja młodych mieszkańców - Ograniczone środki finansowe na realizację

21. Dokumenty strategiczne	zadań z zakresu ochrony powietrza
22. Rozwój gospodarstw rolnych	
23. Współpraca zagraniczna	
24. Warsztat Terapii Zajęciowej w Kucharach	

Otoczenie Gminy Gołuchów	
Szanse	Zagrożenia
1. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych 2. Zewnętrzne środki finansowe 3. Bliskość ośrodków miejskich 4. Rozwój przedsiębiorczości 5. Rozwój posiadanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej 6. Rozwój infrastruktury drogowej 7. Wykorzystanie uwarunkowań przyrodniczych i lokalizacyjnych dla dalszego rozwoju 8. Rozwój działalności promocyjnej Gminy 9. Jasne i stabilne uregulowania prawne sprzyjające działalności gospodarczej oraz rolnej 10. Rozwój turystyki 11. Propagowanie zdrowego stylu życia 12. Powiększenie i unowocześnienie gospodarstw rolnych 13. Ochrona zabytków i przyrody 14. Specjalizacja w produkcji rolnej 15. Tworzenie grup producenckich 16. Współpraca z sąsiednimi gminami 17. Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego 18. Wsparcie państwa w rozwoju drobnej wytwórczości	1. Skomplikowane procedury pozyskiwania środków unijnych 2. Brak inwestorów zewnętrznych 3. Spadek przyrostu naturalnego 4. Przekazywanie zadań do realizacji samorządom bez zapewnienia stosownych środków 5. Patologie społeczne 6. Niestabilna polityka podatkowa i finansowa państwa 7. Obniżenie siły nabywczej 8. Ograniczona dostępność do preferencyjnych kredytów na rozwój działalności 9. Zmniejszenie ilości miejsc pracy 10. Konkurencyjność sąsiednich gmin 11. Zanieczyszczenie środowiska 12. Niedostatecznie ukształtowana polityka rolno-rządu

6.2.1. Uzasadnienie analizy SWOT dla Gminy Gołuchów

W tabeli 38 przedstawiono hasłowo elementy tworzące analizę SWOT dla Gminy Gołuchów. W ramach czterech badanych obszarów, tj. silnych i słabych stron Gminy oraz szans i zagrożeń płynących z otoczenia, zostały wyodrębnione i scharakteryzowano następujące elementy:

I. Mocne strony Gminy Gołuchów:

1. Położenie geograficzne i komunikacyjne

Otoczające ośrodki miejskie oraz bezpośredni dostęp do dróg krajowych wpływają znacząco na atrakcyjność Gminy. Umożliwiają mieszkańcom zatrudnienie oraz dostęp do większej ilości ofert pracy. Młodzież może korzystać z szerszej oferty edukacyjnej. Lokalizacja sprzyja korzystaniu ze specjalistycznego leczenia, a położenie wpływa na atrakcyjność posiadanych terenów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów, natomiast sieć komunikacyjna ułatwia dostęp turystom.

2. Obiekty dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Zamek Książąt Czartoryskich, Ośrodek Kultury Leśnej i obiekty sakralne stanowią bogate dziedzictwo kulturowe oraz atrakcje dla turystów. Atutem są również warunki przyrodnicze – park krajobrazowy, zagroda zwierząt, gład narzutowy, zalew oraz ukształtowanie terenu przez doliny rzeki Ciemnej i Prosnę.

3. Wysoki poziom zwodociągowania

Stopień zwodociągowania Gminy wynosi 98% jej powierzchni.

4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych

Samorząd Gminy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje i rolnicy wykorzystują posiadane możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Pozyskane do tej pory przez samorząd fundusze pochodzą ze środków unijnych, głównie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, ale także ze środków krajowych w ramach np. Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych oraz Funduszu Rozwoju Gruntów Rolnych.

5. Pozytywny wizerunek Gminy

Gmina posiada ugruntowaną pozycję w środowisku lokalnym, regionalnym oraz ponadregionalnym. Jest Gminą rozwijającą się, o czym świadczą bieżące inwestycje, jak również wzrastająca liczba ludności. Jej walory turystyczne, kulturowe mają również pozytywny wpływ na postrzeganie Gminy przez inne samorządy, a także jednostki i organizacje.

6. Tereny dla dalszego rozwoju turystyki i rekreacji

Dokumentacja planistyczna Gminy umożliwia przekwalifikowanie kolejnych terenów na potrzeby usług turystycznych i rekreacyjnych. Zgodnie z zapisami studium zagospodarowania przestrzennego możliwa jest budowa pól golfowych czy obiektu hotelowo-konferencyjnego.

7. Rozwinięta sieć placówek oświatowych

Na terenie Gminy funkcjonują 2 gimnazja, 6 szkół podstawowych, 6 przedszkoli i 3 oddziały przedszkolne.

8. Rozwinięta infrastruktura drogowa

Na terenie Gminy występuje rozbudowana sieć dróg gminnych i powiatowych. Przez Gminę przebiegają dwie drogi krajowe. Sieć ta uzupełniona jest infrastrukturą towarzyszącą w postaci ścieżek rowerowych i chodników zapewniających bezpieczeństwo pieszym i rowerzystom.

9. Rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna

Rozbudowana infrastruktura sportowa i rekreacyjna – liczne boiska, hala sportowo-widowiskowa, ośrodek wypoczynkowy, zalew, sieć ścieżek rowerowych oraz szlaków pieszych wpływają bardzo pozytywnie na poziom życia mieszkańców oraz rozwój turystyki.

10. Środowisko naturalne

Dominuje działalność rolnicza oraz brak uciążliwej branży przemysłowej. Gmina dąży do sukcesywnej rozbudowy sieci kanalizacyjnej, posiada oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagane standardy i uregulowaną gospodarkę odpadami komunalnymi.

11. Wzrost liczby mieszkańców

Odnotowany w ostatnich latach wzrost liczby mieszkańców jest bardzo pozytywnym zjawiskiem dla Gminy, które może świadczyć o perspektywie dalszego rozwoju.

12. Działalność kulturalna

Działalność kulturalna prowadzona jest przez wiele jednostek: Gołuchowskie Centrum Kultury Zamek, Bibliotekę Publiczną, Ośrodek Kultury Leśnej, Zamek – Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu oraz zespoły ludowe i orkiestrę dętą. Do wspierania kultury przyczyniają się również organizacje pozarządowe oraz koła gospodyń wiejskich, które przypominają o tradycji kulinarnej naszych przodków.

13. Aktywność społeczna i gospodarcza

Aktywność dotyczy zarówno samorządu, jak i mieszkańców. Aktywność społeczna przejawia się poprzez zrzeszanie w ramach licznych stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, czy też kół gospodyń wiejskich. Aktywność gospodarcza Gminy to licznie realizowane działania inwestycyjne – przebudowa dróg, czy budowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz społecznej. Na terenie Gminy funkcjonuje również bardzo duża liczba drobnych podmiotów gospodarczych, działających głównie w handlu i różnego rodzaju usługach.

14. Miejsca i budynki użyteczności publicznej

Na terenie większości sołectw mieszkańcy mogą korzystać ze zmodernizowanych świetlic wiejskich, boisk i placów zabaw. Na terenie Gminy funkcjonuje również ośrodek zdrowia, bank, apteki, biblioteki i poczta.

15. Działalność turystyczna

Na przestrzeni ostatnich lat nastąpił znaczny rozwój oferty turystycznej, wzrosła liczba oferowanych miejsc noclegowych, jak również usług branży gastronomicznej.

16. Ład przestrzenny

Gospodarka przestrzenna uregulowana jest przez Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

17. Tereny pod budownictwo mieszkaniowe i inwestycyjne

W Gminie dostępne są tereny pod budownictwo mieszkaniowe, zarówno jedno- jak i wielorodzinne oraz pod działalność inwestycyjną. Jest to ważna przesłanka dająca możliwość dalszego rozwoju.

18. Gospodarka odpadami stałymi

Większość mieszkańców prowadzi segregację odpadów komunalnych, z podziałem na tworzywa sztuczne, szkło, papier, odpady biodegradowalne. Pozostałe odpady nienadające się do segregacji – odpady wielkogabarytowe, niebezpieczne czy też poremontowe można oddać nieodpłatnie do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gołuchowie.

19. Poziom wykształcenia mieszkańców

Mieszkańcy Gminy posiadają stosunkowo wysoki poziom wykształcenia. Przeważają osoby posiadające wykształcenie średnie i wyższe.

20. Przynależność do organizacji

Gmina Gołuchów, jako jedyna z gmin powiatu pleszewskiego należy do Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Członkostwo w strukturze AKO daje jej możliwość ubiegania się o dodatkowe fundusze unijne oraz uczestnictwa i promowania jednostki w materiałach informacyjnych, imprezach, wydarzeniach i konferencjach o zasięgu, co najmniej powiatu kaliskiego i ostrowskiego. Gmina należy również m.in. do Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”, Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych, Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Wspólnie dla Przyszłości” czy Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej.

21. Dokumenty strategiczne

Gmina posiada aktualne dokumenty planistyczne – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gołuchów, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gołuchów na lata 2014-2017 z perspektywą przedłużenia na lata 2018-2021, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gołuchów. Dokumenty te regulują wiele aspektów, ale też nadają kierunki rozwoju w poszczególnych dziedzinach i niekiedy umożliwiają ubieganie się o wsparcie finansowe ze środków unijnych.

22. Rozwój gospodarstw rolnych

W ostatnich latach można zauważyć w wielu gospodarstwach rolnych liczne modernizacje zabudowań inwentarskich, jak również inwestycje w ich wyposażenie i park maszynowy.

23. Współpraca zagraniczna

Gmina prowadzi współpracę zagraniczną z gminami partnerskimi, co umożliwia wymianę doświadczeń wśród różnych grup społecznych i zawodowych, poznawanie języków, tradycji, kultur i zwyczajów.

24. Warsztat Terapii Zajęciowej w Kucharach

Placówka aktywnie wspomagająca proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

II. Słabe strony Gminy Gołuchów:

1. Niewystarczający stopień skanalizowania terenu Gminy

Obszar Gminy wymaga dalszego procesu kanalizacji, w celu poprawy jakości życia mieszkańców i ograniczenia zanieczyszczania gleb, cieków wodnych oraz wód podziemnych.

2. Ograniczone możliwości pozyskania środków zewnętrznych

Skomplikowane procedury, ograniczone środki na wkład własny oraz wygórowane do osiągnięcia wskaźniki utrudniają, a nawet uniemożliwiają pozyskanie środków zewnętrznych na rozwój i poprawę jakości życia zarówno dla samorządu, mieszkańców jak i przedsiębiorców.

3. Niedostateczna liczba średnich i dużych przedsiębiorstw

Ograniczona liczba podmiotów gospodarczych przekłada się na mniejszą ilość miejsc pracy, a następnie na dochody mieszkańców oraz wpływy do budżetu Gminy.

4. Niski poziom lesistości

Niski wskaźnik zalesienia – 9,5%, może powodować w przyszłości wzrost zanieczyszczenia powietrza, ze względu na zachodzące intensywne przemiany społeczno-gospodarcze. Zwiększanie lesistości kraju jest jednym z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050¹³.

5. Brak źródeł surowców naturalnych

Na terenie Gminy występują znikome złoża surowców, które nie mają istotnego znaczenia dla lokalnej gospodarki.

6. Zużycie nawierzchni dróg lokalnych

Intensywna eksploatacja oraz ciężki transport samochodowy wpływają na zużywanie się nawierzchni dróg gminnych, powiatowych i krajowych, które są sukcesywnie poddawane remontom.

¹³ www.mos.gov.pl, 09-04-2016 r.

7. Ograniczona liczba mieszkań, w tym mieszkań komunalnych

Na terenie Gminy jest niewystarczająca liczba mieszkań do sprzedaży lub pod wynajem. Natomiast decyzja zakupu nowo wybudowanego lokalu wymaga zainwestowania znacznego kapitału. Ograniczona jest też dostępność do mieszkań komunalnych ze względu na duży popyt.

8. Niestabilność w produkcji rolnej

Zmiana warunków klimatycznych, a także występujące anomalie pogodowe, destabilizują procesy produkcyjne w rolnictwie.

9. Ukryte bezrobocie w rolnictwie

Część osób pracujących w rolnictwie mogłaby zmienić swoje miejsce pracy bez uszczerbku dla wykonywanej produkcji rolnej i efektywności danego gospodarstwa.

10. Rozdrobnione rolnictwo

Rozdrobnienie gospodarstw rolnych, wynika głównie z uwarunkowań historycznych. Często zdarza się, że gospodarstwo należące do jednego właściciela składa się z kilku lub kilkunastu działek, niekiedy oddalonych znacznie od siebie. Utrudnia to mechanizację prac polowych, podnosi koszty produkcji, nie sprzyja planowaniu produkcji rolnej prowadząc do spadku jej efektywności.

11. Niezadawalający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej

Dostęp do usług specjalistycznych jest problemem ogólnopolskim. Sytuacja ta wynika z niewystarczającej liczby zakontraktowanych świadczeń medycznych, długiego czasu oczekiwania w kolejce do zabiegów oraz leczenia szpitalnego.

12. Niewystarczająca baza noclegowa i gastronomiczna

W obecnym czasie znacznie wzrasta wymagany stopień jakości usług noclegowych i gastronomicznych, dlatego należy zwrócić na to szczególną uwagę. Na terenie Gminy funkcjonuje wiele obiektów noclegowych i gastronomicznych o różnym standardzie, jednak brak jest miejsc mających możliwość jednoczesnej obsługi dużych grup klientów w ramach konferencji, szkoleń, targów branżowych czy innych uroczystości. Posiadana baza jest rozdrobniona, dlatego istotne byłoby jej uzupełnienie o obiekt hotelowy, centrum konferencyjne czy duży lokal restauracyjny.

13. Niedostosowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy

Wysoki poziom wykształcenia większości mieszkańców, powoduje, że na rynku pracy brakuje osób posiadających wykształcenie zawodowe, wykonujących m.in. prace rzemieślnicze. Część osób poszukujących pracy nie jest otwarta na zmianę swojej profesji. Nie są zainteresowani zmianą posiadanych kwalifikacji, przebranżowieniem czy poszukiwaniem zatrudnienia poza najbliższą okolicą.

14. Ograniczona dostępność do szerokopasmowego Internetu

Obecnie na terenie Gminy ograniczona jest usługa polegająca na łączeniu z Internetem za pomocą szybkiego łącza lub medium o dużej przepustowości. Najszybsza prędkość dostępna jest w miejscowości Kościelna Wieś, Macew, Pleszówka oraz częściowo Bielawy.

15. Emigracja młodych mieszkańców

Młodzi mieszkańcy emigrują do większych ośrodków miejskich oraz za granicę w poszukiwaniu atrakcyjniejszych warunków zatrudnienia, a niekiedy życia.

16. Ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu ochrony powietrza

Realizacja inwestycji związanych z zastosowaniem nowoczesnych technologii niskoemisyjnych jest bardzo kosztowna. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych wymaga spełnienia wielu warunków oraz wniesienia zazwyczaj znacznego kapitału.

III. Szanse wynikające z otoczenia Gminy Gołuchów**1. Pozyskanie inwestorów zewnętrznych**

Pozyskanie inwestorów zewnętrznych jest szansą na przyciągnięcie kapitału, stworzenie nowych miejsc pracy i jednocześnie poprawę warunków życia mieszkańców.

2. Zewnętrzne środki finansowe

Możliwość pozyskania zewnętrznego kapitału jest szansą na rozwój samorządu, przedsiębiorstw, rolnictwa, turystyki oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

3. Bliskość ośrodków miejskich

Lokalizacja w niedużej odległości od Pleszewa, Kalisza, Ostrowa Wlkp., następnie Poznania, Wrocławia i Łodzi jest atutem. Umożliwia dostęp do edukacji, lepiej płatnej pracy oraz innych dóbr i usług bez potrzeby zmiany miejsca zamieszkania. Z drugiej strony mieszkańcy tych ośrodków są potencjalnymi klientami poprzez korzystanie z oferty turystycznej Gminy.

4. Rozwój przedsiębiorczości

Rozwój przedsiębiorczości, działalności inwestycyjnej i innowacyjnej w kraju oraz w Gminie jest szansą dla mieszkańców i samorządu na wzrost dochodów oraz podniesienie poziomu życia.

5. Rozwój posiadanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Dalsza modernizacja i rozbudowa posiadanej infrastruktury daje szanse na podniesienie jakości świadczonych usług, a tym samym na wzrost zainteresowania ofertą oraz na poprawę jakości życia mieszkańców.

6. Rozwój infrastruktury drogowej

Dalsza rozbudowa oraz remont sieci dróg sprzyja poprawie życia mieszkańców, staje się zachętą dla potencjalnych nowych mieszkańców, turystów, inwestorów.

7. Wykorzystanie posiadanych uwarunkowań dla dalszego rozwoju

Posiadane walory przyrodnicze, zabytkowe, rekreacyjne dają możliwość rozwoju działalności turystycznej na terenie Gminy, która w dalszej kolejności przełożyć się może na wzrost dochodów mieszkańców oraz zdobycie lokalnego kapitału na rozwój.

8. Rozwój działalności promocyjnej Gminy

Poszerzenie działań promujących Gminę o nowe formy promocji, zwiększenie obszaru objętego działaniami oraz zakresu rozpowszechnianej tematyki.

9. Jasne i stabilne uregulowania prawne sprzyjające działalności gospodarczej oraz rolnej

Szansą na poprawę warunków opłacalności działalności gospodarczej oraz rolnej jest ustabilizowanie gospodarki, uproszczenie przepisów prawnych, a także stworzenie klarownego systemu podatkowego.

10. Rozwój turystyki

W ostatnich latach następuje intensywny rozwój branży turystycznej. Pojawiają się nowe kierunki i atrakcje. Należy wykorzystać posiadane walory, dostosowywać ofertę do potrzeb, proponować nowe elementy. Ważne jest, aby zwrócić uwagę na współczesne trendy aktywnego spędzania wolnego czasu.

11. Propagowanie zdrowego stylu życia

Zdrowy styl życia jest świadomym zachowaniem człowieka sprzyjającym poprawie, utrzymaniu i ochronie zdrowia. Jest szansą na podniesienie jakości życia mieszkańców oraz na jego wydłużenie w dobrym stanie zdrowia. Profilaktykę i propagowanie wiedzy na ten temat należy skierować już do dzieci i młodzieży. Dzięki przekazywaniu wiedzy o zdrowiu, kształtowaniu postaw, umiejętności i nawyków, możemy ułatwić prowadzenie zdrowego stylu życia i pracy, a co za tym idzie poprawić stan zdrowia społeczności.

12. Powiększenie i unowocześnienie gospodarstw rolnych

Działania takie są perspektywą osiągnięcia lepszej efektywności i jednocześnie wzrostu opłacalności, przy wykorzystaniu wsparcia ze środków unijnych.

13. Ochrona zabytków i przyrody

Należy dbać i chronić posiadane dobra kultury i przyrody w celu przekazania posiadanej spuścizny kolejnym pokoleniom.

14. Specjalizacja w produkcji rolnej

Wprowadzenie specjalizacji w prowadzonej produkcji przejawia się wzrostem wydajności i jakości, a następnie wzrostem efektywności i dochodów gospodarstw.

15. Tworzenie grup producenckich

Integracja producentów rolnych jest szansą na podniesienie konkurencyjności gospodarstw rolnych. Współpraca w grupie daje możliwość na uzyskanie wyższych cen za produkty, poprzez możliwość zapewnienia odbiorcom ciągłości sprzedaży. Wspólny zakup większej ilości środków do produkcji zwiększa także możliwość uzyskania korzystniejszych cen.

16. Współpraca z sąsiednimi gminami

Rozwój społeczno-gospodarczy będzie wiązał się z prowadzeniem współpracy, kooperacji samorządów, które w celu uzyskania wyższej efektywności powinny się wzajemnie uzupełniać i wspierać.

17. Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego

Możliwość połączenia potencjału podmiotu publicznego i partnera prywatnego daje szansę na efektywniejsze i skuteczniejsze tworzenie nowej infrastruktury oraz zwiększanie standardu usług publicznych. W obecnej sytuacji gospodarczej i wobec ograniczeń budżetowych podmioty publiczne, coraz częściej kierują działania na poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań i sposobów finansowania swoich zadań.

18. Wsparcie państwa w rozwoju drobnej wytwórczości

Rozwój drobnej wytwórczości jest istotny dla rozwoju rynków lokalnych. Tworzone są nowe miejsca pracy, a także istnieje możliwość zaopatrywania się na lokalnym rynku. Drobna wytwórczość charakteryzuje się jednak niewielkimi rozmiarami, często kosztowną produkcją, dlatego też aby była efektywniejsza powinna być wspierana przez państwo.

IV. Zagrożenia wynikające z otoczenia dla Gminy Gołuchów

1. Skomplikowane procedury pozyskiwania środków unijnych

Zagrożenie dla rozwoju stanowią coraz bardziej skomplikowane procedury oraz wymagane do osiągnięcia wskaźniki, w celu otrzymania wsparcia przez samorządy, czy niewielkie przedsiębiorstwa. Bariere może stanowić również wzrost wysokości wymaganego wkładu własnego.

2. Brak inwestorów zewnętrznych

W związku z ograniczoną ilością inwestorów zewnętrznych na rynkach, może nastąpić wzrost konkurencji między samorządami. Będą starały się one przygotować coraz bardziej atrakcyjne oferty w celu przyciągnięcia potencjalnych przedsiębiorców.

3. Spadek przyrostu naturalnego

Malejąca liczba urodzeń oraz emigracja młodych ludzi mogą spowodować znaczne przyspieszenie mającej już miejsce, tendencji starzenia się społeczeństwa.

4. Przekazywanie zadań do realizacji samorządom bez zapewnienia stosownych środków

Zlecanie przez ustawodawcę nowych zadań do realizacji bez zapewnienia odpowiednich środków może skutkować ograniczeniem realizacji pozostałych zadań własnych Gminy.

5. Patologie społeczne

Na rozwój Gminy negatywnie może wpływać wzrost patologii, które zakłócają równowagę społeczną. Do najbardziej powszechnych zjawisk patologicznych, które mogą zagrażać sro-

dowisku, zalicza się bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nadmierne zadłużenie gospodarstw domowych, alkoholizm, narkomanię i przestępczość.

6. Niestabilna polityka podatkowa i finansowa państwa

Niestabilność na rynku i w polityce może doprowadzić do spowolnienia rozwoju gospodarki, utrudniać pozyskiwanie kapitału zagranicznego oraz wpływać na decyzje o emigracji.

7. Obniżenie siły nabywczej

Wzrost inflacji, a tym samym wzrost cen, przy zachowanych na tym samym poziomie dochodach gospodarstw domowych, może doprowadzić do zmniejszania się ilości zakupowanych dóbr i usług, a tym samym obniżyć poziom życia ludności.

8. Ograniczona dostępność do preferencyjnych kredytów na rozwój działalności

Zagrożeniem dla rozwoju gospodarczego mogą okazać się niekorzystne zmiany na rynkach finansowych oraz wzrost kosztów pozyskania kapitału.

9. Zmniejszenie ilości miejsc pracy

Dalszy wzrost zastosowań innowacyjnych technologii i automatyzacja procesów produkcyjnych może doprowadzić do spadku zatrudnienia.

10. Konkurencyjność sąsiednich gmin

Rozwój procesów migracyjnych może przyczynić się do konkutowania gmin w celu przyciągnięcia nowych mieszkańców. Podobna sytuacja może dotyczyć również pozyskiwania nowych inwestorów.

11. Zanieczyszczenie środowiska

Rozwój gospodarki, procesy urbanizacyjne, dalszy wzrost standardów życia, ograniczone środki na działania ekologiczne mogą prowadzić do pogarszania jakości środowiska naturalnego.

12. Niedostatecznie ukształtowana polityka rolna rządu

Brak zmian w polityce rolnej doprowadzić może do dalszego pogorszenia kondycji małych gospodarstw rolnych.

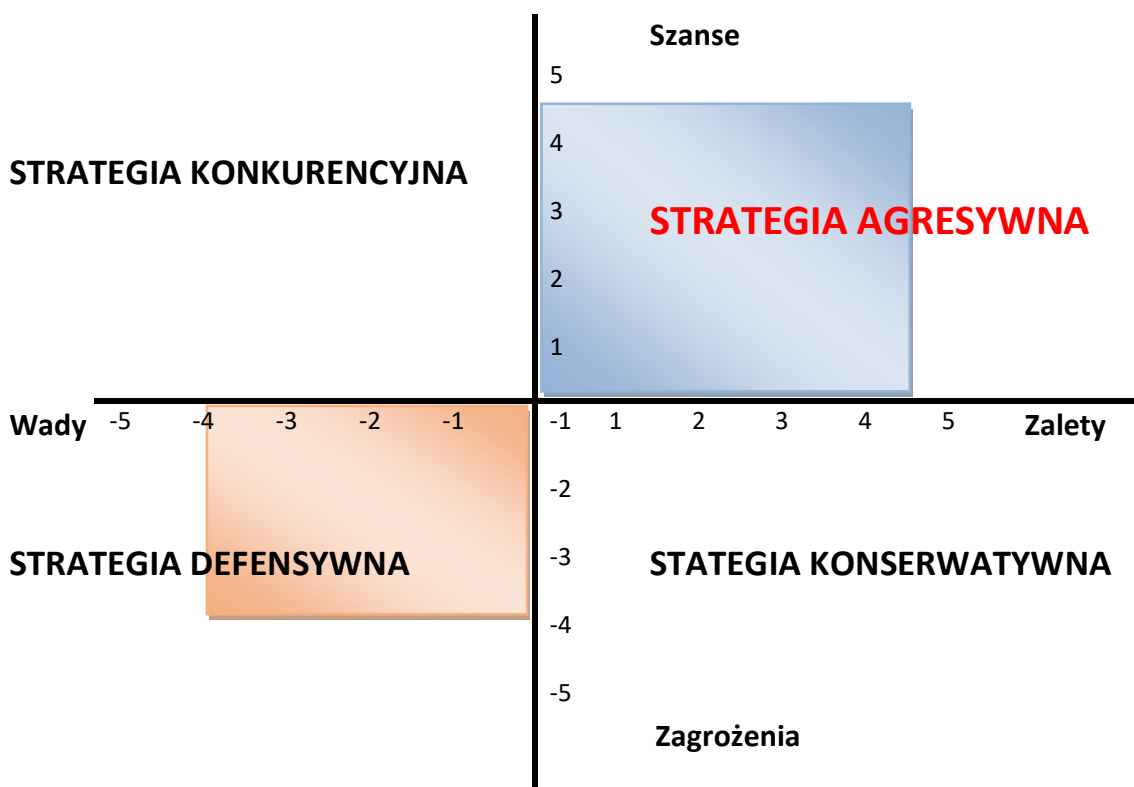
6.3. Pozycja strategiczna Gminy Gołuchów

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT, której analityczna część została zawarta w załączniku nr 2 do niniejszej Strategii, wyznaczona została pozycja strategiczna Gminy Gołuchów.

Zestawienie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi oraz słabymi stronami, pozwoliło określić pozycję strategiczną i rozwojową Gminy na dalsze lata 2016-2025.

Wykres 8. Pozycja strategiczna Gminy Gołuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika nr 2 do Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016-2025

W Gminie Gołuchów przeważają mocne strony, natomiast z otoczenia w większości płyną szanse. Zależności takie wskazują, że Gmina posiada pozycję strategiczną maxi-maxi. Jest to najkorzystniejsza sytuacja z możliwych do osiągnięcia. Dalsze działania dla rozwoju Gminy, powinny opierać się na agresywnej strategii działania, która polega na maksymalnym wykorzystaniu szans i mocnych stron w celu osiągnięcia dalszego rozwoju. Jest to strategia silnej ekspansji oraz rozwoju, wykorzystująca posiadane atuty i możliwości.

7. KIERUNKI ROZWOJU GMINY GOŁUCHÓW

Kierunki rozwoju w perspektywie czasu określa się w zakresie celów, jakie zamierza się osiągnąć. Podstawowym elementem wyjścia przy określaniu kierunków rozwoju jest wizja, która stanowi zbiór nadrzędnych założeń, zgodnych z oczekiwaniami uczestników rozwoju lokalnego. Zakres wizji powinien określać, jaki jest pożądany efekt końcowy wszelkich podejmowanych aktualnie i w przyszłości działań. Określając wizję oraz misję określamy kierunki rozwoju w przyszłości.

Wizja i misja stanowią w ogólnym ujęciu, fundamentalne elementy strukturalne systemu zarządzania strategicznego współczesną gminą. Umożliwiają efektywną kontrolę kierunku rozwoju gminy, a także stymulują tempo jej rozwoju.

Dokonana diagnoza stanu Gminy Gołuchów, a także analiza dokumentów strategicznych na poziomie powiatowym, regionalnym, krajowym oraz uregulowań unijnych, a więc uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, w jakich Gmina funkcjonuje, pozwoliły na opracowanie misji i wizji.

Misja Gminy Gołuchów, została zawarta w formie krótkiego i prostego hasła, które może być wykorzystywane, jako hasło reklamowe w działaniach promocyjnych. Jego prostota przekłada się na łatwość zapamiętania.

Misja Gminy Gołuchów:

„Gmina Gołuchów – odkryj, poznaj i pozostań”

Sformułowana misja skierowana jest do:

- mieszkańców i innych podmiotów funkcjonujących w lokalnym środowisku, aby rozejrzeli się wokół i odkryli na nowo atuty oraz perspektywy dalszego rozwoju Gminy, które są zachętą, aby w niej pozostać;
- potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów, aby odkryli i poznali walory Gminy, a następnie pozostali jako nowi mieszkańcy, przedsiębiorcy;
- turystów, dla których Gmina Gołuchów jest miejscem, które można ciągle odkrywać, poznawać na nowo i do niego powracać.

Wizja to obraz nowej, lepszej przyszłości, jaką Gmina zamierza osiągnąć poprzez dobór stosownych celów strategicznych i operacyjnych. Sformułowanie wizji traktuje się, jako warunek i siłę napędową każdej zmiany. W zmiennym otoczeniu i w związku ze szybkimi przemianami społecznymi, każda gmina musi wiedzieć, dokąd zmierza, jaki kierunek rozwoju obrała oraz jaki ma być przyszły jej obraz. Założenia wizji zostaną osiągnięte poprzez rzetelną i terminową realizację celów strategicznych i operacyjnych.

Wizja Gminy Gołuchów:

„Gmina Gołuchów atrakcyjnym społecznie, gospodarczo i turystycznie miejscem zamieszkania, pracy i rekreacji”

Celem założeń strategicznych do 2025 roku, jest dalszy wzrost atrakcyjności Gminy Gołuchów. Atrakcyjność ta, przejawiać się ma poprzez poprawę warunków życia mieszkańców oraz poprawę warunków do prowadzenia działalności, w tym działalności rolniczej i turystycznej. Realizacja niniejszych aspektów przełoży się w konsekwencji na ogólny rozwój jednostki i jej otoczenia.

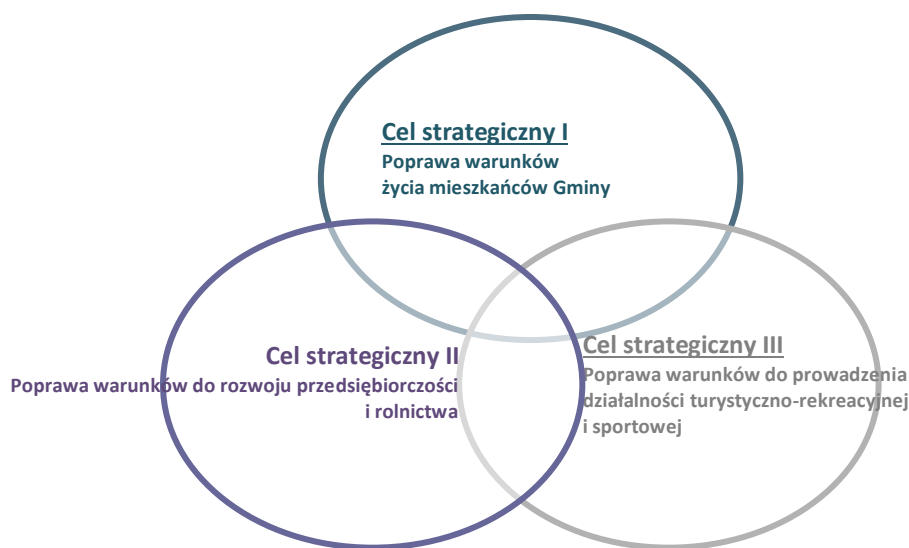

8. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Przeprowadzona diagnoza, badanie ankietowe, analiza SWOT oraz ustalenie misji i wizji, pozwoliło na sprecyzowanie głównych kierunków rozwoju Gminy Gołuchów na kolejne dziesięciolecie. Podstawowe kierunki działania stanowią cele strategiczne, a także wyznaczone w ramach każdego z nich, cele operacyjne oraz obszary działania, których realizacja jest niezbędna do osiągnięcia planowanego rozwoju Gminy Gołuchów do 2025 roku.

Rysunek 1. Cele strategiczne

Źródło: opracowanie własne

Gmina Gołuchów w celu osiągnięcia dalszego rozwoju, będzie realizowała następujące cele strategiczne, wyznaczające kierunki jej działania, które przełożą się na realizację określonych celów operacyjnych.

Tabela 39. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Gołuchów na lata 2016-2025

Cel strategiczny I
Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy
Cel operacyjny 1
Zapewnianie wysokiego poziomu edukacji mieszkańców
Cel operacyjny 2
Zwiększanie dostępności do technologii informacyjnych
Cel operacyjny 3
Zaspokajanie potrzeb kulturalnych i sportowych
Cel operacyjny 4
Pobudzanie aktywności mieszkańców, zmniejszanie bezrobocia
Cel operacyjny 5
Rozwój infrastruktury technicznej
Cel strategiczny II
Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa
Cel operacyjny 1
Stwarzanie warunków do inwestowania i rozwoju
Cel operacyjny 2
Wspieranie przedsiębiorczości i rolnictwa
Cel strategiczny III
Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel operacyjny 1
Rozwój i promocja Gminy, jako turystycznego centrum regionu
Cel operacyjny 2
Rozwój usług turystycznych
Cel operacyjny 3
Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego

Źródło: opracowanie własne

8.1. Cel strategiczny I

Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy

W ramach analizy SWOT, określono nie tylko ogólną pozycję strategiczną dla Gminy Gołuchów, ale także pozycje strategiczne, pod względem realizacji działań w celu osiągnięcia założeń, pod względem poszczególnych celów strategicznych.

Gmina Gołuchów posiada duży wewnętrzny potencjał oraz sprzyjające warunki płynące z otoczenia dla realizacji działań, które w perspektywie czasu wpłyną na dalszą poprawę warunków życia mieszkańców.

Wykres nr 9. Uwarunkowania do poprawy warunków życia mieszkańców na podstawie analizy SWOT

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy SWOT - załącznik nr 2 do Strategii

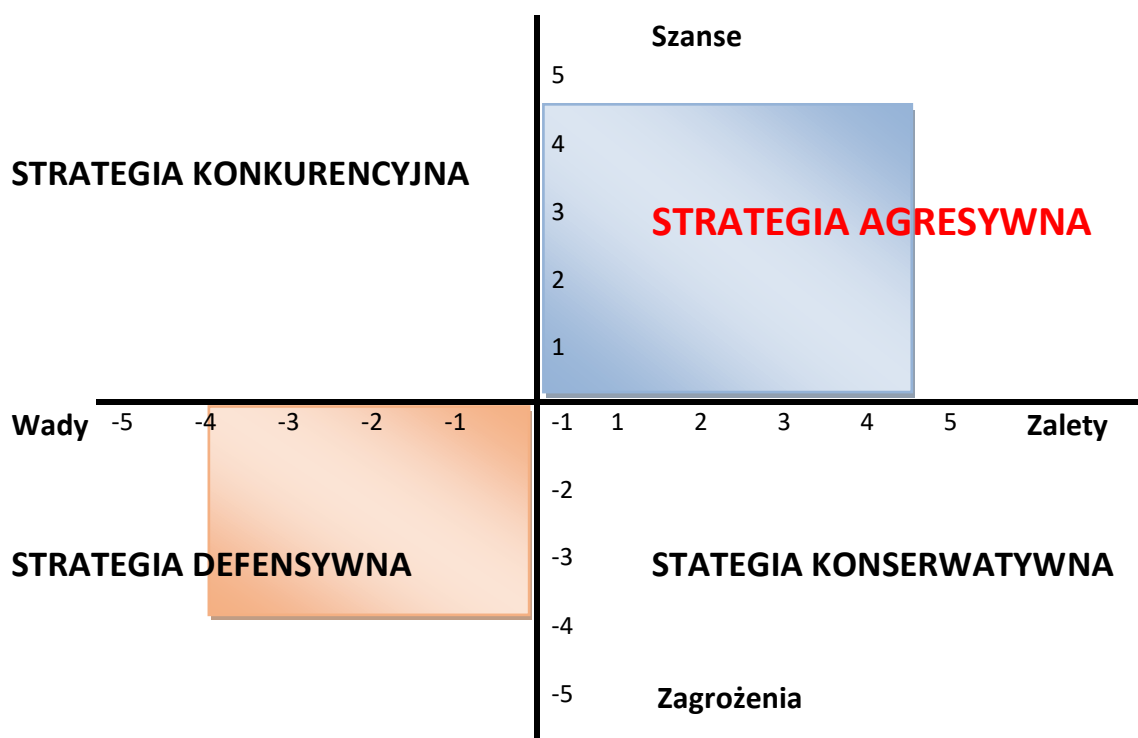

Tabela 40 przedstawia cele operacyjne oraz wpisujące się w nie działania, które będą miały wpływ na realizację celu strategicznego.

Tabele 40. Cel strategiczny I oraz cele operacyjne i planowane działania

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny I	
<u>Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy</u>	
Cel operacyjny 1	
Zapewnianie wysokiego poziomu edukacji mieszkańców	
Działania	Dostęp do bazy naukowo-dydaktycznej
	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
	Promocja edukacji oraz osiągnięć naukowych i sportowych
	Współpraca środowisk oświatowych, gospodarczych i społecznych
	Promowanie nauki „przez całe życie”
Cel operacyjny 2	
Zwiększanie dostępności do technologii informacyjnych	
Działania	Dostęp do informacji z zakresu działań Gminy
	Technologie komunikacyjno-informacyjne dla e-usług
	Internet szerokopasmowy
Cel operacyjny 3	
Zaspokajanie potrzeb kulturalno-sportowych	
Działania	Oferta kulturalna dla mieszkańców i gości
	Promocja imprez rekreacyjno-sportowych
	Wykorzystanie terenów rekreacyjnych Gminy
	Pozyskiwanie środków pozabudżetowych
	Rozwój i upowszechnianie twórczości lokalnej
Cel operacyjny 4	
Pobudzanie aktywności mieszkańców, zmniejszanie bezrobocia	
Działania	Działalność sektora organizacji pozarządowych
	Inicjatywy informacyjne w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych
	Współpraca z urzędami pracy
	Współpraca z przedsiębiorstwami w zakresie zwiększania zatrudnienia
Cel operacyjny 5	
Rozwój infrastruktury technicznej	
Działania	Infrastruktura drogowa
	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna
	Infrastruktura gazowa
	Infrastruktura elektroenergetyczna
	Oświetlenie drogowe
	Infrastruktura turystyczna i sportowo-rekreacyjna
	Infrastruktura kulturalna

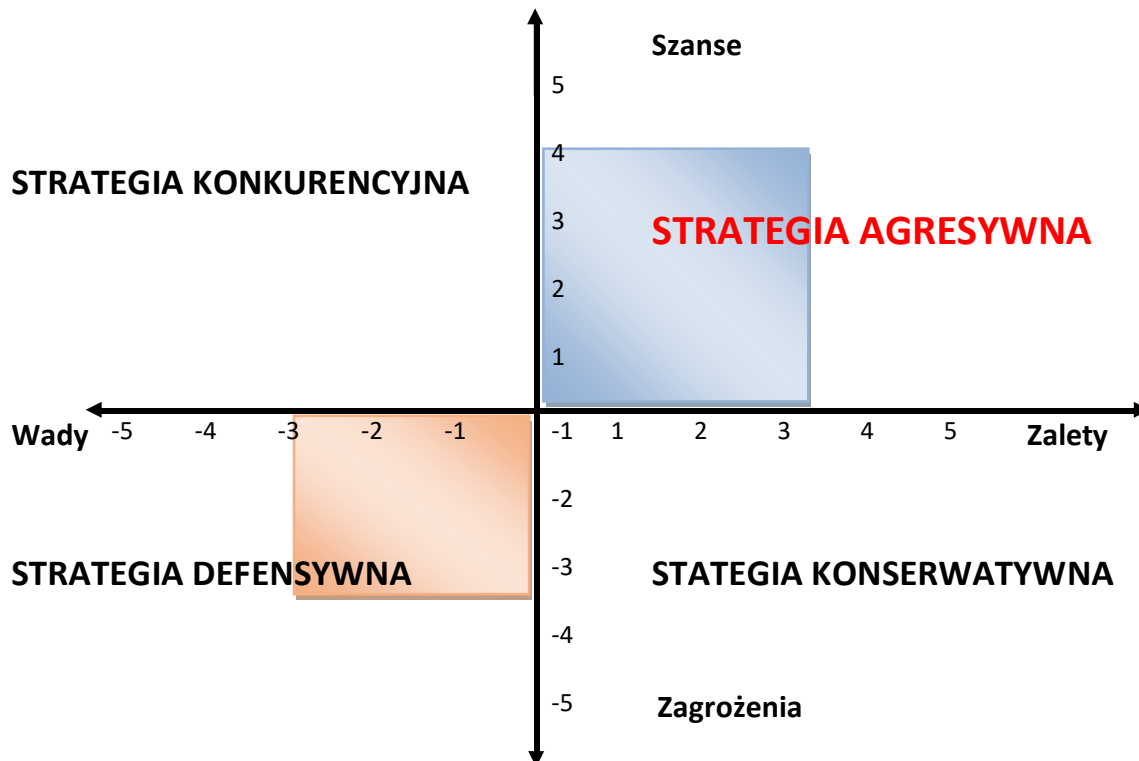
8.2. Cel strategiczny II

Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa

Gmina Gołuchów w ramach ustalania kierunków rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa na swoim terenie ma pozytywną pozycję strategiczną, czyli podmioty gospodarcze i rolnicy mają możliwość podejmowania intensywnych działań w celu osiągnięcia dalszego rozwoju.

Wykres nr 10. Warunki rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa na podstawie analizy SWOT

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy SWOT - załącznik nr 2 do Strategii

Na terenie Gminy występują liczne atuty sprzyjające rozwojowi rolnictwa i przedsiębiorczości, m.in. lokalizacja i ukształtowanie terenu. Dodatkowo bliższe i dalsze otoczenie, daje również szanse na rozwój poprzez możliwość pozyskiwania środków unijnych.

W ramach celu strategicznego „Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa”, wyróżniono dwa cele operacyjne oraz wpisujące się w nie obszary działania.

Tabela 41. Cel strategiczny II oraz cele operacyjne i planowane działania

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny II	
<u>Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa</u>	
Cel operacyjny 1	
Stwarzanie warunków do inwestowania i rozwoju	
Działanie	Infrastruktura techniczna, społeczna, rynkowa
	Usługi publiczne
Cel operacyjny 2	
Wspieranie przedsiębiorczości i rolnictwa	
Działanie	Oferta inwestycyjna
	Grupy producenckie
	Specjalizacja gospodarstw rolnych

8.3. Cel strategiczny III

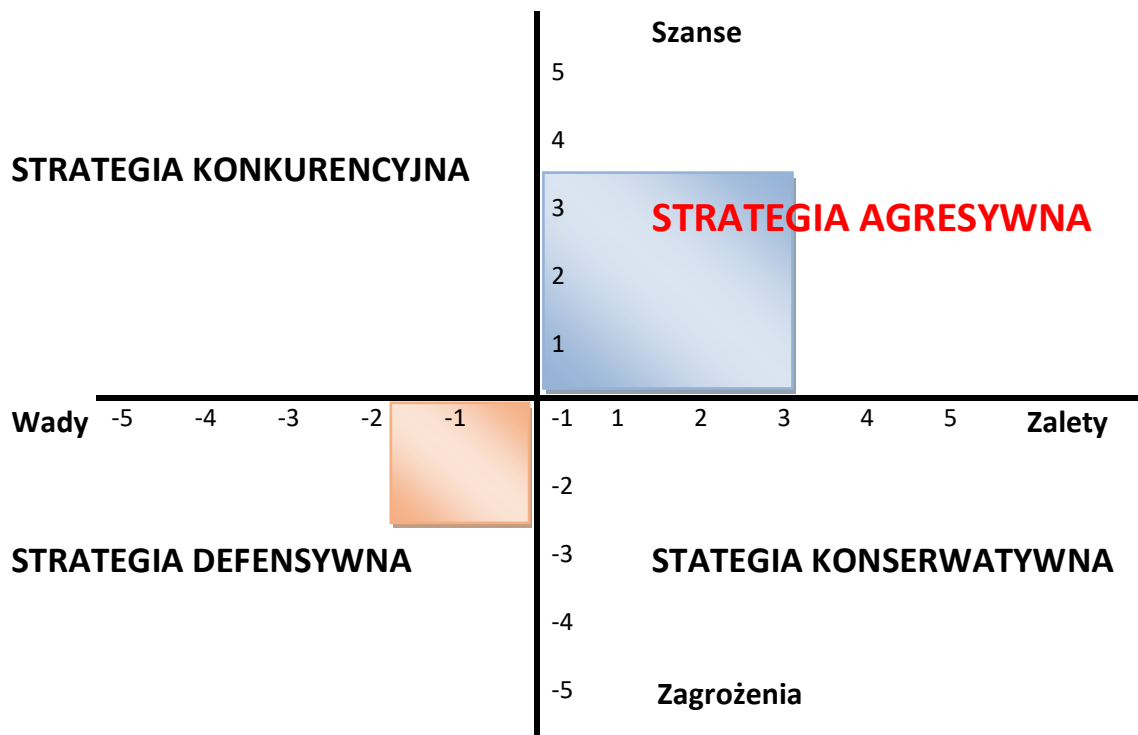
Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej

Trzecim celem strategicznym, który Gmina powinna realizować jest poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej. Analiza SWOT wykazała bardzo znaczną przewagę silnych stron oraz szans, które można wykorzystać z otoczenia.

Wykres nr 11. Warunki rozwoju działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej na podstawie analizy SWOT

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy SWOT - załącznik nr 2 do Strategii

W ramach trzeciego celu strategicznego wyznaczono następujące cele operacyjne oraz kierunki działania – tabela 42.

Tabela 42. Cel strategiczny III oraz cele operacyjne i planowane działania

Źródło: opracowanie własne

<u>Cel strategiczny III</u>	
<u>Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej</u>	
Cel operacyjny 1	
Rozwój i promocja Gminy, jako turystycznego centrum regionu	
Działanie	Współpraca z polskimi i zagranicznymi gminami
	Edukacja w zakresie świadomości ekologicznej
	Promocja produktów lokalnych
	Oferta wydawnicza
	Oferta turystyczna
	Współpraca z partnerami zewnętrznymi
Cel operacyjny 2	
Rozwój usług turystycznych	
Działanie	Infrastruktura turystyczna
	Podnoszenie jakości usług
Cel operacyjny 3	
Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego	
Działanie	Ochrona środowiska, zabytków i pomników przyrody
	Gospodarka odpadami
	Odnawialne źródła energii
	Kształtowanie środowiska przyrodniczego w postaci różnorodnych zadrzewień

Gmina posiada duży potencjał i walory sprzyjające rozwojowi działalności turystycznej, rekreacyjnej oraz sportowej. Działania w tym kierunku są istotne, gdyż nie tylko stanowią szansę na rozwój działalności gospodarczej oraz wzrost dochodów, ale jednocześnie wpływają na jakość życia mieszkańców.

Pozycja strategiczna i kierunki działania mogą różnić się w stosunku do całej jednostki oraz poszczególnych jej części. W przypadku Gminy Gołuchów, ogólna strategia działania jest zbieżna ze kierunkami działania, w celu realizacji poszczególnych założeń strategicznych. Nie wszystkie czynniki wpływające na elementy przeprowadzonej analizy SWOT opisują założone cele, jednak w każdym z czterech przypadków, Gmina oraz jednostki funkcjonujące

na jej terenie mają pozytywną pozycję wyjściową do realizacji działań. Ich efektem będzie rozwój oraz wzrost efektywności i jakości podejmowanych działań. Ogólnym wnioskiem wynikającym z przeprowadzonej analizy SWOT jest przyjęcie strategii agresywnej w celu prowadzenia działań zmierzających do rozwoju Gminy Gołuchów.

9. OCENA SPÓJNOŚCI CELÓW STRATEGICZNYCH Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Opracowana Strategia wpisuje się i jest zgodna z dokumentami wyższego rzędu takimi jak:

- „Europa 2020” – program rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej na lata 2010-2020;
- „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długoterminowa Strategia Rozwoju Kraju”;
- Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku;
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- Strategia Rozwoju Powiatu Pleszewskiego 2014+.

Wyżej wymienione dokumenty zawierają następujące założenia oraz priorytety:

„Europa 2020” – Program rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej na lata 2010-2020”:

- **Wzrost inteligentny** – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach;
- **Wzrost zrównoważony** – budowanie bardziej konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej w oparciu o racjonalne i oszczędne korzystanie z zasobów naturalnych, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i ochrona bioróżnorodności. Priorytet przewiduje opracowywanie nowych, przyjaznych dla środowiska technologii oraz poprawę warunków dla rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw;
- **Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu** – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia, zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Priorytet koncentruje się na tworzeniu nowych miejsc pracy, inwestycjach w podnoszenie kwalifikacji oraz modernizacji rynków zatrudnienia i systemów opieki społecznej.

7 priorytetów przewodnich Komisji Europejskiej:

- **„Unia innowacji”** – poprawa warunków i dostępu do finansowania badań oraz innowacji, w celu powstawania nowych innowacyjnych produktów i usług, które przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- **„Młodzież w drodze”** – poprawa jakości i atrakcyjności systemów szkolnictwa wyższego poprzez wspieranie mobilności studentów oraz młodych specjalistów. Celem działania jest zwiększenie dostępności ofert pracy w państwach członkowskich, bezkolizyjne uznawanie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, ułatwiające młodzieży wejście na rynek pracy.
- **„Europejska agenda cyfrowa”** – upowszechnienie szybkiego Internetu i umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- **„Europa efektywnie korzystająca z zasobów”** – uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacja transportu oraz propagowanie efektywności energetycznej;
- **„Polityka przemysłowa w erze globalizacji”** – poprawa otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz wspieranie rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych;
- **„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”** – modernizacja rynków pracy i wzmocnienie pozycji obywateli poprzez podnoszenie kwalifikacji przez całe życie i mobilności zawodowej, w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy;
- **„Europejski program walki z ubóstwem”** – zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej w celu, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie oraz aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

„Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długoterminowa Strategia Rozwoju Kraju”

Opracowana strategia ma za zadanie stworzenie optymalnych warunków rozwoju w XXI wieku. Jej głównym celem jest poprawienie jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone zarówno wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierówności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa i innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów. „Jakość życia” jest rozumiana, jako zwiększenie długości życia w zdrowiu i poczuciu satysfakcji.

Zarówno na szczeblu krajowym, jak i w odniesieniu do szczebli regionalnych, określone zostały priorytety działań:

- odpowiedzialne zarządzanie finansami publicznymi;
- organizacja sprawnie funkcjonującej administracji publicznej;
- podniesienie jakości usług publicznych;
- zapewnienie obywatelom stabilności prawnej i bezpieczeństwa;
- unowocześnienie komunikacji z obywatelami oraz wewnątrz administracji;
- podniesienie warunków do edukacji;
- zapewnienie efektywnej opieki zdrowotnej oraz profilaktyki w kontekście nowych wyzwań demograficznych;
- odpowiedzialne zarządzanie środowiskiem naturalnym.

W strategii tej wyszczególniono trzy obszary, a w każdym z nich stosowne cele.

Tabela 43. Polska 2030 – obszary działania

Źródło: opracowanie własne

Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki	Cel 1	Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży i innowacji
	Cel 2	Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym
	Cel 3	Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
	Cel 4	Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
	Cel 5	Stworzenie Polski Cyfrowej
	Cel 6	Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia
	Cel 7	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów	Cel 1	Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego zrównoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
	Cel 2	Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego
Efektywność i sprawność państwa	Cel 1	Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej
	Cel 2	Wzrost społecznego kapitału rozwoju

„Strategia Województwa Wielkopolskiego” – cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu;
- Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami;
- Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią;
- Cel strategiczny 4. Zwiększenie spójności województwa;
- Cel strategiczny 5. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu;

- Cel strategiczny 6. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia;
Cel strategiczny 7. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa;
Cel strategiczny 8. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Priorytety i działania w ramach Strategii Rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej:

- Priorytet I. Dynamiczna i nowoczesna gospodarka;
Priorytet II. Przyjazne środowisko;
Priorytet III. Aktywne, twórcze i wykształcone społeczeństwo;
Priorytet IV. Nowoczesna infrastruktura służąca rozwojowi.

Cele strategiczne w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Pleszewskiego:

- Cel strategiczny 1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i środowiska naturalnego;
Cel strategiczny 2. Dostosowanie stanu infrastruktury społecznej do oczekiwań mieszkańców Powiatu;
Cel strategiczny 3. Poprawa sytuacji finansowej Powiatu.

W ramach sprawdzenia zgodności celów strategicznych zaplanowanych do realizacji przez Gminę Gołuchów na lata 2016-2025, z założeniami dokumentów strategicznych wyższego rzędu, w tabeli 44 wykonane zostało ich zestawienie. Zestawienie zawiera cele i priorytety Województwa Wielkopolskiego, Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, Powiatu Pleszewskiego oraz Gminy Gołuchów.

Tabela 44. Zestawienie celów strategicznych i priorytetów

Źródło: opracowanie własne

Strategia Instytucji wyższego rzędu	Strategia Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2016 -2025
Cele strategiczne Województwa Wielkopolskiego	
Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa
Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Priorytety Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej	
Priorytet I. Dynamiczna i nowoczesna gospodarka	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej

Priorytet II. Przyjazne środowisko	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Priorytet III. Aktywne, twórcze i wykształcone społeczeństwo	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy
Priorytet IV. Nowoczesna infrastruktura służąca rozwojowi	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cele strategiczne Powiatu Pleszewskiego	
Cel strategiczny 1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i środowiska naturalnego	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej
Cel strategiczny 2. Dostosowanie stanu infrastruktury społecznej do oczekiwań mieszkańców Powiatu	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy
Cel strategiczny 3. Poprawa sytuacji finansowej Powiatu	Cel strategiczny 2. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa Cel strategiczny 3. Poprawa warunków do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej

Założone do realizacji w latach 2016-2025 cele strategiczne Gminy Gołuchów są zgodne i jednocześnie wpisują się w założenia rozwoju regionu wielkopolskiego, Polski oraz Wspólnoty Europejskiej.

10. FINANSOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY GOŁUCHÓW

Prace nad Strategią rozwoju Gminy Gołuchów były realizowane, w perspektywie dwóch obszarów finansowania:

- finansowanie w ramach nowej perspektywy środków finansowych pochodzących z funduszy Unii Europejskiej;
- finansowanie w ramach krajowych środków finansowych zaplanowanych w budżecie Gminy Gołuchów.

Budżet Gminy Gołuchów jest planowany, zmieniany i realizowany na bieżąco. Zadania Gminy realizowane są z dochodów własnych, z dotacji i subwencji oraz ze środków otrzymanych z innych źródeł finansowych. Wysokość pozyskanych środków zależy od zaangażowania Gminy w politykę poszukiwania i pozyskiwania środków zewnętrznych. Stałą rolą samorządu jest właściwa stymulacja inicjatyw regionalnych, poprzez ich inspirowanie, koordynację i pomoc w pozyskiwaniu środków na dalszy rozwój.

Cele strategiczne wskazane w niniejszej Strategii mogą być finansowane z dochodów własnych gminy, a także ze środków zewnętrznych. W osiągnięciu zaplanowanych celów strategicznych mogą mieć również zastosowanie następujące instrumenty finansowe:

- krajowe fundusze celowe;
- fundusze Ministerstwa Sportu i Turystyki;
- fundusze Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz inne źródła finansujące projekty naukowo-badawcze i wdrożeniowe;
- fundusze Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz inne źródła finansujące projekty w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego;
- fundusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;
- fundusze Ministerstwa Cyfryzacji.

Dotychczas Gmina Gołuchów skutecznie pozyskiwała środki zewnętrzne na realizację inwestycji. Przystępując do realizacji niniejszej Strategii, Gmina ma zamiar konsekwentnie wyszukiwać i pozyskiwać środki dotacyjne w celu zminimalizowania wkładu własnego.

Źródła dochodów zewnętrznych, z których Gmina Gołuchów może w przyszłości skorzystać to m.in.:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW);
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO);
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER);
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój;

- Program Operacyjny Polska Cyfrowa;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019;
- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne – Stowarzyszenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- dofinansowania ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego na budowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych.

11. WDRAŻANIE I MONITORING STRATEGII

11.1. Wdrażanie Strategii

Wójt podejmując decyzję w sprawie wdrożenia Strategii musi posiadać wiedzę nie tylko jak skutecznie realizować założone w niej cele strategiczne, ale także w jaki sposób zapewnić przy tym wysoki poziom motywacji i zaangażowania realizujących ją podmiotów. Dlatego ważnym elementem procesu jej wdrażania są wszelkiego rodzaju działania dotyczące promocji i upowszechniania informacji na temat Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy powinno opierać się na następujących założeniach:

- osiągnięciu określonych w strategii celów;
- kontroli i koordynacji realizowanych celów;
- weryfikacji stopnia osiągnięcia postawionych założeń;
- monitorowaniu realizacji Strategii.

Wdrażanie strategii to nie tylko osiąganie stanu docelowego w niej określonego, ale również jej obserwacja i modyfikacja.

Opracowane cele strategiczne mają zróżnicowany stopień istotności. Należy mieć na względzie, że realizacja celów strategicznych, a także realizacja założeń misji oraz wizji Gminy wymagają równoległej realizacji wszystkich kategorii celów. Jednak hierarchizacja celów strategicznych oraz przypisanych do nich celów operacyjnych i działań wynika z dążenia do właściwej realizacji wizji i misji Gminy Gołuchów, przy uwzględnieniu uwarunkowań finansowych i organizacyjnych. Cele strategiczne można podzielić na trzy kategorie:

- cele operacyjne, które są niezbędne do realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów niezależnie od uwarunkowań finansowych;
- cele operacyjne, które są istotne z punktu widzenia założeń Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów;
- pozostałe cele strategiczne i operacyjne, które wpłyną na realizację wizji Gminy zawartej w Strategii.

Przypisane do celów strategicznych cele operacyjne i wynikające z nich działania realizujące Strategię Rozwoju Gminy Gołuchów na lata 2015-2025 można podzielić na kilka rodzajów:

- zadania własne inwestycyjne;
- zadania własne, ale nie inwestycyjne;
- zadania nie stanowiące, bezpośrednio zadań własnych Gminy Gołuchów, w których realizacji samorząd będzie współpracował z innymi jednostkami.

Skuteczność realizacji Strategii będzie poddawana ocenie w oparciu o zestaw wskaźników. Ocena dokonywana będzie przez powołaną przez Wójta grupę osób, m.in. pracowników Urzędu, jednostek organizacyjnych Gminy oraz członków obecnej Rady Programowej. Informację o wyniku dokonanej oceny Zespół przekaże Wójtowi, celem poinformowania Rady

Gminy Gołuchów o postępach w realizacji Strategii oraz podjęcia ewentualnych decyzji o potrzebie dokonania w niej zmian.

11.2. Monitoring Strategii

Monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów jest ściśle związane z procedurą jej wdrażania. Ukierunkowane jest także na analizę stanu zaawansowania realizacji zapisów Strategii. Efektem wyciągniętych wniosków będzie modyfikacja i dostosowanie Strategii do możliwości finansowych, organizacyjnych, wewnętrznych i zewnętrznych Gminy Gołuchów. Wójt Gminy Gołuchów musi dysponować aktualnymi i wiarygodnymi informacjami na temat postępów wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Gołuchów oraz odpowiednio dobraną grupą wskaźników. Dlatego monitorowanie Strategii jest procesem, który opiera się na analizie postępów jej realizacji. Proces ten składa się z następujących etapów:

- gromadzenie danych dotyczących realizacji celów strategicznych;
- analiza i interpretacja uzyskanych danych;
- przygotowanie informacji z osiągniętych rezultatów;
- ocena pozytywna lub negatywna osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych w Strategii celów;
- wprowadzanie ewentualnych zmiany i korekt.

Monitoring Strategii powinien być procesem ciągłym, polegającym na obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych wskaźników. Wskaźniki te, umożliwią zapewnienie dopływu informacji na temat stopnia zrealizowanych działań oraz pozwolą na ewentualną zmianę podejmowanych przedsięwzięć, w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami, a sytuacją rzeczywistą.

Monitoringiem objęte zostaną podstawowe obszary życia społeczno-gospodarczego Gminy Gołuchów. Poprzez ustalenie zasad procesu monitoringu zapewniona zostanie bieżąca i etapowa kontrola realizacji Strategii. Każdorazowo do realizacji monitoringu będzie wyznaczana grupa osób, których zadaniem będzie ocena dotychczasowych rezultatów wdrażania Strategii. Do grupy tej włączyć można osoby niezwiązane bezpośrednio z pracą Urzędu, będące przedstawicielami społeczności, np. członkowie powołanej do prac nad Strategią Rady Programowej. Powołany zespół będzie współpracował z Wójtem, instytucjami, przedsiębiorcami oraz całą społecznością lokalną.

W celu zapewnienia możliwości oceny poziomu realizacji celów strategicznych, powołany zespół powinien na bieżąco określać wskaźniki oraz poziom ich osiągnięcia. Za pomocą wskaźników przedstawione zostaną procesy zachodzące w Gminie Gołuchów. Dla działań, które nie poddają się bezpośredniemu określeniu liczbowemu, można będzie podać wskaźniki jakościowe. W przypadku, gdy proces realizacji określonych w Strategii celów zostanie oceniony negatywnie, należy dokonać identyfikacji przyczyn oraz źródeł powstałych roz-

bieżności, pomiędzy zamierzeniami, a osiągniętymi rezultatami. Należy też wypracować działania korygujące.

Bibliografia

1. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Bruksela 2010;
2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012-2017;
3. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa 2013;
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gołuchów na lata 2014-2017 z perspektywą przedłużenia na lata 2018-2021;
5. Strategia Rozwoju Gminy Gołuchów do 2015 roku, Lublin 2000;
6. Strategia Rozwoju Powiatu Pleszewskiego 2014+, Pleszew 2015;
7. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, Kalisz – Ostrów Wielkopolski 2014;
8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołuchów, Gołuchów 2011;
9. Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Poznań 2012.

Spis tabel:

Tabela 1. Skład Rady Programowej	11
Tabela 2. Liczba mieszkańców wg danych na koniec 2014 r.	18
Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Gołuchów – pobyt stały	18
Tabela 4. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Gołuchów	19
Tabela 5. Aktywność zawodowa mieszkańców Gminy Gołuchów	19
Tabela 6. Dochody i wydatki na 1 mieszkańca	20
Tabela 7. Charakterystyka sieci gazowej	23
Tabela 8. Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Gołuchów	27
Tabela 9. Komunalne zasoby mieszkaniowe w Gminie Gołuchów	28
Tabela 10. Kompleksy glebowo-rolnicze – gleby orne	30
Tabela 11. Kompleksy glebowo-rolnicze – użytki zielone	30

Tabela 12. Dane meteorologiczne	33
Tabela 13. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie Gminy Gołuchów.....	37
Tabela 14. Komputery z dostępem do Internetu	38
Tabela 15. Finansowanie oświaty w Gminie Gołuchów.....	39
Tabela 16. Placówki służby zdrowia na terenie Gminy Gołuchów	40
Tabela 17. Program – Asystent rodziny.....	42
Tabela 18. Problem niepełnosprawności i długotrwałej choroby	43
Tabela 19. Działalność socjalna – poradnictwo	43
Tabela 20. Wykorzystanie bazy GOTiS-u	58
Tabela 21. Podmioty gospodarki narodowej wg form własności.....	62
Tabela 22. Podmioty wg rodzajów działalności.....	62
Tabela 23. Ilość podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem wielkości poziomu zatrudnienia	62
Tabela 24. Opis rynku pracy w Gminie Gołuchów dotyczący 2013 roku	63
Tabela 25. Wybrane dane demograficzne dotyczące 2013 roku	64
Tabela 26. Bezrobocie w Gminie Gołuchów	64
Tabela 27. Charakterystyka bezrobocia w Gminie Gołuchów	64
Tabela 28. Rodzaj i powierzchnia gruntów Gminy Gołuchów	65
Tabela 29. Struktura zasiewów i plony w latach 2010-2014.....	66
Tabela 30. Wiodące kierunki produkcji rolniczej w podziale na sołectwa	67
Tabela 31. Zestawienie Stowarzyszeń na terenie Gminy Gołuchów	68
Tabela 32. Środki finansowe przekazane przez Gminę w latach 2011-2015	69
Tabela 33. Zestawienie zrealizowanych projektów unijnych	72
Tabela 34. Wykonanie podstawowych elementów budżetu Gminy Gołuchów	75
Tabela 35. Plan i wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2010-2015	78
Tabela 36. Analiza SWOT	93
Tabela 37. Rodzaje strategii działania w organizacji.....	94

Tabela 38. Analiza SWOT dla Gminy Gołuchów	95
Tabela 39. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Gołuchów na lata 2016-2025.....	110
Tabele 40. Cel strategiczny I oraz cele operacyjne i planowane działania.....	112
Tabela 41. Cel strategiczny II oraz cele operacyjne i planowane działania.....	114
Tabela 42. Cel strategiczny III oraz cele operacyjne i planowane działania.....	116
Tabela 43. Polska 2030 – obszary działania.....	119
Tabela 44. Zestawienie celów strategicznych i priorytetów.....	121

Spis map i rysunków:

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Gołuchów na mapie Polski.....	15
Mapa 2. Gmina Gołuchów i Powiat Pleszewski na mapie województw wielkopolskiego.....	15
Mapa 3. Gminy sąsiadujące z Gminą Gołuchów.....	16
Mapa 4. Gmina Gołuchów.....	17
Mapa 5. Lokalizacja GOTIS-u	57
Rysunek 1. Cele strategiczne.....	109

Spis fotografii:

1. Stacja uzdatniania wody w Tursku.....	21
2. Stacja uzdatniania wody w Tursku.....	21
3. Stacja uzdatniania wody w Gołuchowie.....	21
4. Oczyszczalnia ścieków w Gołuchowie.....	22
5. Oczyszczalnia ścieków w Gołuchowie.....	22
6. Droga krajowa nr 12 – rondo w Gołuchowie	25
7. Ścieżka rowerowa Gołuchów – Tursko	26
8. Ścieżka rowerowa Gołuchów – Czerminiek.....	26
9. Ścieżka rowerowa Gołuchów – Kościelna Wieś.....	26
10. Dolina Prosny – Jedlec.....	33
11. Tereny nad jeziorem – Gołuchów.....	33

12. Zespół Szkół w Gołuchowie	34
13. Zespół Szkół w Kościelnej Wsi.....	35
14. Zespół Szkół w Kościelnej Wsi.....	35
15. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kucharkach.....	35
16. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kucharkach.....	35
17. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kucharkach.....	35
18. Gminna Biblioteka Publiczna w Gołuchowie	45
19. Gminna Biblioteka Publiczna w Gołuchowie	45
20. Zamek w Gołuchowie	51
21. Zamek w Gołuchowie	51
22. Zamek w Gołuchowie	51
23. Zamek w Gołuchowie	51
24. Ośrodek Kultury Leśnej, Oficyna	52
25. Ośrodek Kultury Leśnej, Oficyna	52
26. Ośrodek Kultury Leśnej, Powozownia	52
27. Ośrodek Kultury Leśnej, Dybul.....	53
28. Park w Gołuchowie.....	53
29. Park w Gołuchowie.....	53
30. Park w Gołuchowie.....	53
31. Park w Gołuchowie.....	53
32. Zagroda Zwierząt w Gołuchowie.....	54
33. Zagroda Zwierząt w Gołuchowie.....	54
34. Kościół w Jedlcu.....	55
35. Kościół w Kucharach.....	55
36. Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu.....	58
37. Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu.....	58
38. Gołuchowski Ośrodek Turystyki i Sportu.....	58
39. Boisko poliuretanowe w Jedlcu	59
40. Boisko poliuretanowe w Tursku.....	59

41. Hala sportowo-widowiskowa w Gołuchowie	60
42. Hala sportowo-widowiskowa w Gołuchowie	60
43. Boisko Orlik w Gołuchowie	60
44. Plac zabaw w Kościelnej Wsi.....	60

Spis wykresów:

Wykres 1. Podział otrzymanych środków unijnych	72
Wykres 2. Poziom wykształcenia respondentów	73
Wykres 3. Ocena rozwoju Gminy Gołuchów	84
Wykres 4. Ocena warunków życia w Gminie Gołuchów	85
Wykres 5. Ocena działalności inwestycyjnej.....	86
Wykres 6. Wyniki oceny najważniejszych obszarów działania na najbliższe lata	87
Wykres 7. Potencjalne możliwości rozwoju działalności w Gminie Gołuchów	87
Wykres 8. Pozycja strategiczna Gminy Gołuchów	89
Wykres 9. Uwarunkowania do poprawy warunków życia mieszkańców na podstawie analizy SWOT.....	106
Wykres 10. Warunki rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa na podstawie analizy SWOT.....	113
Wykres 11. Warunki rozwoju działalności turystyczno-rekreacyjnej i sportowej na podstawie analizy SWOT.....	114

